

Nota van beantwoording zienswijzen

Behorend bij het besluit tot vaststelling van het
Projectbesluit Optimalisatie waterberging De Onlanden
door Gedeputeerde Staten van Drenthe

INLEIDING

De klimaatverandering zorgt voor nattere winters én meer piekbuien in de zomer. Dat vraagt om een toekomstbestendig en robuust watersysteem. Het project 'Droge Voeten 2050' heeft onderzocht welke maatregelen in de noordelijke provincies genomen moeten worden om de waterveiligheid tot 2050 te borgen. Dit onderzoek leidde tot een pakket aan maatregelen. Eén van de maatregelen die daaruit volgt, is de optimalisatie van waterberging De Onlanden wat inhoudt dat bij extreme weersituaties De Onlanden 5,2 miljoen m³ extra water moet kunnen bergen.

De drie noordelijke provincies en de drie noordelijke waterschappen hebben via het project 'Droge Voeten 2050' onderzocht welke maatregelen nodig zijn om wateroverlast tot 2050 zoveel als mogelijk te kunnen voorkomen. Voor het werkgebied van het waterschap Noorderzijlvest is hier het volgende pakket aan maatregelen uitgekomen:

1. Water vasthouden Dwarsdiep (in voorbereiding);
2. Afsluitvoorziening Schouwerzijl (gereed) en vergroten gemaal HD-Louwes (oplevering in 2025)
3. Compartimenteringsstuwen in het Lettelberterdiep, nabij Driepolders en in het Hoendiep (gereed)
4. Waterberging Lettelberterboezem (gereed);
5. Optimalisatie waterberging De Onlanden (in voorbereiding)
6. Waterberging De Dijken-Bakkerom (gereed)
7. Waterberging Drie Polders (gereed)
8. Maalstop (is geen project, maar een besluit)

De meeste maatregelen zijn inmiddels gerealiseerd of in voorbereiding. Tot de laatste categorie behoort het project 'Optimalisatie waterberging De Onlanden'.

Het doel van het project 'Droge Voeten 2050' is ervoor te zorgen dat de waterstand in de boezem niet hoger is dan het vastgestelde beschermingsniveau. Het beschermingsniveau is uitgedrukt in een maximale waterstand op de boezem. Als de provincies en de waterschappen geen maatregelen zouden treffen, stijgt de waterstand al vrij snel boven deze maximale waterstand uit. De extra waterberging in De Onlanden zal naar verwachting gemiddeld één keer in de 25 jaar maximaal worden ingezet om te voorkomen dat de waterstand op de boezem leidt tot een overstromingen in het beheergebied van het waterschap, zowel in het bewoond gebied als in het buitengebied.

Leeswijzer

Deze Nota van beantwoording is een bijlage bij het besluit ter vaststelling van het "Projectbesluit Optimalisatie waterberging De Onlanden". De in meerdere zienswijzen terugkerende onderwerpen zullen eerst behandeld worden. Daarna zullen de wijzigingen worden behandeld die zowel ambtshalve als naar aanleiding van de zienswijzen worden aangebracht aan het ontwerp-projectbesluit. Als laatste wordt er een overzicht gegeven van de individueel ingediende zienswijzen.

PROJECT BESCHRIJVING

Ten behoeve van het Projectbesluit en het milieueffectrapport (MER) zijn de effecten van de maximale extra waterschijf van 38 cm boven op de huidige maximale waterstand van - 0,20 NAP in De

Onlanden onderzocht. Op basis van de klimaatmodellen is de verwachting dat deze situatie zich gemiddeld eens in de 25 jaar voordoet.

Om de maximale extra waterschijf van 38 cm boven op de huidige maximale waterstand in De Onlanden mogelijk te maken en de natuur te verbeteren worden er maatregelen uitgevoerd.

Om de maximale waterberging mogelijk te maken worden er twee beweegbare stuwen aangebracht nabij de Hooiweg ten behoeve van het vasthouden van de aanvullende waterschijf en De Doolhofstuw wordt aangepast zodat deze water tot + 0,18 m NAP kan vasthouden. De kades worden opgehoogd naar + 0,68 m NAP plus de benodigde overhoogte zodat de kades ook in 2050 op hoogte zijn en er wordt een hydrologische verbinding bij het Eelderdiep aangebracht.

Ook worden er verschillende natuurmaatregelen uitgevoerd voor de versterking van de natuurwaarden. Dit zijn een slenk en laagtes bij Eelderdiep midden aanbrengen, extra vluchtheuvels aanleggen, verbreden van de watergangen, verlengen van de afvoer en plagwerkzaamheden bij Langmameer en Nieuwe Weering, het verondiepen van bermsloten en het verhogen van het peil Eelderdiep (uitwerkingsbesluit).

Daarnaast zullen er diverse kleinschalige mitigerende maatregelen worden uitgevoerd zoals het aanbrengen van voorzieningen ter plaatse van gasleidingen van Gasunie, TenneT-masten en mitigerende maatregelen ter plaatse van bebouwing en wegen om de tijdelijke verhoging van de grondwaterstanden op te heffen.

PROJECTBESLUIT

Dit projectbesluit omvat de activiteiten en de peilverhoging die met een separaat uitwerkingsbesluit mogelijk wordt gemaakt. In totaal bestaat het projectbesluit daarmee uit de volgende activiteiten:

- Omgevingsplanactiviteit ten behoeve van:
 - a. Verrichten-van-werken-en-werkzaamhedenactiviteit (uitvoeren van werkzaamheden of werken, geen bouwwerken zijnde), waaronder valt een vergunning voor aanlegactiviteiten in gronden met archeologische waarden.
 - b. Omgevingsplanactiviteit bouwwerken, ruimtelijk.
 - c. Omgevingsplanactiviteit met betrekking tot kabels en leidingen.
 - d. Beperkingengebiedactiviteit ten behoeve van werken nabij een hoogspanningsverbinding.
- Omgevingsvergunning waterschapsverordening.
- Flora-en-fauna-activiteit (soortenbescherming).
- Wegenverkeerswet 1994 en RVV Verkeersbesluit – Verkeersmaatregelen: definitief of tijdelijk. Dit t.b.v. verkeersmaatregelen tijdens de uitvoering.
- Een peilverhoging van -0,70 m NAP naar -0,50 m NAP in het Eelderdiep.

GEVOLGDE PROCEDURE

Tijdens de verkenningfase van het Projectbesluit Optimalisering waterberging De Onlanden (hierna: Projectbesluit) is een uitgebreid participatieproces doorlopen, met daarin diverse afstemmings- en communicatiemomenten met omwonenden, terreinbeheerders, agrariërs en andere belanghebbenden.

De procedure is gestart met een kennisgeving van het voornemen, de participatie en start procedure milieueffectrapportage (MER). Resultaat van deze fase is dat samen met de gebiedspartner een voorkeursalternatief (VKA) kon worden vastgesteld.

Ter voorbereiding op de vaststelling van het projectbesluit hebben Gedeputeerde Staten van Drenthe op 3 december 2024 besloten om het ontwerp-projectbesluit met bijbehorende bijlagen ter visie te leggen met de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen. De publicatie is gedaan in het Provinciaal Blad 2024, nr. 19465 en lokale media.

Op 19 december 2024 is deze publicatie gerectificeerd omdat bij het plangebied op de kaart een relevant onderdeel miste (richting Roden/Peize). Vanwege de rectificatie is de periode van terinzagelegging verschoven. De nieuwe periode was van 19 december tot en met 30 januari 2025.

BEHANDELING TERUGKERENDE ONDERWERPEN IN ZIENSWIJZEN

In verschillende reacties komen dezelfde onderwerpen terug. Vanwege het feit dat verschillende indieners aandacht hebben gevraagd voor deze onderwerpen, gaan we in dit hoofdstuk dieper op die onderwerpen in.

Effecten grondwaterstanden in en om De Onlanden

In verschillende reacties wordt gewezen op het hoge grondwaterpeil bij woningen in Peize en Roderwolde. Gevreesd wordt dat het grondwaterpeil nog verder zal stijgen met negatieve gevolgen voor de woonomgeving, vanwege water in de kruipruimten/kelders.

De mogelijke gevolgen van de capaciteitsuitbreiding van de noodwaterberging voor het gebied rondom De Onlanden zijn onderzocht in de geohydrologische effectanalyse. Deze is opgenomen in bijlage 5 van het MER. Het doel van dit onderzoek was om, door middel van tijdreeksanalyse (gegevens van peilbuizen) en systeemanalyse (oppervlaktewater, maaiveldhoogte, bodem en grondopbouw), het mogelijke effect van de extra berging (gedurende een periode van enkele dagen) op de grondwaterstand te bepalen. Bijlage 6 biedt een aanvulling hierop naar aanleiding van specifieke vragen.

De onderzoeken hebben aangetoond dat er op enkele locaties in en rondom De Onlanden lokaal geringe veranderingen kunnen optreden in de oppervlakte- en grondwaterstanden als gevolg van de optimalisatie van de waterberging. Op de locaties waar mogelijke effecten optreden, wordt verwacht dat deze beperkt blijven tot enkel dagen na het moment van de inzet van de gestuurde waterberging. Op de plekken waar dit zich voordoet, treft het waterschap mitigerende maatregelen. Tijdens keukentafelgesprekken is met eigenaren en bewoners van de locaties waar dit kan gebeuren gezamenlijk bekeken welke maatregelen genomen moeten worden om deze effecten te beperken.

De volgende maatregelen zijn onder andere afgesproken:

- Aanbrengen van extra bemaling met bijbehorende kades rond bebouwing;
- Plaatselijk ophogen terrein en wijzigen van de afvoerrichting van oppervlaktewater;
- Wijzigen afvoer naar een ander peilvak;
- Vergroten van duikers of verdiepen van hoofdwatgangen.

Wateroverlast

Veel van de ingediende zienswijzen gaan over de wateroverlast die al op dit moment wordt ervaren, en wordt een toename van de overlast door dit besluit gevreesd, zowel door grondwater als door oppervlaktewater. Grondwater en oppervlaktewater worden vaak verwisseld met elkaar. De grondwaterstand verschilt van plaats tot plaats en wordt onder andere beïnvloed door neerslag, verdamping en bodemopbouw. Oppervlaktewater is het water in watgangen, zoals sloten, kanalen en rivieren. Het niveau van het oppervlaktewater kan invloed hebben op de grondwaterstand. Dit is afhankelijk van onder meer de hoogteligging en bodemopbouw. Ook verschillen de taken en bevoegdheden van overheden per gebied.

Verdeling verantwoordelijkheid

In Nederland heeft elke overheid een specifieke rol in waterbeheer. De Rijksoverheid is verantwoordelijk voor nationaal beleid, landelijke maatregelen en normen voor waterveiligheid van primaire waterkeringen (dijken en duinen). De Provincies vertalen nationaal beleid naar regionale maatregelen en hebben operationele taken, zoals grondwaterbeheer en kwaliteitsbewaking. Provincies stellen beleidskaders op voor regionale watersystemen en toetsen de uitvoering daarvan door de waterschappen. De waterschappen stellen beheerplannen voor waterkwaliteit op, en zijn verantwoordelijk voor regionale waterkeringen. Tevens hebben zij de bevoegdheid om peilbesluiten vast te stellen die specifiek gericht zijn op landbouwgrond. Gemeenten beheren grondwater in stedelijke gebieden en zorgen voor afvalwater- en regenwaterafvoer via riolering.

Waterbeheer in bebouwd gebied

Voor de afvoer van overtollig water is het belangrijk om het onderscheid tussen afwatering en ontwatering te maken. Afwatering betreft de (bovengrondse) afvoer van overtollig oppervlaktewater via greppels, sloten en watgangen. Ontwatering daarentegen betreft het afvoeren van grondwater uit de bodem, wat ondergronds gebeurt, bijvoorbeeld via drainagebuizen. Beide processen zijn cruciaal voor een goede waterbeheersing. De perceeleigenaar is verantwoordelijk voor de afwatering op perceelniveau.

Protocollen

In verschillende reacties wordt aandacht gevraagd voor het besluitvormingsprotocol en de inspraak daarop. Voor de volledigheid worden in deze paragraaf ook het inzetprotocol en beheerprotocol toegelicht.

De inzet van de Onlanden wordt bepaald op basis van gemeten boezemwaterstand in combinatie met de voorspelling van de te verwachten boezemwaterstand.

Volgens het besluitvormingsprotocol hanteert Waterschap Noorderzijlvest de volgorde in onderstaande tabel als alle Droge Voeten 2050 maatregelen gerealiseerd zijn:

1. Vasthouden water in het Dwarsdiep (T10-waterstand: Een waterstand met een overschrijdingskans van ca. 1 keer per 10 jaar. Oftewel de kans dat een waterstand in een jaar wordt overschreden is 10%)
2. Inzet afsluit voorziening Schouwerzijl (en vergroten gemaal HD-Louwes) (T10-waterstand: Een waterstand met een overschrijdingskans van ca. 1 keer per 10 jaar. Oftewel de kans een waterstand in een jaar wordt overschreden is 10%)
3. Inzet compartimenteringsstuwen (T10-waterstand: Een waterstand met een overschrijdingskans van ca. 1 keer per 10 jaar. Oftewel de kans een waterstand in een jaar wordt overschreden is 10%)
4. Inzet waterberging Letterberterboezem (T25-waterstand: Een waterstand met een overschrijdingskans van ca. 1 keer per 25 jaar. Oftewel de kans een waterstand in een jaar wordt overschreden is 4%)
5. Inzet Optimalisatie De Onlanden (T25-waterstand: Een waterstand met een overschrijdingskans van ca. 1 keer per 25 jaar. Oftewel de kans een waterstand in een jaar wordt overschreden is 4%)
6. Waterberging de Dijken-Bakkerom (T25-waterstand: Een waterstand met een overschrijdingskans van ca. 1 keer per 25 jaar. Oftewel de kans een waterstand in een jaar wordt overschreden is 4%)
7. Inzet waterberging de Drie Polders (T25-waterstand: Een waterstand met een overschrijdingskans van ca. 1 keer per 25 jaar. Oftewel de kans een waterstand in een jaar wordt overschreden is 4%)
8. Maalstop (overal) (T100-waterstand: Een waterstand met een overschrijdingskans van ca. 1 keer per 100 jaar. Oftewel de kans een waterstand in een jaar wordt overschreden is 1%)

Inzet vanwege calamiteit

Als inzet van de maatregelen (zoals een gestuurde waterberging) noodzakelijk is vanwege het (mogelijk) overschrijden van de maximale waterstand, is sprake van een 'calamiteit'. Een calamiteit wordt door waterschap Noorderzijlvest gedefinieerd als: "Een gebeurtenis of dreiging van een gebeurtenis met (mogelijke) gevolgen voor waterkering, waterkwantiteit en/of waterkwaliteit die ertoe noodzaken beslissingen te nemen of acties te ondernemen, die afwijken van het vastgestelde beleid en/of gangbare procedures, of waarin het vastgestelde beleid niet voorziet". Voor dit soort situaties beschikken waterschappen over een 'calamiteitenplan'. In het Besluit kwaliteit leefomgeving is onder meer opgenomen dat een calamiteitenplan een overzicht biedt van de soorten calamiteiten, de risico's en de maatregelen die nodig zijn om die gevaren in een voorkomend geval het hoofd te bieden. Het calamiteitenplan is te karakteriseren als een organisatieoverzicht en een waarschuwings- en afsprakenschema met betrekking tot het optreden in situaties van gevaar. Het is een hulpmiddel voor de beheerder en diegenen die met de calamiteitenbestrijding en de coördinatie daarvan zijn belast.

Het besluitvormingsprotocol beschrijft welke maatregelen op welk moment worden ingezet bij een calamiteit. Een besluitvormingsprotocol geeft op voorhand richting aan de calamiteitenorganisatie. In dit geval gaat het dan om de volgorde waarin de Droge Voeten 2050 maatregelen kunnen worden ingezet ten tijde van een extreme neerslagsituatie. Het kan gezien worden als het bestuurlijk afwegingskader voor volgorde van inzet van de maatregelen.

Het besluitvormingsprotocol maakt onderdeel uit van het calamiteitenplan en wordt door het Dagelijks Bestuur van waterschap Noorderzijlvest vastgesteld. Het is een belangrijk (intern) document voor de calamiteitenorganisatie. Omdat elke calamiteit zich weer anders voor kan doen, is het document richtinggevend. Een besluitvormingsprotocol kan pas worden vastgesteld als onderdeel van het calamiteitenplan op het moment dat de daarin opgenomen maatregelen daadwerkelijk getroffen kunnen worden. De extra bergingscapaciteit in De Onlanden is nog niet gerealiseerd en daarmee (nog) niet opgenomen in een besluitvormingsprotocol. Het is wel onderdeel van de actualisatie van het hydrologisch model voor de Optimalisatie van De Onlanden.

Grondwateroverlast in Peize

In verschillende reacties wordt gewezen op het hoge grondwaterpeil bij woningen in Peize en Roderwolde. Gevreesd wordt dat het grondwaterpeil verder zal stijgen met negatieve gevolgen voor de woonomgeving, vanwege water in de kruipruimten/kelders.

In en rondom Peize zorgt het waterschap ervoor dat het water kan worden afgevoerd via de Grote Matsloot, de Peizer Schipsloot, de Noordseloop en het Brusselsloopje. Hoofdwatervgangen zijn ontworpen voor een afvoer van 1,3 liter/seconde/ha. Bebouwde gebieden dienen idealiter zo te worden ingericht dat de afvoer wordt beperkt tot deze 1,3 liter/seconde/ha. Hiervoor moet er voldoende oppervlaktewater aanwezig zijn in bebouwde gebieden ter compensatie van het verhard oppervlak (bebouwing en verharding). Dit oppervlaktewater vangt eerst het teveel aan water op voordat het naar het hoofdwatersysteem stroomt. In het verleden is er vaak onvoldoende aandacht besteed aan het aanleggen van watercompensatie bij gebiedsontwikkelingen. Sinds 2003 is deze norm wettelijk vastgelegd in het toenmalige Besluit ruimtelijke ordening en wordt deze strikter nageleefd.

Ondergrond, neerslag en waterpeilen

Het dorp Peize is ontstaan op het hoger gelegen deel tussen de beekdalen van Peizer- en Eelderdiep, die van de hoger gelegen gronden in Drenthe richting de Waddenzee stroomden. Ten noorden van het dorp liggen laagveengebieden. Hier ligt De Onlanden. In het beekdalsysteem varieert de bodemopbouw sterk. Naast veengronden bestaat het gebied voornamelijk uit zandige podzolgronden en eerd- en oude kleigronden. In de afbeeldingen 3.1 en 3.2 van bijlage 5 bij het MER, de *Geohydrologische effectenanalyse* (2023), zijn fragmenten van de hoogte- en bodemkaart opgenomen waarin hoogteverschillen en de grillige ondergrond goed zijn te zien.

De samenstelling van de ondergrond in combinatie met veel en langdurige neerslag leidt plaatselijk tot tijdelijke vernatting van de bodem en verhoging van de grondwaterstand. De eerd- en kleilagen laten te weinig water door waardoor er oppervlaktewater kan blijven staan. Deze situatie doet zich al decennialang voor. Enkele indieners van zienswijzen geven aan dat deze situatie zich ook al in de jaren 70 van de vorige eeuw voordeed. De recente natte jaren 2023 en 2024, met gemiddeld meer dan 200mm meer neerslag dan in 'normale' jaren, hebben nogmaals duidelijk gemaakt dat de lokale afwatering in het dorp Peize niet goed genoeg functioneert. De detailontwatering in Peize schiet te kort. Daarnaast is er plaatselijk onvoldoende oppervlaktewater aanwezig in relatie tot het oppervlak verhard gebied (bebouwing en verharding). Dit komt doordat de hoeveelheid nieuwe verharding in het verleden onvoldoende gecompenseerd is. Water kan hierdoor niet weg en de ondergrond raakt verzadigd.

Door het hoogteverschil tussen het maaiveld en de oppervlaktewaterpeilen in en rondom Peize, zijn de omstandigheden gunstig om overtollig water af te voeren, mits er goede detailontwatering

aanwezig is. De theoretische drooglegging (het verschil tussen maaiveld en het oppervlaktewaterpeil) zou goed moeten zijn in het dorp.

De gemiddelde maaiveldhoogte varieert tussen NAP + 1,20 m en + 4,20 m. Het maximale boezempeil is NAP + 0,22 m als de capaciteit van De Onlanden wordt gebruikt. Dit hoogteverschil is voldoende om altijd water vanuit het hoger gelegen dorp af te laten stromen.

Effect Optimalisatie De Onlanden in Peize

Voor de realisatie van de huidige waterberging De Onlanden zijn drie maatregelen doorgevoerd:

- 1) Het gebied gelegen ten oosten van de Drentsedijk en ten westen van het Omgelegde Eelderdiep is ingericht op een waterpeil van NAP - 0,50 m (was voorheen NAP - 0,90 m zp en NAP - 1,1 m wp). Het gebied ten westen van de Drentsedijk is ingericht op een waterpeil van NAP - 0,70 m (was voorheen NAP - 0,90 m zp en NAP - 1,1 m wp). Het resterend deel aan de oostzijde van Peize wordt bemalen door het nieuwe gemaal Broekstukken (zp NAP - 0,90 m en wp NAP - 1,1 m) en vormt als zodanig een hydrologische buffer tussen De Onlanden en het dorp Peize. Het bemalingspeil van gemaal Broekstukken is exact hetzelfde peil als in de Eelder- en Peizermeden van voor de aanleg van De Onlanden. Onder normale omstandigheden is er dan ook niets veranderd in de waterhuishoudkundige situatie in de nabijheid van Peize aan de oostzijde.
- 2) Vanaf 2008 is waterberging De Onlanden aangelegd met als gevolg dat het boezemwater in de Matsloot en het Peizerdiep behoorlijk zijn 'uitgedempt'. Dat houdt in dat het water hier minder frequent hoog staat. Dit is af te lezen uit het WAM-portaal (met hierin o.a. het meetsysteem rondom Onlanden). Het waterschap meet door middel van dit systeem de hoeveelheid water die door het Eelderdiep, de Matsloot en het Peizerdiep stroomt, met de bijbehorende waterstanden, hoeveelheden en niveaus. Vanaf 2015 is dit meetnet rondom De Onlanden ingericht.
- 3) Ten tijde van de herinrichting Peize (Landinrichtingsplan 2007-2015) is er verbinding gemaakt tussen de Matsloot en De Onlanden, de zogeheten 'koppeling', met als doel De Onlanden te voeden in tijden van droogte én Peize te ontlasten in natte tijden.

Bij inzet van de huidige waterberging (meebewegende berging zonder Optimalisatie) kan het peil binnen de kades stijgen tot NAP - 0,20 m (> 1.0 meter onder het maaiveldniveau in Peize). De waterberging beweegt mee met het niveau van de boezem (NAP - 0,93 m).

Na de realisatie van de optimalisatie van waterberging De Onlanden kan het peil in extreme weerssituaties gestuurd worden opgezet naar NAP + 0,18 m, gedurende 3 á 4 dagen. Uiteraard is er een periode van opbouw tot deze hoogste waterstand en afbouw (ledigingstijd). Dat is in totaal 10 dagen. De optimalisatie houdt in dat er tijdelijk een extra waterschijf van 38 cm wordt toegevoegd. Naar verwachting zal deze situatie zich eens in de 25 jaar voordoen (de *Geohydrologisch effectanalyse* bijlage 5 bij de MER). In dit rapport is ook aangegeven dat deze tijdelijke extra waterschijf geen gevolgen heeft voor de drooglegging in Peize. Dit omdat de inzet van de extra capaciteit voor 4-5 dagen te kort is om het grondwaterniveau te beïnvloeden. Woningen krijgen geen natte voeten als gevolg van de tijdelijke ophoging van het waterpeil in De Onlanden. Echter in het buitengebied nabij De Bommelier en het Moleneind zullen mitigerende maatregelen (conform aanbevelingen hoofdstuk 6 van Bijlage 6 van het MER) worden getroffen om wateroverlast voor bebouwing te voorkomen.

Bij volledige inzet van de geoptimaliseerde waterberging (VKA-) kan het peil stijgen tot maximaal + 0,18 m NAP, gedurende een aaneengesloten periode van 3 à 4 dagen. Dit is ongeveer 38 cm hoger dan bij huidige hoogwatersituatie van de boezem (NAP - 0,20m).

Effect Optimalisatie De Onlanden in Roderwolde

In de *huidige* situatie kan het waterpeil stijgen tot NAP -0,20 m in De Onlanden. Na de optimalisatie van de Onlanden kan het waterpeil verhoogd worden tot maximaal NAP + 0,18 m (dus een verhoging van 38 cm).

In de 'Droge Voeten 2050' - studie is gerekend met zichtjaar 2050. Dit is destijds gedaan met de beschikbare informatie van het watersysteem en de klimaatmodellen. Nu, ruim 10 jaar later, is deze studie verfijnd voor specifiek De Onlanden. Alle meetdata die in deze 10 jaar gegenereerd is, is daarvoor gebruikt. Hiermee is het model voor het simuleren van complexe stromingen en watergerelateerde processen ('Sobek-model') goed te kalibreren en waren de verschillende afvoersituaties goed te berekenen.

Wanneer er geen enkele Droge Voeten maatregel wordt uitgevoerd (buiten De Onlanden) zal de boezem in De Onlanden autonoom doorstijgen naar NAP +0,06 m.

Wanneer alle Droge Voeten maatregelen (buiten De Onlanden) worden ingezet, zal de boezem stijgen naar NAP -0,04 m. Bij inzet van *alle* Droge Voeten maatregelen, incl. De Onlanden, zal dit een Maximale Hoog Waterstand (MHW) in het Zuidelijk Westerkwartier opleveren van NAP -0,33 m. Deze MHW is maatgevend voor de te nemen maatregelen vanuit Droge Voeten om hiermee de waterveiligheid te kunnen borgen binnen het beheersgebied van waterschap Noorderzijlvest.

In het MER is de autonome ontwikkeling de referentie waarvan uit wordt beoordeeld. In dit geval het effect van alle Droge Voeten maatregelen exclusief de realisatie van de Onlanden en dus een beoordeling vanuit een autonome boezemwaterstand van NAP -0,04 m. naar NAP +0,18 (een stijging van 22 cm). Zie ook paragraaf 4.1.1 van het MER en paragraaf 4.3 van het hydrologisch rapport.

Afgezien van de bovenstaande is een dialoog ingang gezet voor het wijzigen van de lokale afwatering en aan te sluiten op het peilvak NAP -0,93 m. Dit is het huidige boezempeil waarbij de afwatering langs de rondweg en via de Rodervaart richting het Leekstermeer loopt. Daardoor staat dit peilvak niet onder invloed van De Onlanden (watert af richting het Leekstermeer). Bij deze oplossing moeten een aantal werkzaamheden worden uitgevoerd zoals het vergroten, afsluiten of juist open maken van duikers in o.a. de Bitse aan de noordzijde van de brug Moleneind en onder de Haarveensedijk. Daarnaast moeten er mogelijk vaste dammen of pendammen komen en lokaal een bermsloot worden aangepast. Daarbij blijven bewoners verantwoordelijk voor de lokale opvang en afwatering op hun terrein. Het merendeel van deze maatregelen valt buiten het plangebied en moet nog in detail worden uitgewerkt samen met de bewoners.

Meetnet peilbuizen

Enkele indieners hebben aangegeven dat er meer peilbuizen in het dorp zouden moeten staan (ieder perceel een peilbuis) om een goed beeld van het grondwater te krijgen. Het waterschap heeft hier bewust niet voor gekozen vanwege de grilligheid van de ondergrond. Een peilbuis geeft dan alleen zicht op de situatie op dat perceel. Het huidige meetnet van peilbuizen is zodanig geplaatst dat het waterschap een voldoende referentie krijgt voor het gebied als geheel.

Ingezet proces

Er is inmiddels een proces ingezet waarbij gemeente Noordenveld en het waterschap samen kijken naar aansluiting vanuit het dorp op het hoofdwatersysteem van het waterschap en de detailontwatering in Peize. Denkbare maatregelen die de waterafvoer kunnen verbeteren zijn:

- het uitdiepen van sloten
- aanleg oppervlaktewater
- aanleg/onderhoud van duikers
- aanleg drainage en
- betere aansluiting op het hoofdwatersysteem van het waterschap.

Dit is maatwerk en kan per perceel verschillen. Voor het goed kunnen functioneren van het watersysteem is regelmatig onderhoud van belang. Het waterschap heeft hiervoor zowel een regulier als groot onderhoudsplan. Bij regulier onderhoud worden watergangen 1 tot 2 keer per jaar gemaaid en schoongemaakt. Bij groot onderhoud wordt gebaggerd of worden stuwen of duikers vervangen. De frequentie van groot onderhoud is gebiedsafhankelijk.

Watergangen die niet door het waterschap worden beheerd en onderhouden, maar wel belangrijk zijn voor de water aan- en afvoer, worden jaarlijks geïnspecteerd door het waterschap middels schouw.

Beekdalbrede visie

In februari 2023 stemden de 10 partijen in met de Gebiedsaanpak Kop van Drenthe om samen te werken aan een visie op een toekomstbestendig en klimaatrobuust gebied. Daarbij is afgesproken dat waterschap Noorderzijlvest en de provincie Drenthe gezamenlijk opdrachtgever zijn voor dit proces. De analysefase om gezamenlijk de opgaves in beeld te brengen is afgesloten met een Bestuurlijk akkoord op 30 november 2023 waar alle deelnemende partijen hebben afgesproken samen verder te werken aan de gebiedsvisie. Het streven is om een uitvoeringsprogramma rond te hebben in het najaar van 2025.

De Gebiedsaanpak Kop van Drenthe gaat uit van de Droge Voeten-maatregelen die in 2014 en 2016 zijn afgesproken. De optimalisatie van De Onlanden is onderdeel van het maatregelenpakket Droge Voeten 2050 en volgt een eigen traject van planvoorbereiding en realisatie.

Gemalen

In de uitwerking van de Optimalisatie van De Onlanden is een nader onderzoek gedaan naar de capaciteit van de gemalen in en rondom De Onlanden in relatie tot de maximale waterstand bij optimalisatie. Hieruit is naar voren gekomen dat een aantal gemalen qua capaciteit vergroot moet worden, waaronder gemaal Sandebuurt.

Sandebuurt

Vanwege het feit dat er frequent water blijft staan op de landbouwpercelen en als gevolg hiervan problemen met de riolering (IBA) bij particulieren bij extremere neerslag, heeft het waterschap besloten om het gemaal Sandebuurt aan te passen. De capaciteit van het gemaal wordt vergroot naar de huidige geldende normering, zoals beschreven in hoofdstuk 6 van bijlage 5, de *Geohydrologisch effectanalyse* (2023). Door het verhogen van de gemaalcapaciteit kan het waterschap de grondwater- en oppervlaktewaterstanden beter beheersen. Bij het bepalen van de nieuwe capaciteit van het gemaal wordt uitgegaan van de klimaatscenario's 2024 (1,5 l/sec/ha).

Ook met deze uitbreiding van capaciteit is niet helemaal uit te sluiten dat bij hele extreme neerslag alsnog sprake kan zijn van tijdelijke stijging van het polderpeil. Met het aangepaste gemaal is het waterschap in staat het polderpeil sneller dan in de huidige situatie op niveau te brengen. Het waterschap heeft aangegeven dat de aanpassing/vervanging van het gemaal in 2026/2027 gaat plaatsvinden. Tot het moment van vervanging/aanpassing zal het waterschap bij nood een extra pomp bijplaatsen.

Lauwersoog

De optimalisatie van De Onlanden is één van de Droge Voeten-maatregelen. De inzet is om op een zo duurzaam mogelijke manier op de klimaatverandering in te spelen. Met alle Droge Voeten-maatregelen én de beekdalbrede aanpak beschikt het waterschap over een heel robuust watersysteem. Dat dit voor altijd afdoende zal zijn is nu niet te zeggen. Er wordt periodiek een toetsronde uitgevoerd door het waterschap voor de waterveiligheid van het totale boezemsysteem, waarbij onder andere gekeken wordt naar klimaatverandering en bodemdaling. Het waterschap zal bij de uitvoering van maatregelen altijd terugvallen op de trits van vasthouden-bergen-afvoeren eventueel in combinatie met ophoging van regionale keringen.

Het realiseren van een groot gemaal bij Lauwersoog vraagt een investering van honderden miljoenen euro's en zal er niet toe leiden dat binnen het werkgebied van het waterschap geen andere maatregelen meer nodige zijn. Daarnaast zal een gemaal alleen worden ingezet tijdens zeer langdurige neerslag in combinatie met aanhoudende noordwestenwind, waardoor niet gespuid kan worden op de Waddenzee. Die situatie komt om de paar jaar voor en alleen in de winterperiode. Zeespiegelstijging in combinatie met klimaatverandering kan een reden zijn om de realisatie van een gemaal nabij Lauwersoog opnieuw ter discussie te stellen in het kader van waterveiligheid binnen het beheergebied van het waterschap Noorderzijlvest. De realisatie van een gemaal op Lauwersoog heeft ook direct invloed op het boezembeheer van het Wetterskip Fryslân.

Muggen

In sommige reacties wordt aangegeven dat men (extra) muggenoverlast vreest als gevolg van de optimalisatie van De Onlanden. Bij de realisatie van de waterberging (2008) is hier reeds onderzoek naar gedaan.

De onderzoeken bestaan uit een verkennend onderzoek in de periode van 2007 tot 2012 (uitgevoerd door Alterra) naar een mogelijk verband tussen een toegenomen muggenoverlast en de herinrichting van het gebied. In 2010 zijn de meeste herinrichtingsmaatregelen uitgevoerd. De metingen van 2007-2010 zijn beschouwd als nulmetingen.

Uit de metingen tot en met 2012 bleek dat de steekmuggen in de waterbergingsgebieden Peize en Roden-Norg de weersomstandigheden volgen. De aantallen zijn over het algemeen laag en leiden niet tot overlast. Uit de metingen van 2012 bleek dat behalve de weersomstandigheden ook de herinrichting een rol speelde in de ontwikkeling van de aantallen van vooral huissteekmuggen. Om de verdere ontwikkeling van stekende insecten te monitoren heeft Wageningen Environmental Research (WEnR) in het gebied de muggen gemonitord in de periode 2013 tot en met 2017. Uit het onderzoek van de WEnR is gebleken dat waterberging De Onlanden in die periode geen verhoogd risico op overlast door steekmuggen en knutten voor de omgeving veroorzaakte. Ondanks de waargenomen (soms incidenteel) verhoogde aantallen ten opzichte van de referentiesituatie (de situatie tijdens de nulmetingen) zijn de absolute aantallen niet op niveaus waarbij sprake zou zijn van verhoogd risico.

In 2023 is een aanvullende risicoanalyse naar steekmuggenoverlast uitgevoerd. In het MER zijn deze onderzoeken gebruikt bij de beoordeling van de effecten op het omgevingsaspect gezondheid.

Naar aanleiding van opmerkingen in de zienswijzen over de gezondheidsrisico's van muggen voor de veeteelt, is er nader onderzoek gedaan door Altenburg en Wymenga (uitgevoerd in 2023 en aangevuld in 2025). Uit de verschillende onderzoeken die worden aangehaald wordt geconcludeerd dat de relatie tussen omliggende natuur en het voorkomen van het blauwtongvirus op agrarische bedrijven klein is. De primaire vectors (insecten die veeziekten overbrengen van het ene dier naar het andere) kunnen hun volledige levenscyclus op veebedrijven voltooien. Ook de ruime verspreiding van het virus over heel Nederland is een aanwijzing dat de vectors van het blauwtongvirus met name op agrarische bedrijven aanwezig zijn. De analyse van de overdraagbare ziektes op vee door muggen heeft niet geleid tot aanpassing van de conclusies uit eerder onderzoek.

Recreatie

In de gebiedsbeschrijving van het projectbesluit is beschreven dat, naast de functie als natuur- en noodwaterberging, het gebied ook van waarde is voor recreatieve doeleinden. Dit verandert niet door het projectbesluit.

De recreatieve routes blijven ongewijzigd. Dat geldt ook voor de kanoroutes en bijbehorende voorzieningen, zoals de overdraagmogelijkheden. Daar waar werkzaamheden aan stuwen plaatsvinden blijft de overdraagmogelijkheid bestaan of wordt weer teruggeplaatst na de werkzaamheden. Tijdens de werkzaamheden zal bebording aangeven of een route bevaarbaar is.

Bereikbaarheid

De extra waterberging wordt alleen ingezet bij langdurig extreme neerslag. Als deze wordt ingezet is het gebied beperkt toegankelijk voor wandelaars of fietsers. Bij nat weer kunnen sommige wandelroutes of fietspaden in bepaalde perioden van het jaar (november t/m februari) gedeeltelijk onder water staan. Afspraken over het afsluiten van wegen en de communicatie daaromheen, wordt vastgelegd in het inzetprotocol. Als het waterschap het inzetprotocol in werking stelt, krijgen onder andere de terreinbeheerders en de gemeenten Tynaarlo en Noordenveld direct bericht hiervan. De communicatie over toegankelijkheid van het gebied doet de gemeente. Bij een bepaalde verwachte waterstand zal de gemeente de fietspaden Roderwolderdijk, Bommelier en de Verlengde Boterdijk, af gaan zetten door middel van hekken en bebording.

De alternatieve fietsroute vanuit Roderwolde is via de Hooiweg, Matsloot en Hoogkerk. Via het vrij liggend fietspad langs de Hooiweg/Matsloot blijft deze route toegankelijk voor fietsers bij inzet van de extra waterberging. Wel wordt de route mogelijk afgesloten voor gemotoriseerd verkeer. Dit kan van belang zijn om de stabiliteit van de weg te behouden als het cunet verzadigd is. In paragraaf 5.3 van het deel Regeling van het Projectbesluit is dit beschreven.

De situatie dat wegen en fietspaden zijn afgesloten, zal zich bij inzet van de volledige capaciteit van de optimalisatie enkele dagen voordoen. Het is naar verwachting gemiddeld eens in de 25 jaar dat de extra berging volledig moet worden ingezet.

Het gebruik van de huidige waterberging, het ongestuurde deel dat meebeweegt met de boezem, blijft ongewijzigd. De hogere waterstanden en inundatie in het gebied, zoals die nu voorkomen, zullen ook in de toekomst blijven. Daar waar mogelijk zal de detailontwatering nabij fietspaden worden aangepast in overleg met de desbetreffende terreinbeheerder en gemeente.

De bewoners in het waterbergingsgebied kunnen te allen tijde hun woning bereiken met de auto.

Schaderegeling

In verschillende reacties wordt gewezen op schade die zou kunnen ontstaan door het project. Dit kan zijn door werkzaamheden bij de inrichting, door hoogwater wanneer de berging inwerking is of door een gewijzigd 'planologisch regime'. In de motivering van het ontwerpbesluit wordt hier nader op ingegaan in hoofdstuk 12.

Een eerste belangrijk onderscheid is of sprake is van schade (of nadeel) door rechtmatig of door onrechtmatig overheidshandelen. Het vergoeden van schade door rechtmatig overheidshandelen, wordt nadeelcompensatie genoemd.

Nadeelcompensatie

Voor de optimalisatie van waterberging De Onlanden worden bestaande kades en stuwen aangepast. Het projectbesluit maakt de benodigde aanpassingen aan de waterstaatswerken en bestemmingen mogelijk. Dit is een vorm van rechtmatig overheidshandelen. Als belanghebbenden schade ondervinden van de aanpassingen, kan een verzoek om nadeelcompensatie worden ingediend bij Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe. Onder het kopje 'Bevoegd gezag' wordt toegelicht waarom het verzoek moet worden ingediend bij de provincie.

Alleen het (deel van het) nadeel dat onevenredig zwaar drukt op een individuele betrokkene komt in aanmerking voor een tegemoetkoming. Dit is wettelijk vastgelegd. Het uitgangspunt is dat burgers niet mogen verwachten dat overheidsmaatregelen in geen enkel geval negatief mogen uitpakken.

Artikel 15.2 Omgevingswet (hierna: Ow) bakent de reikwijdte van de mogelijk te vergoeden schade af. Immateriële schade komt niet voor afzonderlijke vergoeding in aanmerking. Daarmee bestaat dit type schade uit met name twee soorten schade:

- 1) Inkomensschade: dit type schade kan ontstaan als de inkomsten van een persoon of bedrijf worden beïnvloed door het projectbesluit;
- 2) Waardedaling van onroerend goed: dit type schade kan optreden wanneer de waarde van een onroerende zaak daalt als gevolg van het projectbesluit of een later verleende omgevingsvergunning ter uitvoering van het project. Dit wordt ook wel 'indirecte schade' genoemd.

Bij indirecte schade in de vorm van waardedaling van een onroerende zaak wordt een vergelijking van de feitelijke situatie voor en na de activiteit gemaakt. Zoals hiervoor aangegeven wordt niet alle schade vergoed. De Omgevingswet voorziet in een vaste aftrek (ook wel forfait genoemd) als sprake is van indirecte schade die bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak. In dat geval wordt namelijk 4% van de waarde die de onroerende zaak had voordat de nadelige ontwikkeling plaatsvond, aangemerkt als behorend tot het normale maatschappelijke risico. Dit deel van de schade wordt dus niet vergoed. Dit is aldus een wettelijk vastgelegd percentage waar niet van afgeweken kan en mag worden (dwingend recht).

Bevoegd gezag

Het projectbesluit wijzigt het omgevingsplan met regels die nodig zijn voor het uitvoeren, in werking hebben of in stand houden van het project (artikel 5.52 lid 1 Omgevingswet).

Daarmee maakt dit projectbesluit het mogelijk dat de geoptimaliseerde waterberging wordt gerealiseerd, in werking is en in stand wordt gehouden. Het fungeert als omgevingsvergunning, om af te wijken van de omgevingsplannen van de gemeenten Noordenveld en Tynaarlo en om diverse andere activiteiten uit te voeren.

Op grond van artikel 15.3, lid 1 Omgevingswet geldt het projectbesluit als exclusieve schadeoorzaak voor de activiteiten die als gevolg van dit projectbesluit uitgeoefend kunnen worden. Dit betekent dat Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe moeten beslissen over de verzoeken om nadeelcompensatie, ook als het nadeel het gevolg is van vergunningen die door andere bestuursorganen zijn verleend ten behoeve van de optimalisatie van de waterberging.

Schade bij de inzet van de waterberging/inundatie van gronden

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen schade als gevolg van de aanwijzing en inrichting van het bergingsgebied en schade als gevolg van inundatie. Dit projectbesluit gaat alleen over de aanwijzing en inrichting van het gebied. Inundatie en de mogelijke schade als gevolg daarvan, maakt geen onderdeel uit van dit projectbesluit.

Indien het waterschap besluit om de waterberging in te zetten, kunnen gronden overstromen of kan wateroverlast optreden. Voor zover dit leidt tot schade, kan de gedupeerde een verzoek om schadevergoeding indienen bij het waterschap. De afhandeling van die schade geschiedt conform de 'Beleidsregel schadevergoeding waterbergingsgebieden waterschap Noorderzijlvest 2012'. Het gaat alleen om schade die het gevolg is van gecontroleerde inundatie. Bij inzet van de berging dus. In afdeling 15.2 van de Ow is bepaald dat alleen schade wordt vergoed voor zover die uitgaat boven het normaal maatschappelijk risico.

De beleidsregel gaat uit van een volledige schadevergoeding. Ook geldt een omgekeerde bewijslast (de verzoeker hoeft niet te bewijzen dat zijn schade het gevolg is van de inundatie, dat wordt aangenomen). Dit zijn twee verschillen ten opzichte van de wettelijk regeling.

Onrechtmatig toegebrachte schade

Bij onrechtmatig toegebrachte schade gaat het om schade die het gevolg is van onrechtmatig handelen. Bijvoorbeeld doordat een werktuig tijdens de werkzaamheden een eigendom van een derde beschadigt. De Omgevingswet en de Awb bevatten geen regeling voor de vergoeding van schade door onrechtmatig handelen door de overheid. Voor schade als gevolg van een onrechtmatige daad geldt in de hoofdregel dat het Burgerlijk Wetboek bepaalt op welke wijze dit wordt afgedaan.

Uitgangspunt is dat schade als gevolg van werkzaamheden voor dit project zoveel mogelijk wordt voorkomen. Mocht dergelijke schade zich onverhoopt toch voordoen, dan verwijzen wij u voor meer informatie naar: Schadeclaim indienen | Waterschap Noorderzijlvest.

WIJZIGINGEN NAAR AANLEIDING VAN ZIENSWIJZEN EN AMBTSHALVE WIJZIGINGEN

Overzicht wijzigingen projectbesluit 'De Onlanden'

			Onderdeel motivering:
Hoofdstuk/ Paragraaf	Aanleiding	Argumentatie	Wijziging
Algemeen	Ambtshalve wijziging	Kleine onvolkomenheden en tekstuele onjuistheden gecorrigeerd.	Herstel diverse taalkundige omissies en kennelijke verschrijvingen.
Algemeen	Ambtshalve wijziging	Teksten rondom inzet van de berging waren niet overal consistent, inhoudelijk heeft dit geen consequenties.	In de volledige motivering zijn teksten aangepast om op consistente wijze te beschrijven hoe lang de waterberging ingezet wordt en hoeveel tijd nodig is om de waterberging te vullen en te ledigen. Daarnaast is overal waar het gaat om de waterberging na uitvoering van het voornemen de term 'gestuurde waterberging' gebruikt. Inhoudelijk leiden deze redactionele aanpassingen niet tot verschillen met de teksten in het ontwerpprojectbesluit.
Algemeen	Ambtshalve wijziging	Aanvankelijk waren op verschillende plekken in de motivering teksten opgenomen waarin onderbouwd werd hoe de geïntegreerde omgevingsvergunning voldoen aan de relevante beoordelingsregels. Vanuit het oogpunt van navolgbaarheid en overzichtelijkheid zijn deze onderbouwingen nu gebundeld in een bijlage die bij de motivering gevoegd is.	Verwijderen van teksten over beoordelingsregels en de over de onderbouwing van hoe aan die beoordelingsregels wordt voldaan uit de motivering naar aanleiding van het verplaatsen van deze teksten naar bijlage 7 bij de motivering van het vast te stellen projectbesluit.
Paragraaf 1.1.2	Ambtshalve wijziging	In advies van gemeente Tynaarlo is gevraagd om het toevoegen van achtergrondinformatie over de	Toevoeging van een nieuwe paragraaf om achtergrondinformatie te geven over andere waterprojecten in het kader van het maatregelenpakket Droge Voeten

		context waarin het projectbesluit genomen wordt.	die samenhangen met het projectbesluit voor de optimalisatie van De Onlanden. Hernummering van paragraaf 1.1.2 uit het ontwerpprojectbesluit naar paragraaf 1.1.3 in het vast te stellen projectbesluit en zo verder.
Paragraaf 2.1	Ambtshalve wijziging	Abusievelijk was de technische bouwactiviteit benoemd als onderdeel van het projectbesluit.	De technische bouwactiviteit was benoemd als besluit dat onderdeel was van het projectbesluit, terwijl de technische bouwactiviteit een separate procedure doorloopt. De tekst over de technische bouwactiviteit is geschrapt om duidelijk te maken dat de technische bouwactiviteit geen onderdeel is van het projectbesluit.
Hoofdstuk 3	Ambtshalve wijziging	Consistent maken regelings- en motiveringsdeel.	Toevoeging van maatregelen zoals benoemd in het regeling deel om alle maatregelen waar het project uit bestaat te beschrijven en niet alleen de maatregelen in de vorm van ingrepen aan gemalen. Tevens wijziging van de paragraaf nummering om de tekst zo logisch mogelijk te structureren. Onder heel H3 zijn de figureren geactualiseerd o.b.v. de meest actuele ontwerpen. Deze zijn in lijn met het ontwerp projectbesluit. Ook zijn alle detailontwerpen van de maatregelen als bijlage opgenomen bij het projectbesluit.
Paragraaf 3.1.1	Ambtshalve wijziging	O.b.v. aanvullende detaillering zijn de ontwerpen in het projectbesluit aangescherpt. Qua ruimtebeslag en vormgeving zijn deze niet gewijzigd.	Maatvoering aangescherpt o.b.v. meest recente ontwerp en figuren geactualiseerd.
Paragraaf 3.1.3	Ambtshalve wijziging	Nieuwe inzichten uit onderzoeken.	In het Ontwerp Projectbesluit stond genoemd dat voor een aantal trajecten nader onderzoek nodig was. Het nader onderzoek is inmiddels uitgevoerd. Uit dit nadere onderzoek zijn voor 2 dijktrajecten een andere oplossing gebleken, waarbij wel het uitgangspunt is dat kadeophoging plaatsvindt binnen het bestaande ruimtebeslag en dan er geen additionele milieueffecten of hinder aan derden optreedt ten opzichte van de bepaalde milieueffecten bij het Ontwerp Projectbesluit. Deze zijn toegevoegd aan 3.1.3.

Paragraaf 3.1.4	Ambtshalve wijziging	Nieuwe inzichten uit onderzoeken.	In het Ontwerp projectbesluit stond benoemd dat het onzeker is of de hydrologische verbinding Eelderdiep aangelegd kan worden als slenk vanwege archeologische waarden. Inmiddels is archeologisch onderzoek uitgevoerd, en blijkt dat de hydrologische verbinding uitgevoerd kan worden als natuurlijke slenk. De tekst dat archeologisch onderzoek eerst uitgevoerd moet worden is daarom verwijderd. Daarnaast is de duiker onder de Drentse dijk aangescherpt t.a.v. het ontwerp: figuur met locatie toegevoegd en stuw wordt een afsluiter, ook is de maatvoering o.b.v. het definitieve ontwerp aangescherpt.
Paragraaf 3.2.1	Ambtshalve wijziging	Nieuwe inzichten uit onderzoeken.	Idem 3.1.4.
Paragraaf 3.2.2	Ambtshalve wijziging	Nieuwe inzichten uit onderzoeken.	Tekstuele toevoeging aanwezigheid veenterpen en aanpassing van het ontwerp hierop om deze te ontzien.
Paragraaf 3.3.1	Ambtshalve wijziging	Nieuwe inzichten uit onderzoeken.	Mitigerende maatregelen aangescherpt o.b.v. nieuwe inzichten welke zijn besproken met de betreffende eigenaren.
Paragraaf 3.3.2	Ambtshalve wijziging	Nieuwe inzichten uit onderzoeken.	In het Ontwerp Projectbesluit stond dat berekeningen t.p.v. gasunieleidingen nog uitgevoerd moeten worden. Inmiddels zijn deze uitgevoerd met als conclusie dat er geen negatieve effecten zijn. De tekst is hierop aangepast.
Paragraaf 3.3.4	Ambtshalve wijziging	Nieuwe inzichten uit onderzoeken.	Aangescherpt n.a.v. aanvullende beschrijving in het desbetreffende onderzoek.
	Zienswijze 63	Verduidelijking opgenomen over wat de zogenoemde 'knip' tussen het ruimtelijk deel van een bouwactiviteit en het technisch deel van een bouwactiviteit inhoudt naar aanleiding van een vraag hierover in de nevenstaande zienswijze.	Tekstuele wijziging van de voetnoot bij artikel 8 om duidelijker uit te leggen wat de zogenoemde 'knip' tussen het ruimtelijk deel van een bouwactiviteit en het technisch deel van een bouwactiviteit inhoudt.
Paragraaf 5.1	Ambtshalve	Op verzoek van gemeenten duidelijkheid bieden	Tekstuele toevoeging die beschrijft dat het bij een sloopactiviteit die vooraf kan

	wijziging	over sloopmelding die vooraf kan gaan aan bouwactiviteit.	gaan aan een bouwactiviteit nodig is om voorafgaand aan het slopen een melding te doen.
Paragraaf 5.2	Ambtshalve wijziging	Gesprekken met de betreffende eigenaren hebben plaatsgevonden.	Mitigerende maatregelen aangescherpt o.b.v. nieuwe inzichten welke zijn besproken met de betreffende eigenaren.
Paragraaf 5.3	Ambtshalve wijziging	Publicatie van adviezen van bestuursorganen.	Tekstuele toevoeging om duidelijk te maken waar de adviezen die bestuursorganen tijdens de terinzagelegging van het projectbesluit gegeven hebben gepubliceerd zijn.
Paragraaf 5.4	Ambtshalve wijziging	Nieuwe inzichten uit onderzoeken.	Nieuw invoegen van paragraaf 5.4 om de werking van artikel 9 en de wijzigingen in dat artikel (zie onder regelingdeel) toe te lichten.
Paragraaf 5.4	Ambtshalve wijziging	Nieuwe inzichten uit onderzoeken.	Aangescherpt o.b.v. onderzoeksresultaten archeologische onderzoeken die inmiddels zijn verricht.
Paragraaf 5.7	Ambtshalve wijziging	Nieuwe inzichten uit onderzoeken.	In het Ontwerp Projectbesluit stond dat berekeningen t.p.v. gasunieleidingen nog uitgevoerd moeten worden. Inmiddels zijn deze uitgevoerd met als conclusie dat er geen negatieve effecten zijn. De tekst is hierop aangepast.
Paragraaf 6.7.2	Ambtshalve wijziging	Aanpassing begrenzing projectbesluitgebied om het overeen te laten komen met daadwerkelijke grens van waterbergingsgebied.	Tekstuele toevoegingen om te beschrijven waar de begrenzing van het waterbergingsgebied afwijkt van de begrenzing uit het bestemmingsplan 'Buitengebied Noordenveld' en het bestemmingsplan 'Buitengebied Noordenveld - veegplan'. Ten opzichte van het ontwerpprojectbesluit zijn drie locaties toegevoegd: nabij de Roderwolderweg tussen Roderwolde en Foxwolde, de Zanddijk bij Peize en De Horst bij Peize.
Paragraaf 6.8.2	Ambtshalve wijziging	Aanpassing conclusie om deze overeen te laten stemmen met gewijzigde tekst in paragraaf 6.7.2.	Naar aanleiding van de toevoegingen die in paragraaf 6.7.2 zijn gedaan is de conclusie in paragraaf 6.8.2 tekstueel aangevuld om deze aan te laten sluiten bij paragraaf 6.7.2.
Paragraaf 6.8.4	Ambtshalve wijziging	Nieuwe inzichten uit onderzoeken.	Voorwaarde toegevoegd t.a.v. raakvlak met gebiedsontwikkeling Peizerdiep

Paragraaf 6.8.5.	Ambtshalve wijziging	Nieuwe inzichten uit onderzoeken.	Voorwaarde toegevoegd t.a.v. raakvlak met gebiedsontwikkeling Peizerdiep
Paragraaf 6.8.8	Ambtshalve wijziging	Aanvullend inzicht uit advies TenneT.	Voorwaarden TenneT toegevoegd n.a.v. positief advies TenneT projectbesluit
Paragraaf 7.2	Ambtshalve wijziging	Aanscherpingen uit positief advies Commissie MER.	Geactualiseerd na aanvullingen MER rapport n.a.v. aanbevelingen Commissie MER.
Paragraaf 7.2	Ambtshalve wijziging	Positief advies Commissie MER.	Toevoeging van beschrijving van de belangrijkste resultaten van de toetsing door de Commissie MER.
Paragraaf 7.3.1	Ambtshalve wijziging	Nieuwe inzichten uit onderzoeken.	Tekstuele aanpassingen om de resultaten van nieuwe archeologische onderzoeken te beschrijven.
Paragraaf 7.3.2	Ambtshalve wijziging	Toevoeging n.a.v. de bekendmaking van het positieve advies van de welstandscommissie.	Toevoeging om duidelijk te maken dat voor het bouwen van stuwen in de gemeente Noordenveld een positief advies verleend is door de Adviescommissie voor Omgevingskwaliteit van de Drentse gemeenten.
Paragraaf 7.4	Zienswijzen 34 - 51, 59, 62, 80, 81	In zienswijzen is gevraagd om dieper in te gaan op de gevolgen van het projectbesluit voor de muggenstand en daarmee gepaard gaande hinder/risico's.	Tekstuele toevoeging om resultaten van aanvullend onderzoek naar risico's op muggenoverlast te beschrijven.
Paragraaf 7.4	Zienswijzen 34-51, 59, 62	In zienswijzen is gevraagd om dieper in te gaan op de gevolgen van het projectbesluit voor de muggenstand en daarmee gepaard gaande hinder/risico's.	Tekstuele toevoeging om resultaten van aanvullend onderzoek naar de mate waarin het projectbesluit kan leiden tot risico's op meer overdracht van veeziekten door muggen.
Paragraaf 7.6	Zienswijzen 8, 9, 10, 11, 13,14,15,16, 17, 18, 19,	In zienswijzen is gevraagd om een nadere beschouwing van de gevolgen van het projectbesluit voor de grondwaterstand.	In deze paragraaf is een nieuwe kop genaamd 'grondwatermonitoring' ingevoegd. Onder deze kop wordt een toelichting gegeven op de mogelijkheden die het WAM-Portaal van het waterschap biedt om live inzicht te krijgen in de grondwaterstanden in De Onlanden en omgeving.

	20, 21, 22, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34 - 51, 52, 53, 54, 55, 56, 59, 60, 62, 63, 64, 67, 70, 71, 73, 74, 77, 82		
Paragraaf 7.7	Ambtshalve wijziging	Nieuwe inzichten uit onderzoeken.	Tekstuele aanpassing om de resultaten van de nieuwste AERIUS-berekening te beschrijven.
Paragraaf 7.7	Ambtshalve wijziging	Nieuwe inzichten uit onderzoeken.	Tekstuele toevoeging om volledigheidshalve te beschrijven dat er een beverburcht in De Onlanden aanwezig is en om duidelijk te maken dat uitvoering van het voornemen ook effecten kan hebben op zoogdieren.
Paragraaf 7.11.3	Zienswijze 34 - 51, 59, 62, 68, 69, 75, 76, 80, 81	Tekst toegevoegd n.a.v. reacties in zienswijzen om de effecten van het voornemen op bereikbaarheid van wegen en paden duidelijker te maken.	Nieuw invoegen van een paragraaf om de effecten van het gebruik van de waterberging op de begaanbaarheid van wegen en fietspaden te beschrijven.
Paragraaf 10.3	Ambtshalve wijziging	Verslaglegging wijzigingen in vast te stellen projectbesluit.	Tekstuele toevoeging om duidelijk te maken in welke bijlage het overzicht van de wijzigingen die in het vast te stellen projectbesluit doorgevoerd zijn n.a.v. de zienswijzen en ambtshalve controle gevonden kunnen worden.
Paragraaf 10.6	Ambtshalve	Een eerdere inwerkingtreding kan gewenst zijn met	Tekstuele toevoeging om duidelijk te maken dat het bevoegd gezag, bij

	wijziging	het oog op een snellere uitvoering zodat de optimalisatie zo snel mogelijk gereed is.	spoedeisende omstandigheden, kan bepalen dat het projectbesluit eerder in werking treedt dan vier weken na de dag van bekendmaking.
Paragraaf 11.2	Ambtshalve wijziging	Verslaglegging wijzigingen in vast te stellen projectbesluit.	Tekstuele toevoeging om duidelijk te maken in welke bijlage de ingediende zienswijzen en samengevat en beantwoord zijn, en in welke bijlage het overzicht van de wijzigingen die in het vast te stellen projectbesluit doorgevoerd zijn n.a.v. de zienswijzen en ambtshalve controle gevonden kunnen worden.
Hoofdstuk 12	Zienswijzen 34 - 51, 59, 61, 62, 69, 75, 76, 79, 81	In zienswijzen is gewezen op onduidelijkheden in de teksten over nadeelcompensatie, om die reden zijn deze teksten aangepast.	De teksten over nadeelcompensatie en schadevergoeding zijn duidelijker gemaakt n.a.v. zienswijzen.
			Onderdeel bijlagen bij motivering:
Bijlage	Aanleiding	Argumentatie	Wijziging
Bijlage 1 MER Optimalisatie De Onlanden	Ambtshalve wijziging	Aanscherpingen uit positief advies Commissie MER.	In de volledige bijlage zijn teksten aangepast om op consistente wijze te beschrijven hoe lang de waterberging ingezet wordt en hoeveel tijd nodig is om de waterberging te vullen en te ledigen. Inhoudelijk leidt deze redactionele aanpassing niet tot verschillen met de teksten zoals die opgenomen waren in het MER dat bij het ontwerpprojectbesluit was gevoegd.
Bijlage 1 MER Optimalisatie De Onlanden - Bijlage 7 Risicoanalyse steekmuggen	Zienswijzen 34 - 51, 59, 62, 80, 81	Ingevoegd naar aanleiding van zienswijzen over de gevolgen van het projectbesluit voor de muggenstand.	Toevoegen van aanvullend onderzoek naar risico's op het ontstaan van muggenoverlast. Tevens ingevoegd om de gevolgen van het projectbesluit voor de muggenstand en daarmee gepaard gaande risico's duidelijk te maken, zie ook de wijzigingen in paragraaf 7.4 van de motivering.

erlast			
Bijlage 2 Nota van Antwoord	Zienswijzen	Ontbrak bij ontwerpprojectbesluit, aangezien toch nog geen zienswijzen binnen waren.	Nota van antwoord is toegevoegd met reactie op alle binnengekomen zienswijzen op het Ontwerp Projectbesluit.
Bijlage 5 Voortoets Natura 2000 De Onlanden	Ambtshalve wijziging	Nieuwe inzichten uit onderzoeken.	Vervangen van de AERIUS-berekening die bij het ontwerpprojectbesluit gevoegd was door de nieuwste AERIUS-berekening.
Bijlage 6 Activiteitenplan Flora- en fauna activiteit Optimalisatie waterberging De Onlanden	Ambtshalve wijziging	Definitief maken activiteitenplan	Het activiteitenplan is definitief gemaakt n.a.v. vragen van vergunningverlening Provincie Drenthe.
Bijlage 7 Onderbouwing geïntegreerde omgevingsvergunningen	Ambtshalve wijziging	Bondiger, toegankelijker en navolgbaarder maken van de motivering door alle toetsing aan indieningsvereisten op te nemen in één bijlage in plaats van verspreid door de motivering.	Bundeling van alle teksten uit het ontwerpprojectbesluit over beoordelingsregels voor vergunningen die geïntegreerd zijn in het projectbesluit en alle teksten over het voldoen aan die beoordelingsregels in deze bijlage. Waar nodig zijn teksten redactioneel en inhoudelijk aangepast om duidelijker te maken welke beoordelingsregels relevant zijn en hoe er aan voldaan wordt. Deze bundeling is vooral doorgevoerd om de leesbaarheid en vindbaarheid van teksten in het projectbesluit te verbeteren.

Bijlage 8 Definitief Ontwerp Optimalisatie De Onlanden	Ambtshalve wijziging	Ontwerpen met detailuitwerking zijn definitief en toegevoegd aan het projectbesluit.	Als geheel toegevoegd. Betreft de detailuitwerking van het VO dat bij het Ontwerp Projectbesluit aanwezig was. Het gaat om nadere detaillering zoals materialisering. Dimensies en ruimtebeslag blijven gelijk.
Bijlage 9 Archeologische vervolgonderzoek ken	Ambtshalve wijziging	Nieuwe inzichten uit onderzoeken.	Toevoegen van nieuwste archeologisch onderzoek.
Bijlage 10 Advies TenneT	Ambtshalve wijziging	Positief advies o.b.v. ontwerpprojectbesluitontwerprojectbesluit van TenneT.	Positief advies o.b.v. Ontwerp Projectbesluit van TenneT is toegevoegd als bijlage.
Bijlage 11 Advies Gasunie	Ambtshalve wijziging	Positief advies o.b.v. ontwerpprojectbesluit van Gasunie.	Positief advies o.b.v. Ontwerp Projectbesluit van Gasunie is toegevoegd als bijlage.
Bijlage 12 Aanvullingen activiteitenplan n.a.v. vragen Provincie	Ambtshalve wijziging	Aanvullende vragen Vergunningverlening provincie Drenthe.	Aanvullende vragen Vergunningverlening provincie Drenthe hebben geleid tot aanvulling van het activiteitenplan. Die aanvulling is als separate bijlage toegevoegd aan de motivering van het vast te stellen projectbesluit.
Bijlage 13 Wijzigingen in Projectbesluit van Ontwerp	Ambtshalve wijziging en zienswijzen	Betreft een samenvatting van alle verrichte wijzigingen opdat dit goed herleidbaar is.	Samenvatting met alle verrichte wijzigingen van Ontwerp naar Definitief Projectbesluit (voorliggende tabel) is toegevoegd als bijlage.

naar Definitief			
Bijlage 14 Participatieverslag	Ambtshalve wijziging	Participatieverslag opgesteld nu dat de volledige participatie is doorlopen.	Verslag van de verrichte participatie in toegevoegd als bijlage.

			Onderdeel regelingdeel:
Artikel	Aanleiding	Argumentatie	Wijziging
Algemeen	Ambtshalve wijziging	Kleine onvolkomenheden en tekstuele onjuistheden gecorrigeerd.	Herstel diverse taalkundige omissies en kennelijke verschrijvingen.
Algemeen	Ambtshalve wijziging	Duidelijk maken inzetfrequentie en -duur.	Tekstuele toevoeging om inzetfrequentie en -duur van de gestuurde waterberging duidelijker te maken.
Artikel 2	Ambtshalve wijziging	Nieuwe inzichten uit onderzoeken.	Tekstuele wijziging van de voetnoot bij artikel 8 om duidelijker uit te leggen wat de zogenoemde 'knip' tussen het ruimtelijk deel van een bouwactiviteit en het technisch deel van een bouwactiviteit inhoudt.
Artikel 3	Ambtshalve wijziging	Verwerken nadere detaillering n.a.v. opstellen DO.	Doorvoeren tekstuele wijzigingen in de beschrijving van maatregelen n.a.v. het opstellen van het DO t.b.v. de optimalisatie.
Artikel 3	Ambtshalve wijziging en zienswijzen 80	Verwerken nadere detaillering n.a.v. opstellen DO en zienswijzen.	Toevoegen beschrijving raakvlakken projectbesluit met gebiedsontwikkeling Peizerdiep en dijk bij haven Roderwolde n.a.v. nadere detaillering DO, en vragen over raakvlakken en gevolgen projectbesluit in zienswijzen. Tevens beschrijven uitwerking profielen.

Artikel 3	Ambtshalve wijziging	Verwerken nadere detaillering n.a.v. opstellen DO.	Beschrijving van mogelijkheden tot realisatie hydrologische verbinding Eelderdiep na uitvoeren verdiepende onderzoeken.
Artikel 3	Ambtshalve wijziging	Nieuwe inzichten uit onderzoeken.	Toevoegen beschrijving mogelijkheden tot realisatie hydrologische verbinding Eelderdiep midden gelet op verdiepend archeologisch onderzoek.
Artikel 3	Ambtshalve wijziging	Nieuwe inzichten uit onderzoeken.	Beschrijving van aanpassingen in detailontwerp van hydrologische verbinding i.r.t. het ontwijken van archeologische relictten in de vorm van vluchtheuvels. Dit n.a.v. het verdiepend archeologisch onderzoek.
Artikel 3	Ambtshalve wijziging en zienswijzen 34 - 51, 69, 75, 76, 77	Verwerken nadere detaillering n.a.v. opstellen DO en zienswijzen.	Opnemen maatregelen om effecten van het projectbesluit op objecten in de omgeving te voorkomen. Het gaat om de volgende objecten: Stenhorstdijk, Moleneind 1, Roderwolderweg, Zanddijk en toegangswegen naar objecten van Gasunie of TenneT. Zie brieven Tennet en Gasunie
Artikel 3	Ambtshalve wijziging	Aanvullend inzicht uit advies Gasunie.	Herformuleren maatregelen ter bescherming gasleidingen van Gasunie n.a.v. advies van Gasunie: Wijzigingen mitigerende maatregel om toename in druk op gasleidingen als gevolg van ophoging te beperken n.a.v. overleg met Gasunie.
Artikel 3	Ambtshalve wijziging	Nieuwe inzichten uit onderzoeken.	Beschrijving opgenomen die duidelijk maakt wie onderzoek naar capaciteitsvergroting gemalen uitvoert (Waterschap Noorderzijlvest) en welke maatregelen eventueel worden genomen.
Artikel 5	Ambtshalve wijziging	Nieuwe inzichten uit onderzoeken.	Toevoegen van maatregelen op het gebied van waterkeringen wegens raakvlakproject Peizerdiep en opstellen DO.
Artikel 5	Ambtshalve wijziging	Nieuwe inzichten uit onderzoeken.	Toevoegen voorschrift dat bodemingrepen t.b.v. plaatsen stuwen aan Hooiwegen realiseren hydrologische verbinding Eelderdiep op gronden die nog niet archeologisch onderzocht zijn plaats moet vinden onder archeologische begeleiding.

Artikel 5	Ambtshalve wijziging	Aanvullend inzicht uit advies Gasunie.	Tekstuele wijziging naar aanleiding van voorleggen DO aan Gasunie.
Artikel 6	Ambtshalve wijziging	Aanpassing begrenzing projectbesluitgebied om het overeen te laten komen met daadwerkelijke grens van waterbergingsgebied.	Toevoeging om te beschrijven dat met het projectbesluit ook waterberging op gronden zonder de dubbelbestemming 'Waterstaat - Waterbergingsgebied' uit het bestemmingsplan 'Buitengebied Noordenveld' en het bestemmingsplan 'Buitengebied Noordenveld - veegplan' mogelijk worden gemaakt. Deze afwijkingen worden mogelijk gemaakt op locaties nabij de Roderwolderweg tussen Roderwolde en Foxwolde, de Zanddijk bij Peize en De Horst bij Peize.
Artikel 6	Ambtshalve wijziging	Nieuwe inzichten uit onderzoeken.	Toevoegen voorwaarde dat binnen vijf jaar na vaststelling van het projectbesluit een definitief kadeontwerp voorgesteld moet worden wegens uitvoering van raakvlakproject Peizerdiep. En toevoegen voorwaarde dat tijdelijke maatregelen genomen worden als een permanente oplossing niet voor eind 2026 gerealiseerd is.
Artikel 6	Ambtshalve wijziging	Nieuwe inzichten uit onderzoeken.	Toevoegen voorwaarde dat dat waterkering ter plaatse van de haven van Roderwolde een harde kruin moet krijgen wegens opstellen DO.
Artikel 6	Ambtshalve wijziging	Verwerken nadere detaillering n.a.v. opstellen DO.	Toevoegen voorwaarde om te voorzien in een permanente oplossing waarmee voldoende afwatering wordt gerealiseerd bij de Stenhorstdijk, dit t.b.v. het raakvlakproject Peizerdiep. Bij uitblijven van een permanente oplossing voor het eind van 2026 treft Waterschap Noorderzijlvest tijdelijke maatregelen t.b.v. de waterafvoer.
Artikel 6	Ambtshalve wijziging	Nieuwe inzichten uit onderzoeken.	Toevoegen voorwaarde dat bodemingrepen op gronden die nog niet archeologisch onderzocht zijn onder archeologische begeleiding plaats moeten vinden.
Artikel 6	Ambtshalve wijziging	Nieuwe inzichten uit onderzoeken.	Toevoegen voorwaarden ter bescherming van de stabiliteit van de hoogspanningsmasten n.a.v. advies van TenneT.

Artikel 9	Ambtshalve wijziging	Onduidelijkheden over beperkingen die het projectbesluit aan de mogelijkheden tot omgevingsplanwijziging oplegt.	Tekstuele wijziging om duidelijk te maken dat erin het gebied van het projectbesluit gedurende 10 jaar geen conflicterend ruimtelijk besluit vast mag worden gesteld en dat deze termijn van 10 jaar korter kan zijn als de optimalisatie van de waterberging eerder uitgevoerd is.
Artikel 9	Ambtshalve wijziging	Onduidelijkheden over beperkingen die het projectbesluit aan de mogelijkheden tot omgevingsplanwijziging oplegt.	Toevoegen van een voorwaarden en verduidelijken van de bestaande voorwaarden dat de termijn waarin er geen conflicterend besluit vastgesteld mag worden niet geldt voor projecten die niet conflicteren met de optimalisatie van de waterberging. Niet conflicteren houdt in dat andere projecten de uitvoering van maatregelen t.b.v. dit projectbesluit niet in gevaar mag brengen, en de waterbergingscapaciteit van De Onlanden niet mogen beperken en de snelheid waarmee het waterbergingsgebied benut kan worden niet mogen laten afnemen.
Bijlage		Onderdeel bijlagen bij regelingdeel: Wijziging	
N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	Geen wijzigingen.
Verbeelding		Onderdeel kaart/locaties: Wijziging	
N.v.t.	Ambtshalve wijziging	Wijziging van het gebied waar het projectbesluit van toepassing is.	De begrenzing van het gebied waar het projectbesluit van toepassing is, is beperkt gewijzigd omdat na de terinzagelegging bleek dat een deel van het bestaande waterbergingsgebied De Onlanden wel feitelijk gebruikt werd als waterbergingsgebied maar planologisch niet als zodanig aangeduid was. In het ontwerpprojectbesluit was de planologisch aangeduide begrenzing van het waterbergingsgebied gevolgd. Deze planologisch aangeduide begrenzing is met deze wijziging uitgebreid tot het deel van De Onlanden dat niet aangeduid is als waterbergingsgebied maar wel gebruikt wordt als waterbergingsgebied.

Reactie op ingediende zienswijzen

Kolom1	Nr.2	Samenvatting zienswijze	Reactie zienswijze	Gevolg zienswijze
---------------	-------------	--------------------------------	---------------------------	--------------------------

1		Recreatieve functie: De indiener vraagt aandacht voor het behoud van de recreatieve waarde van het gebied, met name de bestaande kanoroutes, die niet zijn benoemd in het ontwerpbesluit. Invloed op kanoroutes: Het plan heeft volgens de indiener invloed op deze routes, waaronder een route langs de noordrand die deels binnen het projectgebied valt. Toegankelijkheid: De huidige ingang is geschikt voor smalle, ondiep stekende kano's, passend bij het natuurgebied. De indiener wil dat dit zo blijft. Overdraagpunten: Er zijn meerdere overdraagmogelijkheden voor kano's, zoals bij een stuw. Deze functioneren goed en moeten behouden blijven of aangepast worden aan het nieuwe waterpeil. Communicatie tijdens werkzaamheden: Verzoek om tijdige en duidelijke communicatie wanneer kanoroutes tijdelijk niet bevaarbaar zijn.	Erkenning recreatieve functie: In het projectbesluit is opgenomen dat het gebied, naast natuur- en waterberging, ook recreatieve waarde heeft. Behoud kanoroutes: De bestaande kanoroutes en voorzieningen, zoals overdraagpunten, blijven behouden. Indien nodig worden deze na werkzaamheden hersteld. Toegankelijkheid tijdens werkzaamheden: Tijdens werkzaamheden wordt met bebording aangegeven of een route bevaarbaar is. Onderhoud: Het Waterschap Noorderzijlvest onderhoudt de kanoroutes tweemaal per jaar, zoals vastgelegd in het onderhoudsplan. Verdieping in Nota van Antwoord: Voor een uitgebreidere reactie wordt verwezen naar het hoofdstuk 'Recreatie en bereikbaarheid' in de Nota van Antwoord.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
---	--	---	---	---

3		Zorgen over wateroverlast: De indiener maakt zich zorgen over wateroverlast op het weiland nabij de woning na hevige regenval. Capaciteit gemaal Sandebuurt: Volgens de indiener is de capaciteit van het gemaal onvoldoende en duurt het te lang voordat maatregelen worden genomen. Oplossingsvoorstellen: Extra pomp (hoewel dit volgens de indiener niet haalbaar is). Aanleg van een dijk (eveneens niet uitgevoerd). Opslag van overtollig water voor droge periodes, eventueel in overleg met boeren. Aansprakelijkheid: De indiener houdt het waterschap of de provincie verantwoordelijk als de woning onder water komt te staan.	Gemaal Sandebuurt: Wordt aangepast naar voldoende capaciteit. De uitvoering is gepland voor 2026/2027. Tot die tijd plaatst het waterschap bij nood een extra pomp. Dijkoptie: Niet van toepassing, omdat het gebied buiten het projectgebied valt en het om landbouwgrond gaat. Wateropslag: Het vasthouden van water voor droge periodes is geen onderdeel van dit project. De focus ligt op het snel afvoeren van water na extreme neerslag om de bergingscapaciteit beschikbaar te houden.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
---	--	---	---	---

8	Zorgen over wateroverlast: Toenemende wateroverlast in en rond De Onlanden sinds eerdere waterbergingsprojecten. Problemen genoemd: Te hoge vochtpercentages in woningen. Stijgende grondwaterstanden. Slecht functionerend waterbeheer. Achterstallig onderhoud aan het watersysteem. Onvoldoende opvolging: Meldingen en klachten worden volgens de indiener onvoldoende opgepakt door gemeente en waterschap. Oproep tot actie: Structurele monitoring, zoals meer peilbuizen. Betere samenwerking tussen gemeente, waterschap en bewoners. Actievere en toetsbare rol van de provincie in toezicht op waterbeheermaatregelen. Doel: Waarborging van droge voeten bij verdere uitbreiding van het project.	Zorgen in Peize: Er is begrip voor de zorgen over mogelijke extra grondwateroverlast bij uitbreiding van de waterberging. De indiener vindt dat het waterbeheer momenteel tekortschiet en vraagt om overleg met andere partijen. Verdeling verantwoordelijkheden: Rijksoverheid: Beleidskaders en normen voor waterveiligheid. Provincie: Regionale vertaling van beleid, toezicht op uitvoering, grondwaterkwaliteit. Waterschappen: Uitvoering van maatregelen, beheer van regionale waterkeringen en waterkwaliteit. Gemeenten: Grondwaterbeheer in stedelijk gebied en riolering. Afhandeling klachten: De provincie heeft geen formele rol in de afhandeling van meldingen of klachten bij andere overheden. Grondwateronderzoek: Effecten van extra waterberging zijn onderzocht in het MER en aanvullende analyses. Mogelijke lokale effecten op grond- en oppervlaktewater zijn vastgesteld. Waar nodig worden mitigerende	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
---	---	---	---

			maatregelen getroffen in overleg met bewoners. Overleg en communicatie: De provincie heeft het belang van oplossingen voor bestaande wateroverlast onder de aandacht gebracht bij gemeente en waterschap. Zorgen over het overleg met gemeente Noordenveld zijn opnieuw doorgegeven. Verdieping in Nota van Antwoord: Uw opmerkingen zijn verwerkt in de hoofdstukken: Wateroverlast, Effecten grondwaterstanden, Gemalen, Verdeling verantwoordelijkheid, Waterbeheer in bebouwd gebied en Protocollen.	
--	--	--	--	--

9		Zorgen over wateroverlast: Toenemende overlast in en rond De Onlanden sinds eerdere waterbergingsprojecten. Problemen genoemd: Te hoge vochtpercentages in woningen. Stijgende grondwaterstanden. Slecht functionerend waterbeheer. Achterstallig onderhoud aan het watersysteem. Onvoldoende opvolging: Meldingen en klachten worden volgens de indiener niet goed opgepakt door gemeente en waterschap. Oproep tot verbetering: Structurele monitoring, zoals meer peilbuizen. Betere samenwerking tussen gemeente, waterschap en bewoners. Actieve en toetsbare rol van de provincie in toezicht op uitvoering van waterbeheermaatregelen. Doel: Waarborging van droge voeten bij verdere uitbreiding van het project.	Provincie heeft het belang van oplossingen voor bestaande wateroverlast onder de aandacht gebracht bij gemeente en waterschap. Zorgen over voortgang van overleg met gemeente Noordenveld zijn opnieuw doorgegeven. Verdieping in Nota van Antwoord: Uw opmerkingen zijn verwerkt in de hoofdstukken: Wateroverlast, Effecten grondwaterstanden, Gemalen, Verdeling verantwoordelijkheid, Waterbeheer in bebouwd gebied en Protocollen.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
---	--	---	---	---

10		Zorgen over wateroverlast: Toenemende overlast in en rond De Onlanden sinds eerdere waterbergingsprojecten. Problemen genoemd: Te hoge vochtpercentages in woningen. Stijgende grondwaterstanden. Slecht functionerend waterbeheer. Achterstallig onderhoud aan het watersysteem. Onvoldoende opvolging: Meldingen en klachten worden volgens de indiener niet goed opgepakt door gemeente en waterschap. Oproep tot verbetering: Structurele monitoring, zoals meer peilbuizen. Betere samenwerking tussen gemeente, waterschap en bewoners. Actieve en toetsbare rol van de provincie in toezicht op uitvoering van waterbeheermaatregelen. Doel: Waarborging van droge voeten bij verdere uitbreiding van het project.	Zorgen over wateroverlast in Peize: Er is begrip voor de zorgen over extra grondwateroverlast bij uitbreiding van de waterberging. De indiener vindt dat het waterbeheer tekortschiet en vraagt om overleg met andere partijen. Verdeling van verantwoordelijkheden: Elke overheid heeft een eigen rol in het waterbeheer (rijk, provincie, waterschap, gemeente). De provincie kan zich juridisch niet mengen in taken van andere overheden, zoals klachtbehandeling. Onderzoek naar grondwaterstanden: Effecten van extra waterberging (max. 38 cm) zijn onderzocht in het MER en aanvullende analyses. Mogelijke lokale effecten zijn vastgesteld; waar nodig worden mitigerende maatregelen getroffen in overleg met bewoners. Overleg en communicatie: De provincie heeft het belang van oplossingen voor bestaande	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	--	---

			wateroverlast onder de aandacht gebracht bij gemeente en waterschap. Er zijn gesprekken gevoerd met gemeente Noordenveld en waterschap Noorderzijlvest. Archeologie: Een deel van De Onlanden is rijksmonument (middeleeuwse huisterpen). Er is al uitgebreid archeologisch onderzoek gedaan; extra onderzoek is niet nodig. Verdieping in Nota van Antwoord: Uw opmerkingen zijn verwerkt in de hoofdstukken: Wateroverlast, Effecten grondwaterstanden, Gemalen, Verdeling verantwoordelijkheid, Waterbeheer in bebouwd gebied en Protocollen.	
--	--	--	---	--

11		Zorgen over wateroverlast: De indiener ervaart toenemende overlast in en rond De Onlanden, vooral sinds eerdere waterbergingsprojecten. Problemen benoemd: - Te hoge vochtpercentages in woningen. - Stijgende grondwaterstanden. - Slecht functionerend waterbeheer. - Achterstallig onderhoud aan het watersysteem. Onvoldoende opvolging: Meldingen en klachten worden volgens de indiener niet adequaat opgepakt door gemeente en waterschap. Oproep tot verbetering: Structurele monitoring, bijvoorbeeld met meer peilbuizen. Betere samenwerking tussen gemeente, waterschap en bewoners. Actieve en toetsbare rol van de provincie in toezicht op de uitvoering van waterbeheermaatregelen. Doel: Droge voeten garanderen bij verdere uitbreiding van het project.	Zorgen erkend: De zorgen over mogelijke extra grondwateroverlast in Peize worden serieus genomen. De indiener stelt dat het waterbeheer niet op orde is en dat klachten onvoldoende worden opgepakt. Verdeling van verantwoordelijkheden: Elke bestuurslaag (rijk, provincie, waterschap, gemeente) heeft een eigen rol in het waterbeheer. De provincie kan zich juridisch niet mengen in taken van andere overheden, zoals klachtbehandeling. Onderzoek naar grondwaterstanden: Effecten van extra waterberging (max. 38 cm) zijn onderzocht in het MER en geohydrologische analyses. Mogelijke lokale effecten zijn vastgesteld; waar nodig worden mitigerende maatregelen getroffen in overleg met bewoners. Overleg en communicatie: De provincie heeft het belang van oplossingen voor bestaande	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	---	---

			wateroverlast onder de aandacht gebracht bij gemeente en waterschap. Er zijn gesprekken gevoerd met gemeente Noordenveld, waterschap Noorderzijlvest en een werkgroep. Thematische beantwoording: Uw opmerkingen zijn verwerkt in de hoofdstukken: Wateroverlast, Effecten grondwaterstanden, Gemalen, Verdeling verantwoordelijkheid, Waterbeheer in bebouwd gebied en Protocollen van de Nota van Antwoord.	
--	--	--	---	--

12	Integrale aanpak: Pleidooi voor een beekdalbrede benadering van het Eelder- en Peizerdiep-systeem, waarbij boven-, midden- en benedenloop gezamenlijk worden meegenomen. Zorgen: Gebrek aan voortgang en transparantie rond de bovenlopen. Onzekerheid over inzet van De Onlanden bij droogte. Verzoeken: Een natuurinclusieve benadering die bijdraagt aan waterveiligheid, waterkwaliteit en biodiversiteit. Aandacht voor natuurwaarden zoals: Bescherming van een beverburcht. Slaapplaats van de blauwe kiekendief. Passeerbaarheid van stuwen voor otters. Behoud van rust en duisternis. Versterking van vegetatie op kades. Goed functionerende faunapassages. Vastleggen dat De Onlanden alleen wordt ingezet bij hoogwater, niet als watervoorraad voor omliggend gebied, tenzij dit ten goede komt aan de natuur. Bevestiging dat de overdimensionering van stuwen bedoeld is voor robuustheid, niet voor toekomstige technische uitbreiding.	Natuurwaarden: Gegevens over soorten zijn verduidelijkt in het Natuuronderzoek. Effecten op de beverburcht en slaapplaats van de blauwe kiekendief zijn beoordeeld en meegenomen in het ontwerp. Stuwen worden gebouwd zonder kunstlicht om verstoring van fauna te voorkomen. Bloemrijke kades zijn onderdeel van de plannen, afhankelijk van ondergrond en beheer. Afstemming hierover vindt plaats in het beheerprotocol. Droogte: De extra berging is bedoeld voor hoogwater, niet voor droogtebestrijding. In bijzondere situaties kan het peilbeheer worden aangepast, mits andere belangen (zoals vismigratie en onderhoud) niet worden geschaad. Stuwen en faunapassages: Ontwerp houdt rekening met faunapasserbaarheid, o.a. voor otters.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	---	---	---

			Wildcamera's en faunarasters worden overwogen in overleg met Staatsbosbeheer. Stuwen worden gefaseerd aangelegd zodat altijd één slenk vrij blijft. Hekwerken beperken toegang tot onderhoud door het waterschap. Overdimensionering stuwen: Bedoeld voor snelle lediging van de berging bij hevige neerslag. Niet bedoeld voor toekomstige technische uitbreiding. Thematische beantwoording: Uw opmerkingen zijn verwerkt in de hoofdstukken: Recreatie en bereikbaarheid, Protocollen, Wateroverlast en Verdeling verantwoordelijkheid.	
--	--	--	--	--

13		De zienswijze onderschrijft de standpunten van de werkgroep Waterbeheer Peize, mevrouw Smid en de heer Van der Meijs. Er wordt melding gemaakt van structurele wateroverlast in de kruipruimte van een woning, met waterstanden tot 30–50 cm diep. Dit leidt tot zorgen over vochtproblemen, schimmelvorming en verhoogde stookkosten door een koude vloer. Als oplossing worden de volgende maatregelen voorgesteld: - Het bieden van garanties tegen wateroverlast - Aanpassing van de afwateringsdiepte van nabijgelegen sloten tot onder het niveau van het woningfundament - Aanleg van functionele drainage - Herstel en goed onderhoud van verwaarloosde en dichtgeslibde sloten en haarvaten in de omgeving	De zienswijze onderschrijft de standpunten van de heer Van der Meijs en de Werkgroep Waterbeheer Peize. De provincie erkent de zorgen over grond- en oppervlaktewateroverlast, maar wijst op de verdeling van verantwoordelijkheden binnen het waterbeheer. De rijksoverheid, provincies, waterschappen en gemeenten hebben elk hun eigen taken. De provincie kan zich niet mengen in de uitvoeringstaken van andere overheden, zoals het afhandelen van meldingen of klachten. Er zijn gesprekken gevoerd met het waterschap Noorderzijlvest en de gemeente Noordenveld over het achterstallig onderhoud van het watersysteem. De provincie benadrukt dat de zorgplicht van gemeenten een inspanningsverplichting betreft en dat perceeleigenaren zelf verantwoordelijk zijn voor waterdichtheid van hun woning, afhankelijk van het gebruik. Uit geohydrologisch onderzoek blijkt dat de optimalisatie van De	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	--	---

			Onlanden slechts op enkele plaatsen geringe effecten heeft op grond- en oppervlaktewaterstanden. Waar nodig worden mitigerende maatregelen getroffen. De bestaande wateroverlast in Peize wordt niet veroorzaakt door het project De Onlanden. De opmerkingen over water in kruipruimtes, drainage en onderhoud van sloten worden thematisch behandeld in de Nota van Antwoord.	
--	--	--	--	--

14		De zienswijze sluit aan bij die van de werkgroep Waterbeheer Peize, mevrouw Smid en de heer Van der Meijs. De indiener woont al meer dan 40 jaar in het gebied en had vóór de ingebruikname van “De Onlanden” geen problemen met hoge grondwaterstanden. Sindsdien zijn er echter klachten ontstaan zoals optrekkend vocht, schimmelvorming op muren en in kasten, en stank in huis. Professionele maatregelen, waaronder muurinjecties, nieuw pleisterwerk en plinten, hebben nauwelijks effect gehad, terwijl de kosten aanzienlijk waren. Er is zorg over een mogelijke verdere verhoging van het grondwaterpeil.	De indiener onderschrijft de zienswijzen van de heer Van der Meijs en de Werkgroep Waterbeheer Peize. Deze zienswijzen worden gezamenlijk behandeld, aangezien ze grotendeels dezelfde punten bevatten. Er is geen afzonderlijke zienswijze van mevrouw Smid ontvangen. In de zienswijzen wordt erkend dat het doel van De Onlanden belangrijk is in het licht van klimaatverandering. Tegelijkertijd wordt aandacht gevraagd voor overlast door grond- en oppervlaktewater. De grondwaterstand varieert per locatie en wordt beïnvloed door factoren zoals neerslag, verdamping en bodemopbouw. Oppervlaktewater kan hierop van invloed zijn. Wat betreft waterbeheer zijn de verantwoordelijkheden verdeeld over verschillende overheden: Rijksoverheid: stelt nationaal beleid en normen vast. Provincies: vertalen beleid naar	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	---	---

			regionale maatregelen en zijn o.a. verantwoordelijk voor grondwaterkwaliteit. Waterschappen: beheren regionale waterkeringen en waterkwaliteit. Gemeenten: verantwoordelijk voor grondwater in stedelijk gebied en riolering. De provincie heeft gesprekken gevoerd met het waterschap Noorderzijlvest en de gemeente Noordenveld over bestaande wateroverlast, mede veroorzaakt door achterstallig onderhoud. De provincie heeft hierin echter geen directe bevoegdheid tot ingrijpen. Volgens de Omgevingswet heeft de gemeente een zorgplicht voor het beheer van watersystemen in de openbare ruimte. Voor eigen percelen ligt de verantwoordelijkheid bij de eigenaar, afhankelijk van het gebruik van bijvoorbeeld een kelder. De effecten van een mogelijke verhoging van het waterpeil in De Onlanden zijn onderzocht in het MER en de Geohydrologische effectanalyse. Hieruit blijkt dat er lokaal geringe veranderingen in	
--	--	--	--	--

			grond- en oppervlaktewaterstanden kunnen optreden. Waar nodig worden mitigerende maatregelen getroffen, in overleg met bewoners. De opmerkingen over grondwateroverlast, woningenschade en zorgen over verdere peilverhoging worden inhoudelijk behandeld in de Nota van Antwoord, in de hoofdstukken 'Effecten grondwaterstanden in en om De Onlanden', 'Wateroverlast' en 'Grondwateroverlast Peize'.	
--	--	--	---	--

15		De woning van de indiener is eind jaren 1980 gebouwd met een ruime kelder, ontworpen in overleg met de gemeente en het waterschap. Ondanks de gekozen constructie is er ernstige grondwateroverlast ontstaan, met blijvende problemen zoals een natte kelder en verplaatsing van de cv-installatie. Er zijn al kostbare maatregelen getroffen, maar herstel blijft nodig. De indiener verzoekt om een beoordeling ter plaatse en vraagt dringend om financiële compensatie voor resterende herstelwerkzaamheden.	De provincie erkent de zorgen over grondwateroverlast, maar wijst erop dat waterbeheer een gedeelde verantwoordelijkheid is van rijk, provincie, waterschappen en gemeenten. Voor grondwater in stedelijk gebied is de gemeente verantwoordelijk; voor het eigen perceel ligt de verantwoordelijkheid bij de eigenaar. De provincie heeft geen bevoegdheid om in te grijpen in taken van andere overheden of om schadevergoedingen toe te kennen. De effecten van een mogelijke verhoging van het waterpeil in De Onlanden zijn onderzocht in het MER en aanvullende studies. Hieruit blijkt dat er lokaal geringe veranderingen kunnen optreden. Waar nodig worden mitigerende maatregelen getroffen in overleg met bewoners. De opmerkingen over wateroverlast en woningenschade worden inhoudelijk behandeld in de Nota van Antwoord.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	--	---

16		De indiener onderschrijft de zienswijzen van de werkgroep Waterbeheer Peize, mevrouw Smid en de heer Van der Meijs. Er wordt erkend dat waterbuffers belangrijk zijn in het kader van klimaatverandering, met toenemende droogte en hevige neerslag. Tegelijkertijd wordt benadrukt dat dit vraagt om extra aandacht voor het voorkomen van grondwateroverlast in woonwijken. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt volgens de indiener primair bij de gemeente en het waterschap, en niet alleen bij individuele bewoners.	De indiener onderschrijft de zienswijzen van de heer Van der Meijs en de Werkgroep Waterbeheer Peize. Er wordt erkend dat waterbuffering belangrijk is in het kader van klimaatverandering, maar dit vraagt ook om aandacht voor grondwateroverlast in woonwijken. De provincie wijst op de verdeling van verantwoordelijkheden: rijk, provincie, waterschappen en gemeenten hebben elk hun rol in het waterbeheer. Voor overlast op eigen perceel ligt de verantwoordelijkheid bij de eigenaar. De provincie heeft geen bevoegdheid om in te grijpen in taken van andere overheden of om klachten af te handelen. Onderzoeken tonen aan dat de optimalisatie van De Onlanden slechts plaatselijk geringe effecten op grondwaterstanden heeft. Waar nodig worden mitigerende maatregelen getroffen in overleg met bewoners. De opmerkingen over waterbuffering, grondwaterbeheer en verantwoordelijkheidsverdeling	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	--	---

			worden behandeld in de Nota van Antwoord.	
--	--	--	--	--

17		De indiener onderschrijft de zienswijze van de heer Van der Meijs. Sinds circa drie jaar is er sprake van water in de kruipruimte, met als gevolg schimmelvorming op muren, meubels en in kasten. Ondanks goede ventilatie blijft de luchtvochtigheid hoog, wat heeft geleid tot de aanschaf van een luchtontvochtiger. Er is een vermoeden dat het vocht de werking van de vloerisolatie aantast. Daarnaast wordt gewezen op slechte afwatering bij de nabijgelegen tennisbanen in Peize. De klachten worden in verband gebracht met een verhoogde grondwaterstand sinds de inrichting van De Onlanden.	De indiener onderschrijft de zienswijze van de heer Van der Meijs en uit zorgen over grondwateroverlast, schimmelvorming en een verhoogde luchtvochtigheid in huis. Ook wordt gewezen op verminderde werking van vloerisolatie en slechte afwatering bij de tennisbanen in Peize. De klachten worden gerelateerd aan een verhoogde grondwaterstand sinds de inrichting van De Onlanden. De provincie erkent deze zorgen, maar wijst op de verdeling van verantwoordelijkheden binnen het waterbeheer. Gemeenten en waterschappen zijn primair verantwoordelijk voor lokaal waterbeheer en onderhoud. De provincie heeft hierin geen directe rol. Onderzoeken tonen aan dat de optimalisatie van De Onlanden slechts plaatselijk geringe effecten heeft op grondwaterstanden. Waar nodig worden mitigerende maatregelen getroffen. De opmerkingen worden behandeld in de Nota van Antwoord onder de thema's 'Effecten	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	--	---

			grondwaterstanden in en om De Onlanden', 'Wateroverlast' en 'Grondwateroverlast Peize'.	
--	--	--	--	--

18		De indiener herkent en ervaart de problematiek van hoge grondwaterstanden, zoals ook benoemd door de werkgroep Waterbeheer en de heer Van der Meijs. In de woning in Peize leidt dit tot optrekkend vocht, verkleuringen en schimmelvorming in muren, vooral tijdens natte perioden. De kelder loopt regelmatig vol, wat direct samenhangt met het waterpeil in het aangrenzende weiland. Bij hoge waterstanden stroomt water over naar de tuin, met kelderoverlast als gevolg. Daarnaast is er schade aan de tuin, zoals verzakking, scheurvorming in de erfscheiding en aantasting van beplanting.	De indiener onderschrijft de zienswijze van de heer Van der Meijs en wijst op wateroverlast in de woning, waaronder optrekkend vocht, een vollopende kelder en schade aan tuin en beplanting. Deze klachten worden in verband gebracht met hoge grondwaterstanden sinds de inrichting van De Onlanden. De provincie erkent de zorgen, maar wijst op de verdeling van verantwoordelijkheden binnen het waterbeheer. Gemeenten en waterschappen zijn verantwoordelijk voor lokaal waterbeheer; de provincie heeft hierin geen directe rol. Uit geohydrologisch onderzoek blijkt dat de optimalisatie van De Onlanden geen effect heeft op de genoemde locatie. Waar lokaal effecten worden verwacht, worden mitigerende maatregelen getroffen. De opmerkingen worden behandeld in de Nota van Antwoord onder de thema's 'Effecten grondwaterstanden in en om De Onlanden', 'Wateroverlast' en 'Grondwateroverlast Peize'.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	---	---

19		De indiener ervaart al jarenlang overlast door een hoge grondwaterstand onder de woning. Wegpompen van water biedt slechts tijdelijk verlichting, mede door aanvoer vanuit omliggende percelen. De grondwaterstand is de afgelopen jaren merkbaar gestegen, met negatieve gevolgen voor isolatie, fundering en binnenklimaat (vocht en schimmel). De indiener benadrukt dat het waterbeheer in de wijk eerst op orde moet zijn voordat verdere woningbouw plaatsvindt, en uit zorgen over de situatie als deze nog jaren aanhoudt.	De indiener onderschrijft de zienswijze van de heer Van der Meijs en uit zorgen over aanhoudende wateroverlast in de woning, waaronder optrekkend vocht, schade aan fundering en isolatie, en schimmelvorming. Ook wordt gewezen op de noodzaak om het waterbeheer in de wijk op orde te brengen vóór verdere woningbouw. De provincie erkent de zorgen, maar wijst op de verdeling van verantwoordelijkheden binnen het waterbeheer. Gemeenten en waterschappen zijn verantwoordelijk voor lokaal onderhoud en afwatering; de provincie heeft hierin geen directe rol. Uit geohydrologisch onderzoek blijkt dat de optimalisatie van De Onlanden geen effect heeft op de genoemde locatie. Waar lokaal effecten worden verwacht, worden mitigerende maatregelen getroffen. De opmerkingen worden behandeld in de Nota van Antwoord onder de thema's 'Effecten grondwaterstanden in en om De Onlanden', 'Wateroverlast' en 'Grondwateroverlast Peize'.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	--	---

20		De indiener heeft in zijn zienswijze aangegeven dat hij de zienswijzen van de Werkgroep waterbeheer van de vereniging Dorpsbelangen Peize en de heer Van der Meijs onderschrijft.	De indiener onderschrijft de zienswijzen van de heer Van der Meijs en de Werkgroep Waterbeheer Peize. Er wordt gewezen op aanhoudende wateroverlast in de woning, die wordt gerelateerd aan een verhoogde grondwaterstand. De provincie erkent de zorgen, maar benadrukt dat het waterbeheer een gedeelde verantwoordelijkheid is van rijk, provincie, waterschappen en gemeenten. De provincie heeft geen directe rol in het onderhoud of de afhandeling van klachten. Uit geohydrologisch onderzoek blijkt dat de optimalisatie van De Onlanden geen effect heeft op de betreffende locatie. Waar lokaal wel effecten worden verwacht, worden mitigerende maatregelen getroffen. De opmerkingen worden inhoudelijk behandeld in de Nota van Antwoord.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	---	---

21		De indiener, woonachtig aan in Peize, maakt zich zorgen over toenemende wateroverlast in de omgeving. Bij langdurige regenval is het plein al twee keer volledig onder water komen te staan. Daarnaast is de kruipruimte onder de woning in de loop der jaren van droog naar vochtig en nat gegaan. Ook wordt opgemerkt dat de waterstand in de Schipsloot/Masloot soms erg hoog is, wat bijdraagt aan de bezorgdheid.	De indiener onderschrijft de zienswijze van de Werkgroep Waterbeheer Peize en uit zorgen over toenemende wateroverlast, waaronder natte kruipruimtes en hoge waterstanden in nabijgelegen watergangen. De provincie erkent deze zorgen, maar wijst op de verdeling van verantwoordelijkheden binnen het waterbeheer. Gemeenten en waterschappen zijn verantwoordelijk voor lokaal onderhoud en afwatering; de provincie heeft hierin geen directe rol. Uit geohydrologisch onderzoek blijkt dat de optimalisatie van De Onlanden geen effect heeft op de genoemde locatie. Waar lokaal wel effecten worden verwacht, worden mitigerende maatregelen getroffen. De opmerkingen worden behandeld in de Nota van Antwoord onder de thema's 'Wateroverlast', 'Effecten grondwaterstanden in en om De Onlanden' en 'Grondwateroverlast Peize'.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	---	---

22		De indiener heeft een overzicht meegestuurd met concrete maatregelen die volgens hem/haar moeten worden toegepast tijdens de voorbereiding, aanleg, instandhouding en verbetering van het project. Deze voorstellen zijn gebaseerd op bijlage 6.13 van het Kwaliteitsplan voor nieuwe en bestaande waterbeheerssystemen. De indiener geeft aan dat deze verbetervoorstellen besproken zullen worden met zowel de projectleider wateroverlast van de gemeente Noordenveld als met een vertegenwoordiger van het waterschap Noorderzijlvest.	De indiener heeft verbetervoorstellen ingediend op basis van bijlage 6.13 van het Kwaliteitsplan voor nieuwe en bestaande waterbeheerssystemen en uit zorgen over wateroverlast. De provincie erkent de problematiek rond grond- en oppervlaktewater, maar wijst op de verdeling van verantwoordelijkheden: gemeenten en waterschappen zijn verantwoordelijk voor lokaal waterbeheer en onderhoud. De provincie heeft hierin geen formele rol, maar heeft de zorgen opnieuw onder de aandacht van de gemeente Noordenveld gebracht. Uit geohydrologisch onderzoek blijkt dat de optimalisatie van De Onlanden geen effect heeft op de betreffende locatie. Waar lokaal wel effecten worden verwacht, worden mitigerende maatregelen getroffen. De ingediende voorstellen en opmerkingen over structurele verbetering van het waterbeheer worden behandeld in de Nota van Antwoord onder de thema's 'Wateroverlast', 'Waterbeheer in bebouwd gebied' en 'Protocollen'.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	---	---

23		De indiener spreekt waardering uit voor de wijze waarop zijn/haar inbreng is meegenomen in het project, met name in het aangepaste ontwerp van de stuw in de Hooiweg met faunapassage. De samenwerking met het projectteam wordt als positief ervaren. Tegelijkertijd worden zorgen geuit over de invloed van archeologische beperkingen op de uitvoering van natuurmaatregelen, zoals de slenk die belangrijk is voor biodiversiteit. De indiener benadrukt dat natuurmaatregelen niet los mogen staan van technische ingrepen en vraagt om duidelijkheid over planning en uitvoering. Het belang van het versterken van natuurwaarden in het gebied, dat zich heeft ontwikkeld tot een waardevol wetland met bijzondere moerasvegetatie en broedvogels van Europese betekenis, wordt onderstreept.	De provincie erkent dat De Onlanden een dubbelfunctie heeft als natuurgebied en waterbergingsgebied. Er zijn archeologische beperkingen die mogelijk invloed hebben op de uitvoering van natuurmaatregelen. Daarom is gekozen voor een gefaseerde aanpak: pas na afronding van archeologisch onderzoek wordt duidelijk welke maatregelen daadwerkelijk kunnen worden uitgevoerd. De eerste onderzoeksresultaten zijn positief: veel natuurmaatregelen, zoals slenken, peilverhoging en vluchtplaatsen, lijken binnen het peilvlak mogelijk. Op basis van de goede samenwerking in het voortraject spreekt de provincie vertrouwen uit dat het waterschap deze maatregelen zal realiseren.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	---	---

24		De indiener maakt bezwaar tegen het voornemen van de Provincie Drenthe om het waterpeil rond zijn/haar percelen ((Roden O 54, Roden O 55, Roden O 76 en Roden O 568 en allemaal met landbouwbestemming)) aanzienlijk te verhogen. Er wordt gevreesd voor schade en het onmogelijk worden van reguliere landbouwactiviteiten. De indiener geeft aan graag een mondeling gesprek te willen om de bezwaren nader toe te lichten.	Op basis van het hydrologisch onderzoek Optimalisatie Onlanden wordt een tijdelijke waterstand van NAP +0.32 m verwacht in de Steenbergerloop. De percelen genoemd in de zienswijze liggen in lagere peilvakken (NAP -0.83 m en NAP -0.16 m). Percelen O 568, O 54 en O 76: Geen onderwaterzetting, omdat het maaiveld hoger ligt dan de verwachte waterstand. Perceel O 55: Een klein deel nabij het Peizerdiep/Steenbergerloop komt mogelijk 3 tot 5 dagen onder water te staan in de winterperiode. Overige percelen: Geen onderwaterzetting, maar wel tijdelijk verminderde drooglegging (ook 3-5 dagen), wat in de huidige situatie ook al mogelijk is. Bij optimalisatie wordt deze drooglegging iets groter. Indien er schade ontstaat, kan een beroep worden gedaan op de Nadeelcompensatieregeling. Na de tijdelijke verhoging daalt de waterstand weer naar het huidige niveau.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	--	---

25		Indiener heeft in zienwijze aangegeven dat hij de zienwijzen van Werkgroep Waterbeheer Peize en de zienwijze van de heer Van der Meijs onderschrijft. Ook geeft indiener aan dat hij al jarenlang te maken heeft met water in de kruipruimte van de woning, tot 30-50 cm diep. Hij maakt zich zorgen over vochtproblemen, schimmelvorming en extra stookkosten als gevolg van een koude vloer. Indiener doet een aantal voorstellen om dit op te lossen, namelijk: het bieden van garanties, het aanpassen van de afwateringsdiepte van nabijgelegen sloten tot onder het woningfundament en het aanleggen van functionele drainage. Ook vraagt indiener om herstel en goed onderhoud van verwaarloosde en dichtgeslibde sloten en haarvaten in de omgeving.	De provincie erkent de zorgen over grondwater- en oppervlaktewateroverlast, maar geeft aan dat het waterbeheer verdeeld is over verschillende bestuurslagen. De provincie heeft hierin geen uitvoerende rol en kan zich niet mengen in taken van andere overheden. Er is bestuurlijk en ambtelijk overleg geweest met gemeente en waterschap over het achterstallig onderhoud in het gebied. Volgens het geohydrologisch onderzoek heeft de optimalisatie van De Onlanden geen effect op de situatie van de indiener. De opmerkingen over grondwateroverlast, drainage en het uitblijven van onderhoud worden thematisch behandeld in de Nota van Antwoord.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienwijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	---	--

26		De indiener onderschrijft de zienswijzen van de werkgroep Waterbeheer, mevrouw Smid en de heer Van der Meijs. In de zienswijze wordt ernstige zorg geuit over grondwaterproblemen in de kruipruimte van de woning. De afgelopen twee jaar is hier regelmatig water waargenomen, en recent is schimmelvorming vastgesteld. Uit een inspectierapport van een gespecialiseerd bedrijf blijkt dat er sprake is van zwamvorming en beginnende houtrot in de vloerbalken, met een geschatte schade van ruim €20.000. Daarnaast wordt gewezen op het weiland bij perceel, dat in de winter en bij hevige regen langdurig onder water staat. Volgens de indiener ontbreekt een functionerende afvoer naar sloten of wadi's, ondanks dat het weiland lager ligt dan de wadi's aan de noordzijde van locatie Hereweg.	De provincie erkent de zorgen over grondwater- en oppervlaktewateroverlast, maar geeft aan dat het waterbeheer verdeeld is over verschillende bestuurslagen. De provincie heeft hierin geen uitvoerende rol en kan zich niet mengen in taken van andere overheden. Er is bestuurlijk en ambtelijk overleg geweest met gemeente en waterschap over het achterstallig onderhoud in het gebied. Volgens het geohydrologisch onderzoek heeft de optimalisatie van De Onlanden geen effect op de situatie van de indiener. De opmerkingen over grondwateroverlast, woning- en bodemsituatie, schade en ontbrekende afwatering worden thematisch behandeld in de Nota van Antwoord.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	---	---

27		De indiener onderschrijft de zienswijzen van de werkgroep Waterbeheer en de heer Van der Meijs. In de zienswijze wordt aangegeven dat sinds bewoning van het perceel sprake is van toenemende wateroverlast onder de vloer, inmiddels vrijwel het hele jaar door. Daarnaast wordt gemeld dat tijdens de bouw van de woning een drainagesysteem is aangelegd in de tuin, grenzend aan locatie Achteromweg. Dit systeem is slechts één keer doorgespoeld door de gemeente, na moeizaam terugvinden van de locatie, en is sindsdien niet meer onderhouden.	De provincie erkent de zorgen over grondwater- en oppervlaktewateroverlast, maar geeft aan dat het waterbeheer verdeeld is over verschillende bestuurslagen. De provincie heeft hierin geen uitvoerende rol en kan zich niet mengen in taken van andere overheden. Er is bestuurlijk en ambtelijk overleg geweest met gemeente en waterschap over het achterstallig onderhoud in het gebied. Volgens het geohydrologisch onderzoek heeft de optimalisatie van De Onlanden geen effect op de situatie van de indiener. De opmerkingen over aanhoudende grondwateroverlast en het gebrek aan onderhoud aan het drainagesysteem worden thematisch behandeld in de Nota van Antwoord.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	---	---

28		De indiener uit zorgen over de mogelijke gevolgen van de in het ontwerpbesluit beschreven activiteiten voor de woonsituatie aan de Stoeken in Peize. Er is sprake van aanhoudende wateroverlast onder de vloer van de woning, ondanks eerdere meldingen bij betrokken instanties. In de zienswijze wordt verzocht om in het ontwerpbesluit expliciet vast te leggen welke instantie verantwoordelijk en aansprakelijk is voor eventuele schade of nadelige gevolgen als gevolg van het project.	De provincie erkent de zorgen over grondwater- en oppervlaktewateroverlast, maar geeft aan dat het waterbeheer verdeeld is over verschillende bestuurslagen. De provincie heeft hierin geen uitvoerende rol en kan zich niet mengen in taken van andere overheden. Er is bestuurlijk en ambtelijk overleg geweest met gemeente en waterschap over het achterstallig onderhoud in het gebied. Volgens het geohydrologisch onderzoek heeft de optimalisatie van De Onlanden geen effect op de situatie van de indiener. De opmerkingen over wateroverlast, eerdere ervaringen met klachtenafhandeling en het verzoek om duidelijke verantwoordelijkheidsaanduiding worden thematisch behandeld in de Nota van Antwoord.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	---	---

29		De indiener onderschrijft de zienswijzen van de werkgroep Waterbeheer, de heer Van der Meijs en mevrouw Smid. Daarnaast wordt aangegeven dat er al twintig jaar sprake is van een ernstig waterprobleem onder de woning. Ook bij meerdere burens wordt water weggepompt met slangen, wat volgens de indiener wijst op een niet goed functionerend drainagesysteem in de wijk. Onderzoeken door de gemeente hebben tot op heden geen oplossing geboden. De situatie wordt als ongezond beschouwd en er wordt aangedrongen op het nemen van maatregelen.	De provincie erkent de zorgen over grondwater- en oppervlaktewateroverlast, maar geeft aan dat het waterbeheer verdeeld is over verschillende bestuurslagen. De provincie heeft hierin geen uitvoerende rol en kan zich niet mengen in taken van andere overheden. Er is bestuurlijk en ambtelijk overleg geweest met gemeente en waterschap over het achterstallig onderhoud in het gebied. Volgens het geohydrologisch onderzoek heeft de optimalisatie van De Onlanden geen effect op de situatie van de indiener. De opmerkingen over structurele grondwaterproblemen, falende drainage en het uitblijven van een oplossing worden thematisch behandeld in de Nota van Antwoord.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	--	---

30		De indiener onderschrijft de zienswijzen van de werkgroep Waterbeheer, de heer Van der Meijs en mevrouw Smid. Daarnaast wordt aangegeven dat er voortdurend water in de kruipruimte van de woning aanwezig is. Dit probleem is slechts deels beheersbaar met een pomp die continu in werking is. Omdat het water hiermee niet volledig wordt verwijderd, blijft de kruipruimte structureel te nat.	De provincie erkent de zorgen over grondwater- en oppervlaktewateroverlast, maar geeft aan dat het waterbeheer verdeeld is over verschillende bestuurslagen. De provincie heeft hierin geen uitvoerende rol en kan zich niet mengen in taken van andere overheden. Er is bestuurlijk en ambtelijk overleg geweest met gemeente en waterschap over het achterstallig onderhoud in het gebied. Volgens het geohydrologisch onderzoek heeft de optimalisatie van De Onlanden geen effect op de situatie van de indiener. De opmerkingen over aanhoudende grondwateroverlast en de beperkte werking van tijdelijke maatregelen worden thematisch behandeld in de Nota van Antwoord.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	---	---

31		De indiener onderschrijft de zienswijzen van de werkgroep Waterbeheer, de heer Van der Meijs en mevrouw Smid. Er wordt aangegeven dat er de afgelopen vier à vijf jaar sprake is van water in de kruipruimte van de woning, veroorzaakt door een te hoge grondwaterstand. Bij hevige regenval blijft het water langdurig staan. De indiener uit zorgen over het onderhoud van het watersysteem: duikers zouden niet worden schoongemaakt en defecte duikers niet worden vervangen. Ook ontbreekt volgens de indiener toezicht op de uitgevoerde werkzaamheden. Er wordt ervaren dat de gemeente Noordenveld en het waterschap vaak tegenover burgers staan in plaats van samen met hen op te trekken. Tot slot wordt de vraag gesteld welke rol de provincie Drenthe hierin wil vervullen.	De provincie erkent de zorgen over grondwater- en oppervlaktewateroverlast, maar geeft aan dat het waterbeheer verdeeld is over verschillende bestuurslagen. De provincie heeft hierin geen uitvoerende rol en kan zich niet mengen in taken van andere overheden. Er is bestuurlijk en ambtelijk overleg geweest met gemeente en waterschap over het achterstallig onderhoud in het gebied. Volgens het geohydrologisch onderzoek heeft de optimalisatie van De Onlanden geen effect op de situatie van de indiener. De opmerkingen over aanhoudende grondwateroverlast, gebrekking onderhoud, toezicht en de samenwerking tussen overheden en bewoners worden thematisch behandeld in de Nota van Antwoord.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	---	---

32		Indiener heeft in zienswijze aangegeven de zienswijzen van de heer Van der Meijs en Werkgroep Waterbeheer te onderschrijven.	De provincie erkent de zorgen over grondwater- en oppervlaktewateroverlast, maar geeft aan dat het waterbeheer verdeeld is over verschillende bestuurslagen. De provincie heeft hierin geen uitvoerende rol en kan zich niet mengen in taken van andere overheden. Er is bestuurlijk en ambtelijk overleg geweest met gemeente en waterschap over het achterstallig onderhoud in het gebied. Volgens het geohydrologisch onderzoek heeft de optimalisatie van De Onlanden geen effect op de situatie van de indiener. De opmerkingen over aanhoudende grondwateroverlast, gebrekking onderhoud, toezicht en de samenwerking tussen overheden en bewoners worden thematisch behandeld in de Nota van Antwoord.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	---	---

33		De indiener geeft aan, net als veel andere bewoners, grote problemen te ondervinden met een te hoge grondwaterstand sinds de aanleg van Lage Streeken I en II. Er wordt teleurstelling geuit over het uitblijven van actie door de gemeente en het waterschap, ondanks duidelijke aanbevelingen van adviesbureaus zoals Fugro en Tauw. De indiener roept op tot concrete maatregelen om de overlast aan te pakken.	De provincie erkent de zorgen over grondwater- en oppervlaktewateroverlast, maar geeft aan dat het waterbeheer verdeeld is over verschillende bestuurslagen. De provincie heeft hierin geen uitvoerende rol en kan zich niet mengen in taken van andere overheden. Er is bestuurlijk en ambtelijk overleg geweest met gemeente en waterschap over het achterstallig onderhoud in het gebied. Volgens het geohydrologisch onderzoek heeft de optimalisatie van De Onlanden geen effect op de situatie van de indiener. De opmerkingen over structurele grondwaterproblemen, het uitblijven van opvolging van adviezen en het ontbreken van adequate actie worden thematisch behandeld in de Nota van Antwoord.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	---	---

34		De indiener uit uitgebreide bezwaren tegen het ontwerp-projectbesluit en het MER voor de optimalisatie van waterberging De Onlanden. Het huidige ontwerp als meebewegende waterberging wordt als ineffectief beschouwd; compartimentering wordt als beter alternatief voorgesteld. De verlanding van het gebied en het ontbreken van een actuele inschatting van capaciteitsverlies worden als knelpunten genoemd. Er zijn zorgen over de voorgestelde incidentele peilverhoging van 30 cm, waarvan slechts 18 cm in het MER is onderzocht. De indiener vreest overlast en schade aan woningen en funderingen in omliggende gebieden, en noemt de autonome stijging van 12 cm die buiten beschouwing is gelaten. Een concreet voorbeeld van schade wordt genoemd bij Het Drentse Landschap. De volledigheid en juistheid van het MER worden betwijfeld, onder meer vanwege beperkte en slecht verspreide meetpunten en het negeren van geologische complexiteit. Ook worden risico's voor landbouwgronden benoemd, zoals verminderde begaanbaarheid, opbrengstverlies en verhoogd risico op dierziektes. Tot slot wordt gewezen op verslechterde fietsbereikbaarheid en wordt gevraagd om mitigerende maatregelen. De bestaande schaderegelingen van het waterschap worden als ontoereikend en verouderd beschouwd.	Na zorgvuldige overweging van de zienswijze en de relevante wet- en regelgeving is een reactie opgesteld. Daarbij wordt verwezen naar een aparte Nota van beantwoording waarin veel van de genoemde onderwerpen thematisch zijn samengevoegd en uitgebreid behandeld. In de inleiding van deze nota wordt onder meer ingegaan op het project 'Droge Voeten 2050' en de bredere context van klimaatverandering en bodemdaling. Wat betreft de effectiviteit van de meebewegende waterberging en het pleidooi voor compartimentering, wordt aangegeven dat er al sprake is van verschillende peilvlakken. Tijdens de planvorming zijn drie varianten onderzocht, waarna gemotiveerd is gekozen voor een voorkeursvariant op basis van effectiviteit en participatie. Ten aanzien van verlanding wordt gesteld dat regulier onderhoud plaatsvindt om de functie van het gebied te behouden. Over de volledigheid van het MER wordt	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	--	---

			verwezen naar het positieve toetsingsadvies van de Commissie voor de milieueffectrapportage, die oordeelt dat het MER en de aanvulling voldoende informatie bevatten voor besluitvorming. De zorgen over de peilverhoging zijn onderzocht in meerdere geohydrologische studies. Aanvankelijk achtte de Commissie voor de MER de effectbeoordeling onvoldoende, maar na een aanvulling is geoordeeld dat de informatie toereikend is. Waar effecten kunnen optreden, worden mitigerende maatregelen getroffen. De zorgen over gevolgen voor bebouwing, landbouw en infrastructuur worden behandeld in de Nota van beantwoording, onder andere in de paragrafen over grondwateroverlast en bereikbaarheid. Voor situaties waarin fietspaden tijdelijk niet beschikbaar zijn, worden maatregelen genomen zoals ophoging of omleiding van routes. Nadeelcompensatie Bij de beoordeling van een aanvraag	
--	--	--	---	--

			om nadeelcompensatie wordt eerst vastgesteld of is voldaan aan de formele vereisten voor behandeling. Vervolgens wordt beoordeeld of de gestelde schadeoorzaak valt onder artikel 4:126 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), zoals een projectbesluit op grond van artikel 15.1 lid 1 sub i van de Omgevingswet, en of deze schadeoorzaak voortkomt uit handelen of nalaten van het betreffende bestuursorgaan. Indien dit het geval is, wordt onderzocht of de aanvrager daadwerkelijk schade lijdt of zal lijden als gevolg hiervan. Daarna volgt een beoordeling van de vergoedbaarheid van de schade, waarbij onder meer wordt gekeken naar: - of de schade binnen het normale maatschappelijke risico valt, - of de schade de aanvrager onevenredig zwaar treft ten opzichte van anderen (art. 4:127 Awb), - of sprake is van voorzienbaarheid of risicoaanvaarding (objectief beoordeeld),	
--	--	--	--	--

			- en of de schade al op andere wijze is gecompenseerd, bijvoorbeeld in natura (zoals bevestigd in jurisprudentie ECLI:NL:RVS:2024:5422). Indien een vergoeding wordt toegekend, vergoedt het bestuursorgaan ook de redelijkerwijs gemaakte kosten voor rechtsbijstand en andere deskundige bijstand, evenals de wettelijke rente vanaf de datum van ontvangst van de aanvraag.	
--	--	--	---	--

35		De indiener uit uitgebreide bezwaren tegen het ontwerpbesluit en het MER voor de optimalisatie van waterberging De Onlanden. Het huidige ontwerp als meebewegende boezem wordt als ineffectief beschouwd; compartimentering wordt als beter alternatief voorgesteld. De verlanding van het gebied en het ontbreken van een actuele inschatting van capaciteitsverlies worden als knelpunten genoemd. Er zijn zorgen over de voorgestelde peilverhoging van 30 cm, waarvan slechts 18 cm in het MER is onderzocht. De indiener vreest overlast en schade aan woningen en funderingen, met als voorbeeld verzakking nabij Het Drentse Landschap. Ook de autonome stijging van 12 cm zou ten onrechte buiten beschouwing zijn gelaten. De volledigheid en betrouwbaarheid van het MER worden betwijfeld, onder meer vanwege beperkte meetpunten en het negeren van geologische complexiteit. Risico's voor landbouw (zoals opbrengstverlies en ziektes) en verslechterde fietsbereikbaarheid worden benoemd. Tot slot wordt gesteld dat de huidige schaderegelingen van het waterschap onvoldoende zijn.	Reactie op zienswijze In de Nota van beantwoording zijn veel terugkerende onderwerpen thematisch behandeld, waaronder klimaatverandering, effecten in Roderwolde/Foxwolde, inrichting van de berging, peilverhoging en hydrologische gevolgen. Waterberging en compartimentering De Onlanden is ingericht als meebewegende berging met drie peilvakken (NAP -0,83 m, -0,70 m, -0,50 m), vastgesteld in 2011. Compartimentering vindt feitelijk al plaats. Afwijking van deze peilen voorafgaand aan een hoogwatersituatie is niet voorzien. Bij extreme neerslag wordt maximaal 0,38 m extra berging ingezet, met een piekpeil van NAP +0,18 m. Voorkeursalternatief en effect op omgeving Na variantenonderzoek is gekozen voor de Hooiwegvariant. Ter hoogte van de Roderwolderweg wordt een piekpeil van NAP +0,24 m verwacht. Maatregelen worden getroffen om woningen daarbuiten te brengen	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	---	---

			onder invloed van de reguliere boezem (NAP -0,20 m). Verlanding Tweejaarlijks onderhoud voorkomt verlanding. Mochten ondieptes ontstaan, dan heeft dit geen effect op de effectiviteit van de optimalisatie, die zich op de bovenste 38 cm richt. MER en onderzoeken Het MER is positief beoordeeld door de Commissie m.e.r. en aangevuld met extra geohydrologisch onderzoek. Effecten op bebouwing en landbouw zijn onderzocht; waar nodig worden mitigerende maatregelen getroffen. Bereikbaarheid en recreatie Bij inzet van de berging worden tijdelijke maatregelen getroffen zoals ophoging of omleiding van fietsroutes. Het fietspad langs de Hooiweg blijft beschikbaar. Nadeelcompensatie Een verzoek om nadeelcompensatie wordt beoordeeld aan de hand van de Omgevingswet en de Awb.	
--	--	--	--	--

			Daarbij wordt onder meer gekeken naar voorzienbaarheid, maatschappelijk risico en eventuele compensatie in natura. Bij toekenning worden ook redelijke kosten van juridische bijstand en rente vergoed.	
--	--	--	--	--

36		De indiener uit uitgebreide bezwaren tegen het ontwerpbesluit en het MER voor de optimalisatie van waterberging De Onlanden. Het huidige ontwerp als meebewegende boezem wordt als ineffectief beschouwd; compartimentering wordt als beter alternatief voorgesteld. De verlanding van het gebied en het ontbreken van een actuele inschatting van capaciteitsverlies worden als knelpunten genoemd. Er zijn zorgen over de voorgestelde peilverhoging van 30 cm, waarvan slechts 18 cm in het MER is onderzocht. De indiener vreest overlast en schade aan woningen en funderingen, met als voorbeeld verzakking nabij Het Drentse Landschap. Ook de autonome stijging van 12 cm zou ten onrechte buiten beschouwing zijn gelaten. De volledigheid en betrouwbaarheid van het MER worden betwijfeld, onder meer vanwege beperkte meetpunten en het negeren van geologische complexiteit. Risico's voor landbouw (zoals opbrengstverlies en ziektes) en verslechterde fietsbereikbaarheid worden benoemd. Tot slot wordt gesteld dat de huidige schaderegelingen van het waterschap onvoldoende zijn.	Reactie op zienswijze In de Nota van beantwoording zijn veel terugkerende onderwerpen thematisch behandeld, waaronder klimaatverandering, effecten in Roderwolde/Foxwolde, inrichting van de berging, peilverhoging en hydrologische gevolgen. Waterberging en compartimentering De Onlanden is ingericht als meebewegende berging met drie peilvakken (NAP -0,83 m, -0,70 m, -0,50 m), vastgesteld in 2011. Compartimentering vindt feitelijk al plaats. Afwijking van deze peilen voorafgaand aan een hoogwatersituatie is niet voorzien. Bij extreme neerslag wordt maximaal 0,38 m extra berging ingezet, met een piekpeil van NAP +0,18 m. Voorkeursalternatief en effect op omgeving Na variantenonderzoek is gekozen voor de Hooiwegvariant. Ter hoogte van de Roderwolderweg wordt een piekpeil van NAP +0,24 m verwacht. Maatregelen worden getroffen om woningen daarbuiten te brengen	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	--	---

			onder invloed van de reguliere boezem (NAP -0,20 m). Verlanding Tweejaarlijks onderhoud voorkomt verlanding. Mochten ondieptes ontstaan, dan heeft dit geen effect op de effectiviteit van de optimalisatie, die zich op de bovenste 38 cm richt. MER en onderzoeken Het MER is positief beoordeeld door de Commissie m.e.r. en aangevuld met extra geohydrologisch onderzoek. Effecten op bebouwing en landbouw zijn onderzocht; waar nodig worden mitigerende maatregelen getroffen. Bereikbaarheid en recreatie Bij inzet van de berging worden tijdelijke maatregelen getroffen zoals ophoging of omleiding van fietsroutes. Het fietspad langs de Hooiweg blijft beschikbaar. Nadeelcompensatie Een verzoek om nadeelcompensatie wordt beoordeeld aan de hand van de Omgevingswet en de Awb.	
--	--	--	--	--

			Daarbij wordt onder meer gekeken naar voorzienbaarheid, maatschappelijk risico en eventuele compensatie in natura. Bij toekenning worden ook redelijke kosten van juridische bijstand en rente vergoed.	
--	--	--	--	--

37		De indiener uit uitgebreide bezwaren tegen het ontwerpbesluit en het MER voor de optimalisatie van waterberging De Onlanden. Het huidige ontwerp als meebewegende boezem wordt als ineffectief beschouwd; compartimentering wordt als beter alternatief voorgesteld. De verlanding van het gebied en het ontbreken van een actuele inschatting van capaciteitsverlies worden als knelpunten genoemd. Er zijn zorgen over de voorgestelde peilverhoging van 30 cm, waarvan slechts 18 cm in het MER is onderzocht. De indiener vreest overlast en schade aan woningen en funderingen, met als voorbeeld verzakking nabij Het Drentse Landschap. Ook de autonome stijging van 12 cm zou ten onrechte buiten beschouwing zijn gelaten. De volledigheid en betrouwbaarheid van het MER worden betwijfeld, onder meer vanwege beperkte meetpunten en het negeren van geologische complexiteit. Risico's voor landbouw (zoals opbrengstverlies en ziektes) en verslechterde fietsbereikbaarheid worden benoemd. Tot slot wordt gesteld dat de huidige schaderegelingen van het waterschap onvoldoende zijn.	Reactie op zienswijze In de Nota van beantwoording zijn veel terugkerende onderwerpen thematisch behandeld, waaronder klimaatverandering, effecten in Roderwolde/Foxwolde, inrichting van de berging, peilverhoging en hydrologische gevolgen. Waterberging en compartimentering De Onlanden is ingericht als meebewegende berging met drie peilvakken (NAP -0,83 m, -0,70 m, -0,50 m), vastgesteld in 2011. Compartimentering vindt feitelijk al plaats. Afwijking van deze peilen voorafgaand aan een hoogwatersituatie is niet voorzien. Bij extreme neerslag wordt maximaal 0,38 m extra berging ingezet, met een piekpeil van NAP +0,18 m. Voorkeursalternatief en effect op omgeving Na variantenonderzoek is gekozen voor de Hooiwegvariant. Ter hoogte van de Roderwolderweg wordt een piekpeil van NAP +0,24 m verwacht. Maatregelen worden getroffen om woningen daarbuiten te brengen	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	---	---

			onder invloed van de reguliere boezem (NAP -0,20 m). Verlanding Tweejaarlijks onderhoud voorkomt verlanding. Mochten ondieptes ontstaan, dan heeft dit geen effect op de effectiviteit van de optimalisatie, die zich op de bovenste 38 cm richt. MER en onderzoeken Het MER is positief beoordeeld door de Commissie m.e.r. en aangevuld met extra geohydrologisch onderzoek. Effecten op bebouwing en landbouw zijn onderzocht; waar nodig worden mitigerende maatregelen getroffen. Bereikbaarheid en recreatie Bij inzet van de berging worden tijdelijke maatregelen getroffen zoals ophoging of omleiding van fietsroutes. Het fietspad langs de Hooiweg blijft beschikbaar. Nadeelcompensatie Een verzoek om nadeelcompensatie wordt beoordeeld aan de hand van de Omgevingswet en de Awb.	
--	--	--	--	--

			Daarbij wordt onder meer gekeken naar voorzienbaarheid, maatschappelijk risico en eventuele compensatie in natura. Bij toekenning worden ook redelijke kosten van juridische bijstand en rente vergoed.	
--	--	--	--	--

38		De indiener uit uitgebreide bezwaren tegen het ontwerpbesluit en het MER voor de optimalisatie van waterberging De Onlanden. Het huidige ontwerp als meebewegende boezem wordt als ineffectief beschouwd; compartimentering wordt als beter alternatief voorgesteld. De verlanding van het gebied en het ontbreken van een actuele inschatting van capaciteitsverlies worden als knelpunten genoemd. Er zijn zorgen over de voorgestelde peilverhoging van 30 cm, waarvan slechts 18 cm in het MER is onderzocht. De indiener vreest overlast en schade aan woningen en funderingen, met als voorbeeld verzakking nabij Het Drentse Landschap. Ook de autonome stijging van 12 cm zou ten onrechte buiten beschouwing zijn gelaten. De volledigheid en betrouwbaarheid van het MER worden betwijfeld, onder meer vanwege beperkte meetpunten en het negeren van geologische complexiteit. Risico's voor landbouw (zoals opbrengstverlies en ziektes) en verslechterde fietsbereikbaarheid worden benoemd. Tot slot wordt gesteld dat de huidige schaderegelingen van het waterschap onvoldoende zijn.	Reactie op zienswijze In de Nota van beantwoording zijn veel terugkerende onderwerpen thematisch behandeld, waaronder klimaatverandering, effecten in Roderwolde/Foxwolde, inrichting van de berging, peilverhoging en hydrologische gevolgen. Waterberging en compartimentering De Onlanden is ingericht als meebewegende berging met drie peilvakken (NAP -0,83 m, -0,70 m, -0,50 m), vastgesteld in 2011. Compartimentering vindt feitelijk al plaats. Afwijking van deze peilen voorafgaand aan een hoogwatersituatie is niet voorzien. Bij extreme neerslag wordt maximaal 0,38 m extra berging ingezet, met een piekpeil van NAP +0,18 m. Voorkeursalternatief en effect op omgeving Na variantenonderzoek is gekozen voor de Hooiwegvariant. Ter hoogte van de Roderwolderweg wordt een piekpeil van NAP +0,24 m verwacht. Maatregelen worden getroffen om woningen daarbuiten te brengen	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	---	---

			onder invloed van de reguliere boezem (NAP -0,20 m). Verlanding Tweejaarlijks onderhoud voorkomt verlanding. Mochten ondieptes ontstaan, dan heeft dit geen effect op de effectiviteit van de optimalisatie, die zich op de bovenste 38 cm richt. MER en onderzoeken Het MER is positief beoordeeld door de Commissie m.e.r. en aangevuld met extra geohydrologisch onderzoek. Effecten op bebouwing en landbouw zijn onderzocht; waar nodig worden mitigerende maatregelen getroffen. Bereikbaarheid en recreatie Bij inzet van de berging worden tijdelijke maatregelen getroffen zoals ophoging of omleiding van fietsroutes. Het fietspad langs de Hooiweg blijft beschikbaar. Nadeelcompensatie Een verzoek om nadeelcompensatie wordt beoordeeld aan de hand van de Omgevingswet en de Awb.	
--	--	--	--	--

			Daarbij wordt onder meer gekeken naar voorzienbaarheid, maatschappelijk risico en eventuele compensatie in natura. Bij toekenning worden ook redelijke kosten van juridische bijstand en rente vergoed.	
--	--	--	--	--

39		De indiener uit uitgebreide bezwaren tegen het ontwerpbesluit en het MER voor de optimalisatie van waterberging De Onlanden. Het huidige ontwerp als meebewegende boezem wordt als ineffectief beschouwd; compartimentering wordt als beter alternatief voorgesteld. De verlanding van het gebied en het ontbreken van een actuele inschatting van capaciteitsverlies worden als knelpunten genoemd. Er zijn zorgen over de voorgestelde peilverhoging van 30 cm, waarvan slechts 18 cm in het MER is onderzocht. De indiener vreest overlast en schade aan woningen en funderingen, met als voorbeeld verzakking nabij Het Drentse Landschap. Ook de autonome stijging van 12 cm zou ten onrechte buiten beschouwing zijn gelaten. De volledigheid en betrouwbaarheid van het MER worden betwijfeld, onder meer vanwege beperkte meetpunten en het negeren van geologische complexiteit. Risico's voor landbouw (zoals opbrengstverlies en ziektes) en verslechterde fietsbereikbaarheid worden benoemd. Tot slot wordt gesteld dat de huidige schaderegelingen van het waterschap onvoldoende zijn.	Reactie op zienswijze In de Nota van beantwoording zijn veel terugkerende onderwerpen thematisch behandeld, waaronder klimaatverandering, effecten in Roderwolde/Foxwolde, inrichting van de berging, peilverhoging en hydrologische gevolgen. Waterberging en compartimentering De Onlanden is ingericht als meebewegende berging met drie peilvakken (NAP -0,83 m, -0,70 m, -0,50 m), vastgesteld in 2011. Compartimentering vindt feitelijk al plaats. Afwijking van deze peilen voorafgaand aan een hoogwatersituatie is niet voorzien. Bij extreme neerslag wordt maximaal 0,38 m extra berging ingezet, met een piekpeil van NAP +0,18 m. Voorkeursalternatief en effect op omgeving Na variantenonderzoek is gekozen voor de Hooiwegvariant. Ter hoogte van de Roderwolderweg wordt een piekpeil van NAP +0,24 m verwacht. Maatregelen worden getroffen om woningen daarbuiten te brengen	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	---	---

			onder invloed van de reguliere boezem (NAP -0,20 m). Verlanding Tweejaarlijks onderhoud voorkomt verlanding. Mochten ondieptes ontstaan, dan heeft dit geen effect op de effectiviteit van de optimalisatie, die zich op de bovenste 38 cm richt. MER en onderzoeken Het MER is positief beoordeeld door de Commissie m.e.r. en aangevuld met extra geohydrologisch onderzoek. Effecten op bebouwing en landbouw zijn onderzocht; waar nodig worden mitigerende maatregelen getroffen. Bereikbaarheid en recreatie Bij inzet van de berging worden tijdelijke maatregelen getroffen zoals ophoging of omleiding van fietsroutes. Het fietspad langs de Hooiweg blijft beschikbaar. Nadeelcompensatie Een verzoek om nadeelcompensatie wordt beoordeeld aan de hand van de Omgevingswet en de Awb.	
--	--	--	--	--

			Daarbij wordt onder meer gekeken naar voorzienbaarheid, maatschappelijk risico en eventuele compensatie in natura. Bij toekenning worden ook redelijke kosten van juridische bijstand en rente vergoed.	
--	--	--	--	--

40	De indiener uit uitgebreide bezwaren tegen het ontwerpbesluit en het MER voor de optimalisatie van waterberging De Onlanden. Het huidige ontwerp als meebewegende boezem wordt als ineffectief beschouwd; compartimentering wordt als beter alternatief voorgesteld. De verlanding van het gebied en het ontbreken van een actuele inschatting van capaciteitsverlies worden als knelpunten genoemd. Er zijn zorgen over de voorgestelde peilverhoging van 30 cm, waarvan slechts 18 cm in het MER is onderzocht. De indiener vreest overlast en schade aan woningen en funderingen, met als voorbeeld verzakking nabij Het Drentse Landschap. Ook de autonome stijging van 12 cm zou ten onrechte buiten beschouwing zijn gelaten. De volledigheid en betrouwbaarheid van het MER worden betwijfeld, onder meer vanwege beperkte meetpunten en het negeren van geologische complexiteit. Risico's voor landbouw (zoals opbrengstverlies en ziektes) en verslechterde fietsbereikbaarheid worden benoemd. Tot slot wordt gesteld dat de huidige schaderegelingen van het waterschap onvoldoende zijn.	Reactie op zienswijze In de Nota van beantwoording zijn veel terugkerende onderwerpen thematisch behandeld, waaronder klimaatverandering, effecten in Roderwolde/Foxwolde, inrichting van de berging, peilverhoging en hydrologische gevolgen. Waterberging en compartimentering De Onlanden is ingericht als meebewegende berging met drie peilvakken (NAP -0,83 m, -0,70 m, -0,50 m), vastgesteld in 2011. Compartimentering vindt feitelijk al plaats. Afwijking van deze peilen voorafgaand aan een hoogwatersituatie is niet voorzien. Bij extreme neerslag wordt maximaal 0,38 m extra berging ingezet, met een piekpeil van NAP +0,18 m. Voorkeursalternatief en effect op omgeving Na variantenonderzoek is gekozen voor de Hooiwegvariant. Ter hoogte van de Roderwolderweg wordt een piekpeil van NAP +0,24 m verwacht. Maatregelen worden getroffen om woningen daarbuiten te brengen	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	---

			onder invloed van de reguliere boezem (NAP -0,20 m). Verlanding Tweejaarlijks onderhoud voorkomt verlanding. Mochten ondieptes ontstaan, dan heeft dit geen effect op de effectiviteit van de optimalisatie, die zich op de bovenste 38 cm richt. MER en onderzoeken Het MER is positief beoordeeld door de Commissie m.e.r. en aangevuld met extra geohydrologisch onderzoek. Effecten op bebouwing en landbouw zijn onderzocht; waar nodig worden mitigerende maatregelen getroffen. Bereikbaarheid en recreatie Bij inzet van de berging worden tijdelijke maatregelen getroffen zoals ophoging of omleiding van fietsroutes. Het fietspad langs de Hooiweg blijft beschikbaar. Nadeelcompensatie Een verzoek om nadeelcompensatie wordt beoordeeld aan de hand van de Omgevingswet en de Awb.	
--	--	--	--	--

			Daarbij wordt onder meer gekeken naar voorzienbaarheid, maatschappelijk risico en eventuele compensatie in natura. Bij toekenning worden ook redelijke kosten van juridische bijstand en rente vergoed.	
--	--	--	--	--

41		De indiener uit uitgebreide bezwaren tegen het ontwerpbesluit en het MER voor de optimalisatie van waterberging De Onlanden. Het huidige ontwerp als meebewegende boezem wordt als ineffectief beschouwd; compartimentering wordt als beter alternatief voorgesteld. De verlanding van het gebied en het ontbreken van een actuele inschatting van capaciteitsverlies worden als knelpunten genoemd. Er zijn zorgen over de voorgestelde peilverhoging van 30 cm, waarvan slechts 18 cm in het MER is onderzocht. De indiener vreest overlast en schade aan woningen en funderingen, met als voorbeeld verzakking nabij Het Drentse Landschap. Ook de autonome stijging van 12 cm zou ten onrechte buiten beschouwing zijn gelaten. De volledigheid en betrouwbaarheid van het MER worden betwijfeld, onder meer vanwege beperkte meetpunten en het negeren van geologische complexiteit. Risico's voor landbouw (zoals opbrengstverlies en ziektes) en verslechterde fietsbereikbaarheid worden benoemd. Tot slot wordt gesteld dat de huidige schaderegelingen van het waterschap onvoldoende zijn.	Reactie op zienswijze In de Nota van beantwoording zijn veel terugkerende onderwerpen thematisch behandeld, waaronder klimaatverandering, effecten in Roderwolde/Foxwolde, inrichting van de berging, peilverhoging en hydrologische gevolgen. Waterberging en compartimentering De Onlanden is ingericht als meebewegende berging met drie peilvakken (NAP -0,83 m, -0,70 m, -0,50 m), vastgesteld in 2011. Compartimentering vindt feitelijk al plaats. Afwijking van deze peilen voorafgaand aan een hoogwatersituatie is niet voorzien. Bij extreme neerslag wordt maximaal 0,38 m extra berging ingezet, met een piekpeil van NAP +0,18 m. Voorkeursalternatief en effect op omgeving Na variantenonderzoek is gekozen voor de Hooiwegvariant. Ter hoogte van de Roderwolderweg wordt een piekpeil van NAP +0,24 m verwacht. Maatregelen worden getroffen om woningen daarbuiten te brengen	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	---	---

			onder invloed van de reguliere boezem (NAP -0,20 m). Verlanding Tweejaarlijks onderhoud voorkomt verlanding. Mochten ondieptes ontstaan, dan heeft dit geen effect op de effectiviteit van de optimalisatie, die zich op de bovenste 38 cm richt. MER en onderzoeken Het MER is positief beoordeeld door de Commissie m.e.r. en aangevuld met extra geohydrologisch onderzoek. Effecten op bebouwing en landbouw zijn onderzocht; waar nodig worden mitigerende maatregelen getroffen. Bereikbaarheid en recreatie Bij inzet van de berging worden tijdelijke maatregelen getroffen zoals ophoging of omleiding van fietsroutes. Het fietspad langs de Hooiweg blijft beschikbaar. Nadeelcompensatie Een verzoek om nadeelcompensatie wordt beoordeeld aan de hand van de Omgevingswet en de Awb.	
--	--	--	--	--

			Daarbij wordt onder meer gekeken naar voorzienbaarheid, maatschappelijk risico en eventuele compensatie in natura. Bij toekenning worden ook redelijke kosten van juridische bijstand en rente vergoed.	
--	--	--	--	--

42	De indiener uit uitgebreide bezwaren tegen het ontwerpbesluit en het MER voor de optimalisatie van waterberging De Onlanden. Het huidige ontwerp als meebewegende boezem wordt als ineffectief beschouwd; compartimentering wordt als beter alternatief voorgesteld. De verlanding van het gebied en het ontbreken van een actuele inschatting van capaciteitsverlies worden als knelpunten genoemd. Er zijn zorgen over de voorgestelde peilverhoging van 30 cm, waarvan slechts 18 cm in het MER is onderzocht. De indiener vreest overlast en schade aan woningen en funderingen, met als voorbeeld verzakking nabij Het Drentse Landschap. Ook de autonome stijging van 12 cm zou ten onrechte buiten beschouwing zijn gelaten. De volledigheid en betrouwbaarheid van het MER worden betwijfeld, onder meer vanwege beperkte meetpunten en het negeren van geologische complexiteit. Risico's voor landbouw (zoals opbrengstverlies en ziektes) en verslechterde fietsbereikbaarheid worden benoemd. Tot slot wordt gesteld dat de huidige schaderegelingen van het waterschap onvoldoende zijn.	Reactie op zienswijze In de Nota van beantwoording zijn veel terugkerende onderwerpen thematisch behandeld, waaronder klimaatverandering, effecten in Roderwolde/Foxwolde, inrichting van de berging, peilverhoging en hydrologische gevolgen. Waterberging en compartimentering De Onlanden is ingericht als meebewegende berging met drie peilvakken (NAP -0,83 m, -0,70 m, -0,50 m), vastgesteld in 2011. Compartimentering vindt feitelijk al plaats. Afwijking van deze peilen voorafgaand aan een hoogwatersituatie is niet voorzien. Bij extreme neerslag wordt maximaal 0,38 m extra berging ingezet, met een piekpeil van NAP +0,18 m. Voorkeursalternatief en effect op omgeving Na variantenonderzoek is gekozen voor de Hooiwegvariant. Ter hoogte van de Roderwolderweg wordt een piekpeil van NAP +0,24 m verwacht. Maatregelen worden getroffen om woningen daarbuiten te brengen	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	---

			onder invloed van de reguliere boezem (NAP -0,20 m). Verlanding Tweejaarlijks onderhoud voorkomt verlanding. Mochten ondieptes ontstaan, dan heeft dit geen effect op de effectiviteit van de optimalisatie, die zich op de bovenste 38 cm richt. MER en onderzoeken Het MER is positief beoordeeld door de Commissie m.e.r. en aangevuld met extra geohydrologisch onderzoek. Effecten op bebouwing en landbouw zijn onderzocht; waar nodig worden mitigerende maatregelen getroffen. Bereikbaarheid en recreatie Bij inzet van de berging worden tijdelijke maatregelen getroffen zoals ophoging of omleiding van fietsroutes. Het fietspad langs de Hooiweg blijft beschikbaar. Nadeelcompensatie Een verzoek om nadeelcompensatie wordt beoordeeld aan de hand van de Omgevingswet en de Awb.	
--	--	--	--	--

			Daarbij wordt onder meer gekeken naar voorzienbaarheid, maatschappelijk risico en eventuele compensatie in natura. Bij toekenning worden ook redelijke kosten van juridische bijstand en rente vergoed.	
--	--	--	--	--

43		De indiener uit uitgebreide bezwaren tegen het ontwerpbesluit en het MER voor de optimalisatie van waterberging De Onlanden. Het huidige ontwerp als meebewegende boezem wordt als ineffectief beschouwd; compartimentering wordt als beter alternatief voorgesteld. De verlanding van het gebied en het ontbreken van een actuele inschatting van capaciteitsverlies worden als knelpunten genoemd. Er zijn zorgen over de voorgestelde peilverhoging van 30 cm, waarvan slechts 18 cm in het MER is onderzocht. De indiener vreest overlast en schade aan woningen en funderingen, met als voorbeeld verzakking nabij Het Drentse Landschap. Ook de autonome stijging van 12 cm zou ten onrechte buiten beschouwing zijn gelaten. De volledigheid en betrouwbaarheid van het MER worden betwijfeld, onder meer vanwege beperkte meetpunten en het negeren van geologische complexiteit. Risico's voor landbouw (zoals opbrengstverlies en ziektes) en verslechterde fietsbereikbaarheid worden benoemd. Tot slot wordt gesteld dat de huidige schaderegelingen van het waterschap onvoldoende zijn.	Reactie op zienswijze In de Nota van beantwoording zijn veel terugkerende onderwerpen thematisch behandeld, waaronder klimaatverandering, effecten in Roderwolde/Foxwolde, inrichting van de berging, peilverhoging en hydrologische gevolgen. Waterberging en compartimentering De Onlanden is ingericht als meebewegende berging met drie peilvakken (NAP -0,83 m, -0,70 m, -0,50 m), vastgesteld in 2011. Compartimentering vindt feitelijk al plaats. Afwijking van deze peilen voorafgaand aan een hoogwatersituatie is niet voorzien. Bij extreme neerslag wordt maximaal 0,38 m extra berging ingezet, met een piekpeil van NAP +0,18 m. Voorkeursalternatief en effect op omgeving Na variantenonderzoek is gekozen voor de Hooiwegvariant. Ter hoogte van de Roderwolderweg wordt een piekpeil van NAP +0,24 m verwacht. Maatregelen worden getroffen om woningen daarbuiten te brengen	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	---	---

			onder invloed van de reguliere boezem (NAP -0,20 m). Verlanding Tweejaarlijks onderhoud voorkomt verlanding. Mochten ondieptes ontstaan, dan heeft dit geen effect op de effectiviteit van de optimalisatie, die zich op de bovenste 38 cm richt. MER en onderzoeken Het MER is positief beoordeeld door de Commissie m.e.r. en aangevuld met extra geohydrologisch onderzoek. Effecten op bebouwing en landbouw zijn onderzocht; waar nodig worden mitigerende maatregelen getroffen. Bereikbaarheid en recreatie Bij inzet van de berging worden tijdelijke maatregelen getroffen zoals ophoging of omleiding van fietsroutes. Het fietspad langs de Hooiweg blijft beschikbaar. Nadeelcompensatie Een verzoek om nadeelcompensatie wordt beoordeeld aan de hand van de Omgevingswet en de Awb.	
--	--	--	--	--

			Daarbij wordt onder meer gekeken naar voorzienbaarheid, maatschappelijk risico en eventuele compensatie in natura. Bij toekenning worden ook redelijke kosten van juridische bijstand en rente vergoed.	
--	--	--	--	--

44		De indiener uit uitgebreide bezwaren tegen het ontwerpbesluit en het MER voor de optimalisatie van waterberging De Onlanden. Het huidige ontwerp als meebewegende boezem wordt als ineffectief beschouwd; compartimentering wordt als beter alternatief voorgesteld. De verlanding van het gebied en het ontbreken van een actuele inschatting van capaciteitsverlies worden als knelpunten genoemd. Er zijn zorgen over de voorgestelde peilverhoging van 30 cm, waarvan slechts 18 cm in het MER is onderzocht. De indiener vreest overlast en schade aan woningen en funderingen, met als voorbeeld verzakking nabij Het Drentse Landschap. Ook de autonome stijging van 12 cm zou ten onrechte buiten beschouwing zijn gelaten. De volledigheid en betrouwbaarheid van het MER worden betwijfeld, onder meer vanwege beperkte meetpunten en het negeren van geologische complexiteit. Risico's voor landbouw (zoals opbrengstverlies en ziektes) en verslechterde fietsbereikbaarheid worden benoemd. Tot slot wordt gesteld dat de huidige schaderegelingen van het waterschap onvoldoende zijn.	Reactie op zienswijze In de Nota van beantwoording zijn veel terugkerende onderwerpen thematisch behandeld, waaronder klimaatverandering, effecten in Roderwolde/Foxwolde, inrichting van de berging, peilverhoging en hydrologische gevolgen. Waterberging en compartimentering De Onlanden is ingericht als meebewegende berging met drie peilvakken (NAP -0,83 m, -0,70 m, -0,50 m), vastgesteld in 2011. Compartimentering vindt feitelijk al plaats. Afwijking van deze peilen voorafgaand aan een hoogwatersituatie is niet voorzien. Bij extreme neerslag wordt maximaal 0,38 m extra berging ingezet, met een piekpeil van NAP +0,18 m. Voorkeursalternatief en effect op omgeving Na variantenonderzoek is gekozen voor de Hooiwegvariant. Ter hoogte van de Roderwolderweg wordt een piekpeil van NAP +0,24 m verwacht. Maatregelen worden getroffen om woningen daarbuiten te brengen	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	---	---

			onder invloed van de reguliere boezem (NAP -0,20 m). Verlanding Tweejaarlijks onderhoud voorkomt verlanding. Mochten ondieptes ontstaan, dan heeft dit geen effect op de effectiviteit van de optimalisatie, die zich op de bovenste 38 cm richt. MER en onderzoeken Het MER is positief beoordeeld door de Commissie m.e.r. en aangevuld met extra geohydrologisch onderzoek. Effecten op bebouwing en landbouw zijn onderzocht; waar nodig worden mitigerende maatregelen getroffen. Bereikbaarheid en recreatie Bij inzet van de berging worden tijdelijke maatregelen getroffen zoals ophoging of omleiding van fietsroutes. Het fietspad langs de Hooiweg blijft beschikbaar. Nadeelcompensatie Een verzoek om nadeelcompensatie wordt beoordeeld aan de hand van de Omgevingswet en de Awb.	
--	--	--	--	--

			Daarbij wordt onder meer gekeken naar voorzienbaarheid, maatschappelijk risico en eventuele compensatie in natura. Bij toekenning worden ook redelijke kosten van juridische bijstand en rente vergoed.	
--	--	--	--	--

45	De indiener uit uitgebreide bezwaren tegen het ontwerpbesluit en het MER voor de optimalisatie van waterberging De Onlanden. Het huidige ontwerp als meebewegende boezem wordt als ineffectief beschouwd; compartimentering wordt als beter alternatief voorgesteld. De verlanding van het gebied en het ontbreken van een actuele inschatting van capaciteitsverlies worden als knelpunten genoemd. Er zijn zorgen over de voorgestelde peilverhoging van 30 cm, waarvan slechts 18 cm in het MER is onderzocht. De indiener vreest overlast en schade aan woningen en funderingen, met als voorbeeld verzakking nabij Het Drentse Landschap. Ook de autonome stijging van 12 cm zou ten onrechte buiten beschouwing zijn gelaten. De volledigheid en betrouwbaarheid van het MER worden betwijfeld, onder meer vanwege beperkte meetpunten en het negeren van geologische complexiteit. Risico's voor landbouw (zoals opbrengstverlies en ziektes) en verslechterde fietsbereikbaarheid worden benoemd. Tot slot wordt gesteld dat de huidige schaderegelingen van het waterschap onvoldoende zijn.	Reactie op zienswijze In de Nota van beantwoording zijn veel terugkerende onderwerpen thematisch behandeld, waaronder klimaatverandering, effecten in Roderwolde/Foxwolde, inrichting van de berging, peilverhoging en hydrologische gevolgen. Waterberging en compartimentering De Onlanden is ingericht als meebewegende berging met drie peilvakken (NAP -0,83 m, -0,70 m, -0,50 m), vastgesteld in 2011. Compartimentering vindt feitelijk al plaats. Afwijking van deze peilen voorafgaand aan een hoogwatersituatie is niet voorzien. Bij extreme neerslag wordt maximaal 0,38 m extra berging ingezet, met een piekpeil van NAP +0,18 m. Voorkeursalternatief en effect op omgeving Na variantenonderzoek is gekozen voor de Hooiwegvariant. Ter hoogte van de Roderwolderweg wordt een piekpeil van NAP +0,24 m verwacht. Maatregelen worden getroffen om woningen daarbuiten te brengen	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	---

			onder invloed van de reguliere boezem (NAP -0,20 m). Verlanding Tweejaarlijks onderhoud voorkomt verlanding. Mochten ondieptes ontstaan, dan heeft dit geen effect op de effectiviteit van de optimalisatie, die zich op de bovenste 38 cm richt. MER en onderzoeken Het MER is positief beoordeeld door de Commissie m.e.r. en aangevuld met extra geohydrologisch onderzoek. Effecten op bebouwing en landbouw zijn onderzocht; waar nodig worden mitigerende maatregelen getroffen. Bereikbaarheid en recreatie Bij inzet van de berging worden tijdelijke maatregelen getroffen zoals ophoging of omleiding van fietsroutes. Het fietspad langs de Hooiweg blijft beschikbaar. Nadeelcompensatie Een verzoek om nadeelcompensatie wordt beoordeeld aan de hand van de Omgevingswet en de Awb.	
--	--	--	--	--

			Daarbij wordt onder meer gekeken naar voorzienbaarheid, maatschappelijk risico en eventuele compensatie in natura. Bij toekenning worden ook redelijke kosten van juridische bijstand en rente vergoed.	
--	--	--	--	--

46		De indiener uit uitgebreide bezwaren tegen het ontwerpbesluit en het MER voor de optimalisatie van waterberging De Onlanden. Het huidige ontwerp als meebewegende boezem wordt als ineffectief beschouwd; compartimentering wordt als beter alternatief voorgesteld. De verlanding van het gebied en het ontbreken van een actuele inschatting van capaciteitsverlies worden als knelpunten genoemd. Er zijn zorgen over de voorgestelde peilverhoging van 30 cm, waarvan slechts 18 cm in het MER is onderzocht. De indiener vreest overlast en schade aan woningen en funderingen, met als voorbeeld verzakking nabij Het Drentse Landschap. Ook de autonome stijging van 12 cm zou ten onrechte buiten beschouwing zijn gelaten. De volledigheid en betrouwbaarheid van het MER worden betwijfeld, onder meer vanwege beperkte meetpunten en het negeren van geologische complexiteit. Risico's voor landbouw (zoals opbrengstverlies en ziektes) en verslechterde fietsbereikbaarheid worden benoemd. Tot slot wordt gesteld dat de huidige schaderegelingen van het waterschap onvoldoende zijn.	Reactie op zienswijze In de Nota van beantwoording zijn veel terugkerende onderwerpen thematisch behandeld, waaronder klimaatverandering, effecten in Roderwolde/Foxwolde, inrichting van de berging, peilverhoging en hydrologische gevolgen. Waterberging en compartimentering De Onlanden is ingericht als meebewegende berging met drie peilvakken (NAP -0,83 m, -0,70 m, -0,50 m), vastgesteld in 2011. Compartimentering vindt feitelijk al plaats. Afwijking van deze peilen voorafgaand aan een hoogwatersituatie is niet voorzien. Bij extreme neerslag wordt maximaal 0,38 m extra berging ingezet, met een piekpeil van NAP +0,18 m. Voorkeursalternatief en effect op omgeving Na variantenonderzoek is gekozen voor de Hooiwegvariant. Ter hoogte van de Roderwolderweg wordt een piekpeil van NAP +0,24 m verwacht. Maatregelen worden getroffen om woningen daarbuiten te brengen	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	---	---

			onder invloed van de reguliere boezem (NAP -0,20 m). Verlanding Tweejaarlijks onderhoud voorkomt verlanding. Mochten ondieptes ontstaan, dan heeft dit geen effect op de effectiviteit van de optimalisatie, die zich op de bovenste 38 cm richt. MER en onderzoeken Het MER is positief beoordeeld door de Commissie m.e.r. en aangevuld met extra geohydrologisch onderzoek. Effecten op bebouwing en landbouw zijn onderzocht; waar nodig worden mitigerende maatregelen getroffen. Bereikbaarheid en recreatie Bij inzet van de berging worden tijdelijke maatregelen getroffen zoals ophoging of omleiding van fietsroutes. Het fietspad langs de Hooiweg blijft beschikbaar. Nadeelcompensatie Een verzoek om nadeelcompensatie wordt beoordeeld aan de hand van de Omgevingswet en de Awb.	
--	--	--	--	--

			Daarbij wordt onder meer gekeken naar voorzienbaarheid, maatschappelijk risico en eventuele compensatie in natura. Bij toekenning worden ook redelijke kosten van juridische bijstand en rente vergoed.	
--	--	--	--	--

47	De indiener uit uitgebreide bezwaren tegen het ontwerpbesluit en het MER voor de optimalisatie van waterberging De Onlanden. Het huidige ontwerp als meebewegende boezem wordt als ineffectief beschouwd; compartimentering wordt als beter alternatief voorgesteld. De verlanding van het gebied en het ontbreken van een actuele inschatting van capaciteitsverlies worden als knelpunten genoemd. Er zijn zorgen over de voorgestelde peilverhoging van 30 cm, waarvan slechts 18 cm in het MER is onderzocht. De indiener vreest overlast en schade aan woningen en funderingen, met als voorbeeld verzakking nabij Het Drentse Landschap. Ook de autonome stijging van 12 cm zou ten onrechte buiten beschouwing zijn gelaten. De volledigheid en betrouwbaarheid van het MER worden betwijfeld, onder meer vanwege beperkte meetpunten en het negeren van geologische complexiteit. Risico's voor landbouw (zoals opbrengstverlies en ziektes) en verslechterde fietsbereikbaarheid worden benoemd. Tot slot wordt gesteld dat de huidige schaderegelingen van het waterschap onvoldoende zijn.	Reactie op zienswijze In de Nota van beantwoording zijn veel terugkerende onderwerpen thematisch behandeld, waaronder klimaatverandering, effecten in Roderwolde/Foxwolde, inrichting van de berging, peilverhoging en hydrologische gevolgen. Waterberging en compartimentering De Onlanden is ingericht als meebewegende berging met drie peilvakken (NAP -0,83 m, -0,70 m, -0,50 m), vastgesteld in 2011. Compartimentering vindt feitelijk al plaats. Afwijking van deze peilen voorafgaand aan een hoogwatersituatie is niet voorzien. Bij extreme neerslag wordt maximaal 0,38 m extra berging ingezet, met een piekpeil van NAP +0,18 m. Voorkeursalternatief en effect op omgeving Na variantenonderzoek is gekozen voor de Hooiwegvariant. Ter hoogte van de Roderwolderweg wordt een piekpeil van NAP +0,24 m verwacht. Maatregelen worden getroffen om woningen daarbuiten te brengen	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	---

			onder invloed van de reguliere boezem (NAP -0,20 m). Verlanding Tweejaarlijks onderhoud voorkomt verlanding. Mochten ondieptes ontstaan, dan heeft dit geen effect op de effectiviteit van de optimalisatie, die zich op de bovenste 38 cm richt. MER en onderzoeken Het MER is positief beoordeeld door de Commissie m.e.r. en aangevuld met extra geohydrologisch onderzoek. Effecten op bebouwing en landbouw zijn onderzocht; waar nodig worden mitigerende maatregelen getroffen. Bereikbaarheid en recreatie Bij inzet van de berging worden tijdelijke maatregelen getroffen zoals ophoging of omleiding van fietsroutes. Het fietspad langs de Hooiweg blijft beschikbaar. Nadeelcompensatie Een verzoek om nadeelcompensatie wordt beoordeeld aan de hand van de Omgevingswet en de Awb.	
--	--	--	--	--

			Daarbij wordt onder meer gekeken naar voorzienbaarheid, maatschappelijk risico en eventuele compensatie in natura. Bij toekenning worden ook redelijke kosten van juridische bijstand en rente vergoed.	
--	--	--	--	--

48		De indiener uit uitgebreide bezwaren tegen het ontwerpbesluit en het MER voor de optimalisatie van waterberging De Onlanden. Het huidige ontwerp als meebewegende boezem wordt als ineffectief beschouwd; compartimentering wordt als beter alternatief voorgesteld. De verlanding van het gebied en het ontbreken van een actuele inschatting van capaciteitsverlies worden als knelpunten genoemd. Er zijn zorgen over de voorgestelde peilverhoging van 30 cm, waarvan slechts 18 cm in het MER is onderzocht. De indiener vreest overlast en schade aan woningen en funderingen, met als voorbeeld verzakking nabij Het Drentse Landschap. Ook de autonome stijging van 12 cm zou ten onrechte buiten beschouwing zijn gelaten. De volledigheid en betrouwbaarheid van het MER worden betwijfeld, onder meer vanwege beperkte meetpunten en het negeren van geologische complexiteit. Risico's voor landbouw (zoals opbrengstverlies en ziektes) en verslechterde fietsbereikbaarheid worden benoemd. Tot slot wordt gesteld dat de huidige schaderegelingen van het waterschap onvoldoende zijn.	Reactie op zienswijze In de Nota van beantwoording zijn veel terugkerende onderwerpen thematisch behandeld, waaronder klimaatverandering, effecten in Roderwolde/Foxwolde, inrichting van de berging, peilverhoging en hydrologische gevolgen. Waterberging en compartimentering De Onlanden is ingericht als meebewegende berging met drie peilvakken (NAP -0,83 m, -0,70 m, -0,50 m), vastgesteld in 2011. Compartimentering vindt feitelijk al plaats. Afwijking van deze peilen voorafgaand aan een hoogwatersituatie is niet voorzien. Bij extreme neerslag wordt maximaal 0,38 m extra berging ingezet, met een piekpeil van NAP +0,18 m. Voorkeursalternatief en effect op omgeving Na variantenonderzoek is gekozen voor de Hooiwegvariant. Ter hoogte van de Roderwolderweg wordt een piekpeil van NAP +0,24 m verwacht. Maatregelen worden getroffen om woningen daarbuiten te brengen	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	---	---

			onder invloed van de reguliere boezem (NAP -0,20 m). Verlanding Tweejaarlijks onderhoud voorkomt verlanding. Mochten ondieptes ontstaan, dan heeft dit geen effect op de effectiviteit van de optimalisatie, die zich op de bovenste 38 cm richt. MER en onderzoeken Het MER is positief beoordeeld door de Commissie m.e.r. en aangevuld met extra geohydrologisch onderzoek. Effecten op bebouwing en landbouw zijn onderzocht; waar nodig worden mitigerende maatregelen getroffen. Bereikbaarheid en recreatie Bij inzet van de berging worden tijdelijke maatregelen getroffen zoals ophoging of omleiding van fietsroutes. Het fietspad langs de Hooiweg blijft beschikbaar. Nadeelcompensatie Een verzoek om nadeelcompensatie wordt beoordeeld aan de hand van de Omgevingswet en de Awb.	
--	--	--	--	--

			Daarbij wordt onder meer gekeken naar voorzienbaarheid, maatschappelijk risico en eventuele compensatie in natura. Bij toekenning worden ook redelijke kosten van juridische bijstand en rente vergoed.	
--	--	--	--	--

49		De indiener uit uitgebreide bezwaren tegen het ontwerpbesluit en het MER voor de optimalisatie van waterberging De Onlanden. Het huidige ontwerp als meebewegende boezem wordt als ineffectief beschouwd; compartimentering wordt als beter alternatief voorgesteld. De verlanding van het gebied en het ontbreken van een actuele inschatting van capaciteitsverlies worden als knelpunten genoemd. Er zijn zorgen over de voorgestelde peilverhoging van 30 cm, waarvan slechts 18 cm in het MER is onderzocht. De indiener vreest overlast en schade aan woningen en funderingen, met als voorbeeld verzakking nabij Het Drentse Landschap. Ook de autonome stijging van 12 cm zou ten onrechte buiten beschouwing zijn gelaten. De volledigheid en betrouwbaarheid van het MER worden betwijfeld, onder meer vanwege beperkte meetpunten en het negeren van geologische complexiteit. Risico's voor landbouw (zoals opbrengstverlies en ziektes) en verslechterde fietsbereikbaarheid worden benoemd. Tot slot wordt gesteld dat de huidige schaderegelingen van het waterschap onvoldoende zijn.	Reactie op zienswijze In de Nota van beantwoording zijn veel terugkerende onderwerpen thematisch behandeld, waaronder klimaatverandering, effecten in Roderwolde/Foxwolde, inrichting van de berging, peilverhoging en hydrologische gevolgen. Waterberging en compartimentering De Onlanden is ingericht als meebewegende berging met drie peilvakken (NAP -0,83 m, -0,70 m, -0,50 m), vastgesteld in 2011. Compartimentering vindt feitelijk al plaats. Afwijking van deze peilen voorafgaand aan een hoogwatersituatie is niet voorzien. Bij extreme neerslag wordt maximaal 0,38 m extra berging ingezet, met een piekpeil van NAP +0,18 m. Voorkeursalternatief en effect op omgeving Na variantenonderzoek is gekozen voor de Hooiwegvariant. Ter hoogte van de Roderwolderweg wordt een piekpeil van NAP +0,24 m verwacht. Maatregelen worden getroffen om woningen daarbuiten te brengen	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	---	---

			onder invloed van de reguliere boezem (NAP -0,20 m). Verlanding Tweejaarlijks onderhoud voorkomt verlanding. Mochten ondieptes ontstaan, dan heeft dit geen effect op de effectiviteit van de optimalisatie, die zich op de bovenste 38 cm richt. MER en onderzoeken Het MER is positief beoordeeld door de Commissie m.e.r. en aangevuld met extra geohydrologisch onderzoek. Effecten op bebouwing en landbouw zijn onderzocht; waar nodig worden mitigerende maatregelen getroffen. Bereikbaarheid en recreatie Bij inzet van de berging worden tijdelijke maatregelen getroffen zoals ophoging of omleiding van fietsroutes. Het fietspad langs de Hooiweg blijft beschikbaar. Nadeelcompensatie Een verzoek om nadeelcompensatie wordt beoordeeld aan de hand van de Omgevingswet en de Awb.	
--	--	--	--	--

			Daarbij wordt onder meer gekeken naar voorzienbaarheid, maatschappelijk risico en eventuele compensatie in natura. Bij toekenning worden ook redelijke kosten van juridische bijstand en rente vergoed.	
--	--	--	--	--

50	De indiener uit uitgebreide bezwaren tegen het ontwerpbesluit en het MER voor de optimalisatie van waterberging De Onlanden. Het huidige ontwerp als meebewegende boezem wordt als ineffectief beschouwd; compartimentering wordt als beter alternatief voorgesteld. De verlanding van het gebied en het ontbreken van een actuele inschatting van capaciteitsverlies worden als knelpunten genoemd. Er zijn zorgen over de voorgestelde peilverhoging van 30 cm, waarvan slechts 18 cm in het MER is onderzocht. De indiener vreest overlast en schade aan woningen en funderingen, met als voorbeeld verzakking nabij Het Drentse Landschap. Ook de autonome stijging van 12 cm zou ten onrechte buiten beschouwing zijn gelaten. De volledigheid en betrouwbaarheid van het MER worden betwijfeld, onder meer vanwege beperkte meetpunten en het negeren van geologische complexiteit. Risico's voor landbouw (zoals opbrengstverlies en ziektes) en verslechterde fietsbereikbaarheid worden benoemd. Tot slot wordt gesteld dat de huidige schaderegelingen van het waterschap onvoldoende zijn.	Reactie op zienswijze In de Nota van beantwoording zijn veel terugkerende onderwerpen thematisch behandeld, waaronder klimaatverandering, effecten in Roderwolde/Foxwolde, inrichting van de berging, peilverhoging en hydrologische gevolgen. Waterberging en compartimentering De Onlanden is ingericht als meebewegende berging met drie peilvakken (NAP -0,83 m, -0,70 m, -0,50 m), vastgesteld in 2011. Compartimentering vindt feitelijk al plaats. Afwijking van deze peilen voorafgaand aan een hoogwatersituatie is niet voorzien. Bij extreme neerslag wordt maximaal 0,38 m extra berging ingezet, met een piekpeil van NAP +0,18 m. Voorkeursalternatief en effect op omgeving Na variantenonderzoek is gekozen voor de Hooiwegvariant. Ter hoogte van de Roderwolderweg wordt een piekpeil van NAP +0,24 m verwacht. Maatregelen worden getroffen om woningen daarbuiten te brengen	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	---

			onder invloed van de reguliere boezem (NAP -0,20 m). Verlanding Tweejaarlijks onderhoud voorkomt verlanding. Mochten ondieptes ontstaan, dan heeft dit geen effect op de effectiviteit van de optimalisatie, die zich op de bovenste 38 cm richt. MER en onderzoeken Het MER is positief beoordeeld door de Commissie m.e.r. en aangevuld met extra geohydrologisch onderzoek. Effecten op bebouwing en landbouw zijn onderzocht; waar nodig worden mitigerende maatregelen getroffen. Bereikbaarheid en recreatie Bij inzet van de berging worden tijdelijke maatregelen getroffen zoals ophoging of omleiding van fietsroutes. Het fietspad langs de Hooiweg blijft beschikbaar. Nadeelcompensatie Een verzoek om nadeelcompensatie wordt beoordeeld aan de hand van de Omgevingswet en de Awb.	
--	--	--	--	--

			Daarbij wordt onder meer gekeken naar voorzienbaarheid, maatschappelijk risico en eventuele compensatie in natura. Bij toekenning worden ook redelijke kosten van juridische bijstand en rente vergoed.	
--	--	--	--	--

51		De indiener uit uitgebreide bezwaren tegen het ontwerpbesluit en het MER voor de optimalisatie van waterberging De Onlanden. Het huidige ontwerp als meebewegende boezem wordt als ineffectief beschouwd; compartimentering wordt als beter alternatief voorgesteld. De verlanding van het gebied en het ontbreken van een actuele inschatting van capaciteitsverlies worden als knelpunten genoemd. Er zijn zorgen over de voorgestelde peilverhoging van 30 cm, waarvan slechts 18 cm in het MER is onderzocht. De indiener vreest overlast en schade aan woningen en funderingen, met als voorbeeld verzakking nabij Het Drentse Landschap. Ook de autonome stijging van 12 cm zou ten onrechte buiten beschouwing zijn gelaten. De volledigheid en betrouwbaarheid van het MER worden betwijfeld, onder meer vanwege beperkte meetpunten en het negeren van geologische complexiteit. Risico's voor landbouw (zoals opbrengstverlies en ziektes) en verslechterde fietsbereikbaarheid worden benoemd. Tot slot wordt gesteld dat de huidige schaderegelingen van het waterschap onvoldoende zijn.	Reactie op zienswijze In de Nota van beantwoording zijn veel terugkerende onderwerpen thematisch behandeld, waaronder klimaatverandering, effecten in Roderwolde/Foxwolde, inrichting van de berging, peilverhoging en hydrologische gevolgen. Waterberging en compartimentering De Onlanden is ingericht als meebewegende berging met drie peilvakken (NAP -0,83 m, -0,70 m, -0,50 m), vastgesteld in 2011. Compartimentering vindt feitelijk al plaats. Afwijking van deze peilen voorafgaand aan een hoogwatersituatie is niet voorzien. Bij extreme neerslag wordt maximaal 0,38 m extra berging ingezet, met een piekpeil van NAP +0,18 m. Voorkeursalternatief en effect op omgeving Na variantenonderzoek is gekozen voor de Hooiwegvariant. Ter hoogte van de Roderwolderweg wordt een piekpeil van NAP +0,24 m verwacht. Maatregelen worden getroffen om woningen daarbuiten te brengen	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	---	---

			onder invloed van de reguliere boezem (NAP -0,20 m). Verlanding Tweejaarlijks onderhoud voorkomt verlanding. Mochten ondieptes ontstaan, dan heeft dit geen effect op de effectiviteit van de optimalisatie, die zich op de bovenste 38 cm richt. MER en onderzoeken Het MER is positief beoordeeld door de Commissie m.e.r. en aangevuld met extra geohydrologisch onderzoek. Effecten op bebouwing en landbouw zijn onderzocht; waar nodig worden mitigerende maatregelen getroffen. Bereikbaarheid en recreatie Bij inzet van de berging worden tijdelijke maatregelen getroffen zoals ophoging of omleiding van fietsroutes. Het fietspad langs de Hooiweg blijft beschikbaar. Nadeelcompensatie Een verzoek om nadeelcompensatie wordt beoordeeld aan de hand van de Omgevingswet en de Awb.	
--	--	--	--	--

			Daarbij wordt onder meer gekeken naar voorzienbaarheid, maatschappelijk risico en eventuele compensatie in natura. Bij toekenning worden ook redelijke kosten van juridische bijstand en rente vergoed.	
--	--	--	--	--

52		De indiener vraagt, in aansluiting op de zienswijze van de werkgroep Waterbeheer van Dorpsbelangen Peize, aandacht voor structurele wateroverlast in het dorp Peize. Het perceel van de indiener heeft al circa 15 jaar te maken met ongeveer 30 cm water in de kruipruimte gedurende de periode november tot april, terwijl dit probleem zich vóór 1999 tot 2010 niet voordeed. De gevolgen voor de woning zijn onder meer verhoogde luchtvochtigheid, schimmelvorming en een verhoogd risico op gezondheidsklachten.	De provincie erkent de zorgen over grondwater- en oppervlaktewateroverlast, maar geeft aan dat het waterbeheer verdeeld is over verschillende bestuurslagen. De provincie heeft hierin geen uitvoerende rol en kan zich niet mengen in taken van andere overheden. Er is bestuurlijk en ambtelijk overleg geweest met gemeente en waterschap over het achterstallig onderhoud in het gebied. Volgens het geohydrologisch onderzoek heeft de optimalisatie van De Onlanden geen effect op de situatie van de indiener. De opmerkingen over grondwateroverlast, vochtproblemen in huis en de relatie met ontwikkelingen in het gebied worden thematisch behandeld in de Nota van Antwoord.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	--	---

53		Indiener onderschrijft in de zienswijze de zienswijze van de heer Van der Meijs.	De provincie erkent de zorgen over grondwater- en oppervlaktewateroverlast, maar geeft aan dat het waterbeheer verdeeld is over verschillende bestuurslagen. De provincie heeft hierin geen uitvoerende rol en kan zich niet mengen in taken van andere overheden. Er is bestuurlijk en ambtelijk overleg geweest met gemeente en waterschap over het achterstallig onderhoud in het gebied. Volgens het geohydrologisch onderzoek heeft de optimalisatie van De Onlanden geen effect op de situatie van de indiener. De opmerkingen over water in de kruipruimte, afwatering, drainage en onderhoud van sloten worden thematisch behandeld in de Nota van Antwoord.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	--	---

54		Indiener geeft in zienswijze aan dat zij te maken heeft met ernstige wateroverlast in haar kelder, kamer en garage, wat leidt tot een voortdurend vochtig binnenklimaat en een onprettige woonsituatie. Daarnaast geeft zij aan dat zij de zienswijze van de heer Van der Meijs ondersteunt.	De provincie erkent de zorgen over grondwater- en oppervlaktewateroverlast, maar geeft aan dat het waterbeheer verdeeld is over verschillende bestuurslagen. De provincie heeft hierin geen uitvoerende rol en kan zich niet mengen in taken van andere overheden. Er is bestuurlijk en ambtelijk overleg geweest met gemeente en waterschap over het achterstallig onderhoud in het gebied. Volgens het geohydrologisch onderzoek heeft de optimalisatie van De Onlanden geen effect op de situatie van de indiener. De opmerkingen over grondwateroverlast, vochtproblemen in huis en de relatie met ontwikkelingen in het gebied worden thematisch behandeld in de Nota van Antwoord.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	--	---

55		Indiener geeft in zienswijze aan dat hij al jarenlang in toenemende mate last heeft van water in de kruipruimte van zijn woning, met alle nadelige gevolgen van dien. Hij uit zijn zorg dat deze overlast zal verergeren bij de realisatie van het project De Onlanden II, tenzij er voldoende en structurele maatregelen worden getroffen om dit te voorkomen.	De provincie erkent de zorgen over grondwater- en oppervlaktewateroverlast, maar geeft aan dat het waterbeheer verdeeld is over verschillende bestuurslagen. De provincie heeft hierin geen uitvoerende rol en kan zich niet mengen in taken van andere overheden. Er is bestuurlijk en ambtelijk overleg geweest met gemeente en waterschap over het achterstallig onderhoud in het gebied. Volgens het geohydrologisch onderzoek heeft de optimalisatie van De Onlanden geen effect op de situatie van de indiener. De opmerkingen over bestaande en verwachte grondwateroverlast en de noodzaak van structurele oplossingen worden thematisch behandeld in de Nota van Antwoord.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	---	---

56		Indiener geeft in zienswijze aan dat hij het belangrijk vindt dat er voor de start van de werkzaamheden in De Onlanden II gedetailleerde informatie wordt verzameld over de grondwaterstanden, onder meer door het plaatsen van extra peilbuizen dicht bij woningen. daarnaast pleit hij voor verbetering van de bestaande afvoercapaciteit van regenwater in de omgeving van zijn woning, om te voorkomen dat de fundering structureel in contact komt met water.	Het projectbesluit verandert niets aan de bestaande grondwaterstanden. De grondwaterstand wordt beïnvloed door lokale factoren zoals neerslag, verdamping en bodemopbouw. De verantwoordelijkheden voor waterbeheer zijn verdeeld over verschillende bestuurslagen: Gemeenten: stedelijk grondwater en regenwaterafvoer; Waterschappen: regionaal waterbeheer en waterkwaliteit; Provincies: beleidskaders en toezicht; Rijksoverheid: nationaal beleid en normen. De dichtstbijzijnde peilbuis ligt op ca. 500 meter afstand van de woning van indieners. Om beter inzicht te krijgen in de lokale situatie, plaatst het waterschap in 2025 een extra peilbuis nabij de woning. Hiermee kunnen grondwaterstanden via het WAM-portaal worden gevolgd. Door de aanwezigheid van keileem/potklei kan lokaal wateroverlast ontstaan zonder dat het oppervlaktewaterpeil stijgt. Het waterschap kan adviseren over	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	--	---

			verbetering van de detailontwatering.	
--	--	--	---------------------------------------	--

57		De indiener stelt dat het ontwerp-projectbesluit onvoldoende waarborgen biedt voor aanwonenden en aangrenzende perceeleigenaren om negatieve effecten op bebouwing, leefbaarheid en landbouwgebruik uit te sluiten. Volgens de indiener bevat het MER onjuiste aannames, waardoor conclusies over het uitsluiten van schade aan bebouwing onvoldoende onderbouwd zijn. Er wordt gewezen op de lage ligging van het maaiveld (tussen -120 cm en 0 NAP) en de aanwezigheid van veen met een kleideklaag, wat het gebied extra kwetsbaar maakt voor peilverhogingen. De geplande optimalisatie en plaatsing van stuwen zouden al bij beperkte peilstijging tot overlast en schade kunnen leiden. Door het ontbreken van actuele, lokaal relevante grondwatermetingen zijn er volgens de indiener geen goede referentiepunten voor schadebeoordeling beschikbaar. Er wordt gepleit voor aanvullende hydrologische maatregelen om structurele bescherming tegen toekomstige overlast en schade te waarborgen.	Na zorgvuldige overweging van de zienswijze is geconcludeerd dat het gebied aan de noordzijde van de waterberging een bemalen gebied betreft dat geen onderdeel uitmaakt van de waterberging, ook niet na de optimalisatie. De waterhuishoudkundige situatie in dit gebied verandert daardoor niet. Tijdens de planvorming is dit gebied wel meegenomen, maar op basis van de gehanteerde criteria als 'niet kansrijk' beoordeeld in de Notitie Kansrijke Oplossingsrichtingen (oktober 2022), en daarom buiten het MER gehouden. Aanvullend onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht. De betreffende percelen vallen onder een onderbemaling met een waterpeil van NAP -2,0 m. Het water wordt viaemaal Matsloot afgevoerd. Voor deze polder geldt een peilbesluit van zomerpeil -1,15 m en winterpeil -1,30 m NAP. De grondwaterstand in het gebied ligt gemiddeld rond NAP -1,00 m en kan in natte perioden oplopen tot circa NAP -0,70 m.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	---	---

58		De indiener stelt dat het MER en het ontwerp-projectbesluit op meerdere punten onvoldoende onderbouwd zijn. Er wordt gevraagd of gebied Grote Waal inmiddels als historische boskern is erkend en hoe hiermee rekening is gehouden. De indiener wijst op een gebrek aan aandacht voor fysieke en visuele aantasting van gebied Kleibosch en de omliggende zomerkade, evenals voor de teloorgang van het historische landschap en houtwallen, wat volgens hen in strijd is met provinciaal beleid. Daarnaast wordt opgemerkt dat eerder besproken herstelwerkzaamheden aan de compartimenteringskade rond Grote Waal ontbreken in het projectbesluit. Er wordt verzocht om herstel van de zomerkade tot de oorspronkelijke hoogte en om optimalisatie van het peilbeheer bij molen Grote Waal, afgestemd op ecologische behoeften.	1. Kade en waterberging De oostelijke kade bij Groot Waal is aangelegd op NAP -0,30 m ter bescherming tegen frequente onderwaterzetting, conform een overeenkomst uit 2011. Het gebied blijft onderdeel van de waterberging De Onlanden en komt bij waterstanden boven NAP -0,30 m onder water te staan. De westelijke kade is waterkerend en ligt op minimaal NAP +0,30 m. Het waterschap is verantwoordelijk voor het op hoogte houden van deze kade. 2. Effecten van de optimalisatie De optimalisatie leidt tot een tijdelijke extra waterstand tot NAP +0,18 m, gemiddeld eens per 25 jaar. De compartimenteringskade rond Groot Waal overstroomt al vóór deze inzet, waardoor de optimalisatie hierop geen invloed heeft. Eventuele toekomstige overstromingen zijn toe te schrijven aan autonome ontwikkelingen, niet aan het project. 3. Visuele en ecologische effecten De verhoging van de westelijke kade met 10–20 cm is beperkt en	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	--	---

			heeft geen visuele impact op het bos van Groot Waal. De extra waterberging vindt plaats buiten het groeiseizoen (globaal oktober–maart), waardoor geen schade aan wortels of houtwallen wordt verwacht. Onderzoek naar vitaliteit van het bos valt daarom buiten de scope van het MER. 4. Historisch landschap en MER De vraag of Groot Waal een historische boskern is, is niet relevant voor het MER, omdat er geen nadelige effecten op het bos worden verwacht. Het MER en het projectbesluit zijn daarmee niet in strijd met provinciaal beleid. 5. Peilbeheer en molen Het waterschap beheert het peil in Groot Waal (streefpeil NAP -1,10 m) met een windmolen uit 2012/2013. Eventuele aanpassingen aan het peil vallen buiten de scope van de optimalisatie en dienen besproken te worden tussen Staatsbosbeheer en het waterschap. 6. Kadeherstel en beheer Herstel of vervanging van de compartimenteringskade maakt	
--	--	--	---	--

			geen onderdeel uit van de optimalisatie. Gesprekken hierover met de Stichting staan los van het project. De optimalisatie heeft geen invloed op het functioneren van deze kade.	
--	--	--	--	--

59		De indiener gaat niet akkoord met de huidige plannen voor de optimalisatie van waterberging De Onlanden. Er worden zorgen geuit over het ontbreken van duidelijke juridische waarborgen voor omwonenden, risico's op schade aan woningen, landbouwgrond en infrastructuur, en het ontbreken van heldere protocollen voor peilverhoging en inzet van stuwen. Volgens de indiener verschuift de focus te veel van waterveiligheid naar natuurontwikkeling, terwijl de effectiviteit van de berging als watermaatregel tekortschiet. Daarnaast wordt gewezen op toegenomen muggen- en knuttenoverlast, met mogelijke gezondheidsrisico's zoals blauwtong, mede veroorzaakt door gebrekkig onderhoud. Ook worden nadelige effecten op bereikbaarheid en wateroverlast buiten het projectgebied genoemd, waar het MER volgens de indiener onvoldoende op ingaat. Tot slot wordt de huidige schaderegeling als ongeschikt beoordeeld en wordt gepleit voor een regeling met omgekeerde bewijslast en compensatie via een regionaal fonds.	De Onlanden functioneert nu als meebewegende waterberging en wordt pas bij extreme neerslag actief ingezet. Sinds 2012 draagt dit bij aan lagere piekstanden in onder meer het Peizerdiep. Het reguliere peil blijft ongewijzigd. De gestuurde berging wordt gemiddeld eens per 25 jaar ingezet, tot maximaal NAP +0.18 m. Dit gebeurt volgens een inzetprotocol. Het bestaande peilbesluit blijft leidend. Onderzoek toont aan dat muggen en veeziekten zoals blauwtong niet structureel verband houden met de berging. Verspreiding vindt vooral plaats op agrarische bedrijven zelf. De situatie in Roderwolde verandert niet. Verversing van de haven is technisch ingrijpend en wordt niet als oplossing gezien. Bovenstrooms leidt beekherstel tot meer waterretentie in natuurgebieden, zoals bij het Lieverschediepje. Dat helpt om benedenstrooms wateroverlast te voorkomen.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	---	---

			Voor schade als gevolg van maatregelen geldt het kader van de Omgevingswet en de Awb. Indien van toepassing, wordt compensatie verstrekt, inclusief kosten en rente. De bereikbaarheid van Roderwolde blijft gewaarborgd. Wegenafsluitingen worden bepaald door de gemeente, met het inzetprotocol als leidraad. Calamiteiten zijn, zoals nu, vanaf de randen van het gebied te benaderen. Waterbeheer verantwoordelijkheden is verdeeld over overheden: provincie, waterschappen en gemeenten hebben elk een eigen verantwoordelijkheid. Onderhoud van De Onlanden is in handen van Staatsbosbeheer. In het MER is beoordeeld dat de extra berging lokaal kleine effecten op waterstanden kan hebben. Waar nodig zijn maatregelen afgesproken, zoals bemaling of aanpassing van afwatering. De stuwen blijven	
--	--	--	---	--

			inactief tenzij extreme neerslag inzet vereist.	
--	--	--	--	--

60		Indiener geeft aan in de zienswijze de zienswijze van de heer Van der Meijs te onderschrijven.	De zienswijze onderschrijft het doel van De Onlanden, gezien de noodzaak tot klimaatadaptatie. Tegelijk wordt zorgen geuit over bestaande en toekomstige overlast door grond- en oppervlaktewater. Grondwaterstanden variëren per locatie en worden beïnvloed door neerslag, verdamping, bodem en oppervlaktewaterpeil. Elke overheid heeft zijn eigen rol in het waterbeheer. De Rijksoverheid stelt nationale kaders; provincies vertalen deze naar regionaal beleid, met een rol in grondwaterkwaliteit en -onttrekking. Waterschappen beheren regionale watergangen en keringen; gemeenten zijn verantwoordelijk voor stedelijk grondwater en riolering. De provincie heeft hierin geen uitvoerende rol. Achterstallig onderhoud van het watersysteem speelt een rol bij bestaande overlast. Gemeente, waterschap en perceeleigenaren hebben ieder hun verantwoordelijkheden. Er is intensief contact geweest met deze partijen en met de werkgroep uit	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	--	---

			het gebied. Op basis van de Geohydrologische effectanalyse (MER 2023) worden slechts beperkte wijzigingen verwacht in grond- en oppervlaktewaterstanden door de extra waterberging. Waar effecten optreden, worden mitigerende maatregelen getroffen. Uit aanvullend onderzoek blijkt dat huidige wateroverlast niet samenhangt met de optimalisatie van De Onlanden. De thematische indeling van de Nota van Antwoord adresseert de punten over wateroverlast en grondwater specifiek in de hoofdstukken 'Wateroverlast', 'Effecten grondwaterstanden in en om' en 'Grondwateroverlast Peize'.	
--	--	--	--	--

61		De indiener uit zorgen over de impact van het project op landbouw en leefomgeving. Er wordt gesteld dat de extra waterberging oorspronkelijk binnen het bestaande bergingsgebied zou plaatsvinden, maar dat dit niet is gerealiseerd. De indiener waarschuwt voor de onzekerheden van een modelmatige benadering en wijst erop dat bestaande wateroverlastproblemen onvoldoende zijn opgelost. Er zijn zorgen over opstuwing van oppervlaktewater en de risico's voor landbouwpercelen, zoals structuurschade, verminderde bewerkbaarheid en economische schade. De indiener pleit voor tijdig overleg met grondeigenaren en een passende schaderegeling. Daarnaast wordt voorgesteld een Commissie Nazorg in te stellen voor monitoring, klachtenbehandeling en aanvullende maatregelen, om vertrouwen en betrokkenheid van omwonenden te waarborgen.	De optimalisatie van De Onlanden maakt een extra waterberging van 38 cm mogelijk binnen het bestaande gebied. Hiervoor worden stuwen geplaatst en wallen verhoogd. De begrenzing van de berging is aangepast om beter aan te sluiten bij de werkelijke situatie. Wateroverlast in het zuiden wordt deels veroorzaakt door watervlavel en onvoldoende afvoer. Het waterschap verhoogt het onderhoudsniveau. Met een nieuwe duiker in de Drentse Dijk wordt het water beter verdeeld, wat lokaal tot lagere waterstanden kan leiden. De modellen zijn gebaseerd op recente KNMI-klimaatscenario's, maar geven geen volledige zekerheid. De invloed op grondwater is lastig exact te voorspellen door lokale variatie. Huidige wateroverlast valt onder de verantwoordelijkheid van gemeenten of perceeleigenaren. De gemeente heeft een zorgplicht voor de openbare ruimte; eigenaren zijn zelf verantwoordelijk voor het eigen	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	---	---

			perceel. Door de zeldzame inzet van de extra berging is een Commissie Nazorg niet nodig. Maatwerk is vereist bij bestaande knelpunten.	
--	--	--	--	--

62		De indiener dient de zienswijze in als aanvulling op die van de werkgroep Waterbeheer van Dorpsbelangen Peize. Het doel van het plan (het waarborgen van droge voeten) wordt onderschreven, maar de onderbouwing van de gekozen investering wordt als onvoldoende ervaren. Er wordt gewezen op het ontbreken van een duidelijke nut- en noodzaakafweging en een integrale risicoanalyse. Daarnaast worden kanttekeningen geplaatst bij de betrouwbaarheid van lange termijn klimaatprognoses. De indiener noemt recente inzichten zoals het mogelijk afzwakken van de warme golfstroom en veranderende klimaatzones, en pleit ervoor deze onzekerheden mee te nemen in de afweging. Tot slot wordt gepleit voor het verkennen van alternatieve of aanvullende maatregelen, zoals investeringen in pompen, gemalen en vergrote waterbuffers, die volgens de indiener onvoldoende zijn meegenomen in de huidige planvorming.	De Onlanden functioneert als meebewegende boezem en helpt sinds 2012 bij het beheersen van hoge waterstanden, onder meer in het Peizerdiep. Het huidige waterpeil blijft daarbij ongewijzigd. De optimalisatie maakt deel uit van het maatregelenpakket Droge Voeten 2050. Alleen bij extreme neerslag stijgt het waterpeil tijdelijk tot maximaal NAP +0.18 m. Dit gebeurt naar verwachting gemiddeld eens per 25 jaar, conform het inzetprotocol. Onderzoek toont aan dat herinrichting van De Onlanden geen verhoogd risico op muggen, knutten of verspreiding van veeziekten veroorzaakt. Ook verandert er niets aan de situatie rond de haven van Roderwolde; grootschalige aanpassingen zijn hier niet doelmatig. Het vasthouden van water bovenstrooms leidt tot minder hoge waterstanden benedenstrooms, maar kan lokaal bovenstrooms voor natte natuurgebieden zorgen.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	---	---

			Schade als gevolg van het project kan in aanmerking komen voor nadeelcompensatie, mits aan de wettelijke voorwaarden is voldaan. Compensatie kan ook in natura plaatsvinden. De verantwoordelijkheden voor waterbeheer liggen bij rijk, provincie, waterschappen en gemeenten. De provincie heeft hierin geen onderhoudstaak. Staatsbosbeheer is verantwoordelijk voor beheer en onderhoud van haar gronden in De Onlanden. Effecten op grond- en oppervlaktewater zijn onderzocht in het MER en de geohydrologische analyse. Op enkele locaties kunnen kleine veranderingen optreden, waarvoor mitigerende maatregelen zijn getroffen. De stuwen bij de Hooiweg treden alleen in werking bij inzet van de berging. Bij Sandebuurt is het gemaal versterkt; indien nodig wordt extra bemaling ingezet.	
--	--	--	---	--

63		De indiener uit zorgen over het ontbreken van duidelijke informatie over de nut-en-noodzaak van het project en de werking van het systeem bij extreme neerslag. Er is onduidelijkheid over waterafvoer bij een volle berging, landschappelijke belemmeringen en de juridische ruimte voor toetsing van technische onderdelen, wat leidt tot twijfel over de inspraakprocedure. Daarnaast worden vragen gesteld over stikstofeffecten binnen Natura 2000-gebied, de rolverdeling tussen betrokken partijen en het formeel bevoegd gezag. Tot slot vraagt de indiener naar de totale projectkosten, financiering, onderbouwing van de gekozen oplossing en of alternatieven zoals extra buizen of gemalen voldoende zijn onderzocht.	De optimalisatie van De Onlanden maakt deel uit van het bredere maatregelenpakket 'Droge Voeten 2050', bedoeld om bij extreme neerslag waterstanden onder het beschermingsniveau te houden. De noodzaak en effecten van deze maatregel zijn onderbouwd in het MER en beoordeeld door de Commissie m.e.r. De aanvullende informatie is opgenomen in het projectbesluit. De berging is gericht op waterveiligheid in lagergelegen gebieden voordat op de Waddenzee wordt gespuid. De opvang van hemelwater is primair een verantwoordelijkheid van eigenaren en gemeente. Waterschap, gemeente en bewoners werken samen aan verbetering van het waterbeheer in Peize. Onder de Omgevingswet wordt de optimalisatie aangemerkt als project waarvoor een projectbesluit is vastgesteld. Alleen het ruimtelijke deel van de bouwactiviteiten is hierin opgenomen; de technische bouwactiviteit wordt apart vergund. Dit is inmiddels gebeurd. De	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	--	---

			toelichting in artikel 8 van het besluit is aangepast om dit onderscheid te verduidelijken. De stikstofeffecten van het project zijn onderzocht via een Aerius-berekening (bijlage 5), waarbij is geconcludeerd dat geen sprake is van relevante depositie op Natura 2000-gebieden. Ook zijn geen stikstofgevoelige habitats aanwezig in het direct aangrenzende gebied Leekstermeer. De berekening is geactualiseerd op basis van het definitieve ontwerp. De provincie Drenthe is bevoegd gezag voor het projectbesluit. Het waterschap is initiatiefnemer en heeft de financiering van € 16,6 miljoen opgenomen in het jaarplan. Eerder archeologisch onderzoek is recent uitgevoerd; aanvullend onderzoek is niet nodig.	
--	--	--	---	--

64		De indiener ervaart sinds ongeveer acht jaar een duidelijke toename van de grondwaterstand in de tuin en onder de uitbouw van de woning. Het water wordt slecht opgenomen door de bodem en kan onvoldoende wegstromen via duikers of slootjes. Deze ontwikkeling baart zorgen, zeker in het licht van klimaatverandering en de plannen voor De Onlanden. De indiener verwacht betere samenwerking en afstemming met de gemeente over waterafvoer. Er is een peilbuis geplaatst bij de woning, wat duidt op aandacht voor het probleem, maar hierover is nog geen terugkoppeling ontvangen. De indiener staat open voor samenwerking en heeft deelgenomen aan een informatieavond over rioolherinrichting, maar mist daarin een duidelijke visie op de aanpak van overtollig water.	Het waterbeheer is verdeeld over verschillende overheden. Rijk en waterschappen zijn de primaire waterbeheerders. Provincies stellen beleidskaders vast en monitoren de uitvoering. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het stedelijk grondwaterbeheer. De provincie heeft hierin geen uitvoerende taken en kan niet ingrijpen in taken van andere overheden. Er is bestuurlijk en ambtelijk overleg gevoerd over de aanpak van bestaande wateroverlast, mede veroorzaakt door achterstallig onderhoud. De verantwoordelijkheid voor onderhoud ligt bij het waterschap, de gemeente en perceeleigenaren. Volgens de Omgevingswet geldt een zorgplicht voor gemeenten ten aanzien van het watersysteem in de openbare ruimte. Voor eigen terrein is de eigenaar verantwoordelijk, ook voor de waterdichtheid van een kelder, afhankelijk van het gebruik. De effecten van de optimalisatie van De Onlanden zijn onderzocht in het MER en de geohydrologische	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	--	---

			effectanalyse. Daaruit blijkt dat de ingreep op enkele locaties tot beperkte stijging van grond- of oppervlaktewater kan leiden. Waar nodig worden mitigerende maatregelen getroffen. De overlast die nu wordt ervaren staat volgens de analyse los van deze optimalisatie. Zienswijzen over grondwateroverlast zijn thematisch verwerkt in de Nota van Antwoord.	
--	--	--	--	--

65		De indiener stelt dat het waterschap zelf bijdraagt aan wateroverlast door passief peilbeheer. Volgens de indiener zou het preventief verlagen van het waterpeil bij verwachte neerslag een eenvoudige en kostenefficiënte maatregel zijn die veel overlast kan voorkomen, in plaats van te investeren in grootschalige en dure projecten waar vooral het waterschap financieel van zou profiteren. Daarnaast wordt gewezen op het risico van verhoogde waterstanden buiten de waterberging als gevolg van kwelwater. Dit zou volgens de indiener mogelijk kunnen leiden tot de noodzaak van een extra kade.	De betreffende percelen liggen binnen het bemalingsgebied van gemaal Sandebuurt, direct grenzend aan de waterberging, en hebben een agrarische bestemming. Het peilbeheer is hierop afgestemd. Capaciteitsproblemen bij het gemaal kunnen effect hebben op de laagstgelegen delen van deze percelen. Door aanpassing van de gemaalcapaciteit zal het waterbeheer verbeteren. Het vergroten van de capaciteit van gemaal Sandebuurt is onderdeel van de mitigerende maatregelen binnen de optimalisatie van De Onlanden. In extreme situaties wordt aanvullend een extra pomp ingezet. Voorafgaand verlagen van het waterpeil wordt niet toegepast, omdat dit in strijd is met de vastgestelde peilbesluiten. Het waterbeheer blijft gericht op het naleven van die peilen. Het aanleggen van een dubbele kade is niet nodig vanwege het beperkte verschil tussen het agrarisch peil (NAP -1,30 m) en het	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	--	---

			peil van de waterberging (NAP -0,83 m).	
--	--	--	---	--

66		De indiener stelt dat de geplande peilverhoging van 35 cm ten behoeve van extra waterberging leidt tot onderwaterzetting van landbouwpercelen die buiten, maar direct grenzend aan het bergingsgebied liggen in het beekdal van het Eelderdiep. Volgens de indiener is de doorrekening gebaseerd op onjuiste peilgegevens, mede doordat op peilpunt De Horst in 2022 onvolledige metingen zijn verricht. Recente elektronische metingen tonen aan dat het verhang tussen Peizermade en De Horst zonder berging al 35 cm bedraagt, wat bij inzet van de berging kan oplopen tot 105 cm. De indiener ervaart hierdoor ernstige overlast voor het veehouderijbedrijf, waaronder langdurige onderwaterzetting, terugstroming via drainagebuizen en risico op verstoppingen. Er wordt gewezen op waardevermindering van de percelen en het gevoel als grondeigenaar niet serieus genomen te worden. De provincie wordt verzocht het probleem te erkennen en met een passende, werkbare oplossing te komen.	De percelen liggen buiten de begrenzing van het waterbergingsgebied, maar kunnen, net als nu, beïnvloed worden door opstuwning vanuit het Eelderdiepje. In januari 2024 is bij De Horst een piek van circa NAP +0,50 meter gemeten; in de nieuwe situatie wordt een maximale waterstand van NAP +0,40 meter verwacht. Door een nieuwe duikerverbinding onder de Drentse Dijk ontstaat een dempend effect, waardoor het waterschap beter kan sturen op waterafvoer richting de berging. Dit verlaagt de kans op onderwaterzetting. Goed onderhoud is essentieel, mede vanwege de opstuwende werking van waternavel. Daarom wordt vier keer per jaar onderhoud uitgevoerd. Onderwaterzetting kan in extreme gevallen lokaal blijven voorkomen. Schade kan dan in aanmerking komen voor nadeelcompensatie.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	--	---

67		De indiener heeft in haar zienswijze aangegeven dat ze sinds twee jaar te maken heeft met extreem natte tuin, waarbij het water bij hevige regelval blijft staan en niet goed wegloopt. Ze ervaart dit als hinderlijk en zorgwekkend.	Grondwaterstanden verschillen per locatie en zijn afhankelijk van factoren als neerslag, verdamping, bodemopbouw en de invloed van oppervlaktewater. Die relatie is lokaal verschillend. Waterbeheer Waterbeheer is in Nederland verdeeld over verschillende bestuurslagen met eigen verantwoordelijkheden. De rijksoverheid stelt het nationale beleid vast, provincies vertalen dit naar regionale doelen, waterschappen voeren het beheer uit en gemeenten zijn verantwoordelijk voor stedelijk grondwater. Het projectbesluit verandert niets aan deze taakverdeling. De provincie heeft geen rol in operationeel onderhoud. Gesprekken met waterschap en gemeente Er is bestuurlijk en ambtelijk aandacht gevraagd voor bestaande wateroverlast, mede als gevolg van achterstallig onderhoud. Hoofdwatergangen zijn in beheer bij het waterschap; sloten voor detailontwatering zijn vaak	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	---	---

			particulier eigendom. Over deze situatie is gesproken met de gemeente, het waterschap en de bewonerswerkgroep. Op grond van de Omgevingswet heeft het gemeentebestuur een zorgplicht voor het beheer van watersystemen in de openbare ruimte. Voor particulier terrein is de eigenaar zelf verantwoordelijk. Voor kelders geldt een waterdichtheidseis afhankelijk van het gebruik. Meldingen en klachten De afhandeling van meldingen valt onder de verantwoordelijkheid van de bevoegde overheid. De provincie heeft hierin geen rol. De juridische kaders voor toezicht en handhaving zijn geregeld in de Algemene wet bestuursrecht. Grondwaterstanden Peize In het MER en de geohydrologische effectanalyse is beoordeeld wat de impact is van een tijdelijke waterstandverhoging van 38 cm. De verwachting is dat deze situatie zich gemiddeld eens per 25 jaar voordoet. De onderzoeken laten zien dat effecten beperkt en	
--	--	--	---	--

			plaatselijk zijn. Waar nodig worden mitigerende maatregelen getroffen, afgestemd met betrokken bewoners. Voor de gemelde wateroverlast in de woning is vastgesteld dat dit niet het gevolg is van de optimalisatie van De Onlanden. De opmerkingen zijn inhoudelijk verwerkt in de thematische hoofdstukken van de Nota van Antwoord, waaronder 'Wateroverlast', 'Effecten grondwaterstanden in en om De Onlanden' en 'Grondwateroverlast Peize'.	
--	--	--	--	--

68		De indienet geeft in zijn zienswijze aan dat hij zich zorgen maakt over de bereikbaarheid van Roderwolde voor fietsers en hulpdiensten als gevolg van de optimalisatie van de waterberging. Hij stelt dat de fietspaden over de Roderwolderdijk en de Bommelier nu al regelmatig onder water staan en dat dit probleem door de maatregelen zal verergeren. Alternatieve router leiden tot aanzienlijk langere reistijden (vooral scholieren en forensen). Hij wijst erop dat de Hooiweg (mogelijke omleidingsroute) eveneens zal worden afgesloten bij inzet van de Roderwoldestuw en de Vischluststuw (vanwege risico op wegverzakkingen). Volgens meneer is dit niet benoemd in het projectplan. Hij pleit voor oplossingen zoals ophoging, vlonders of verlegging van fietspaden.	Roderwolde blijft te allen tijde bereikbaar voor zowel fietsverkeer als gemotoriseerd verkeer. Het vrij liggend fietspad langs de Hooiweg blijft toegankelijk, ook bij volledige inzet van de geoptimaliseerde berging. De gemeente beslist als bevoegd gezag welke wegen/fietspaden worden afgesloten. Het inzetprotocol van het waterschap zal hierin een belangrijke rol spelen.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	---	--

69		De indiener heeft in haar zienswijze aangegeven dat ze de noodzaak van klimaatmaatregelen erkent, maar grote zorgen heeft over de negatieve effecten van De Onlanden op haar woning, tuin, leefomgeving en dieren. Ze ervaart door eerdere plannen al overlast zoals verzadigde grond, verzakkingen, water in de kelder van burens, omvallende bomen en onvoldoende afwatering. ze vindt het onverstandig dat er is gekozen voor peilverhoging ipv van verbreding van het gebied. Ze pleit voor het eerst oplossen van bestaande problemen en vraagt om concrete maatregelen waaronder: verbetering van sloten en gemaalcapaciteit, handhaving van vaste waterpeilen, nulmetingen van woningen, garantie op schadevergoeding en behoud van bereikbaarheid tijdens werkzaamheden. Ze vraagt om heldere communicatie, naleving van eerder gemaakte afspraken en een aanspreekpunt bij calamiteiten.	Begrenzing waterberging Voor de optimalisatie van De Onlanden is bewust gekozen om binnen de bestaande begrenzing extra waterberging te realiseren als onderdeel van het programma Droge Voeten 2050. Tegelijkertijd wordt bovenstrooms gewerkt aan aanvullende maatregelen in het bekensysteem, in combinatie met natuurontwikkeling. Nadeelcompensatie Wanneer een aanvraag voor nadeelcompensatie voldoet aan de formele eisen, wordt beoordeeld of er sprake is van een causaal verband met het project en of de schade buiten het normale maatschappelijke risico valt. Ook wordt gekeken naar voorzienbaarheid en eventuele bestaande compensatie. Bij toekenning worden ook kosten voor juridische bijstand en rente vergoed. Zanddijk en grondwater Sinds de inrichting van De Onlanden is voor het perceel in kwestie een voldoende hoge kade aanwezig. De peilen van het oorspronkelijke	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	---	---

			gemaal zijn overgenomen door het nieuwe gemaaltje Zanddijk. Op basis van metingen blijkt dat verhogingen van de waterberging leiden tot beperkte stijging van de grondwaterstand (6–7 cm). Deze is snel te beïnvloeden via het gemaal. Inklinking komt voor bij droge zomers, vooral op laaggelegen delen nabij het gemaal. Ontwatering en afspraken Naar aanleiding van bijeenkomsten in december 2024 en januari 2025 is in overleg met het waterschap afgesproken om de detailontwatering bij het perceel te verbeteren. Deze maatregelen zijn opgenomen in het projectbesluit. Gemaalcapaciteit en maatregelen Het gemaal Zanddijk is berekend op 11 mm neerslag per dag per 5 hectare. Bij zwaardere neerslag kan tijdelijk wateroverlast optreden. Er worden technische aanpassingen gedaan, waaronder een extra pomp, verlenging van de ontluftingsbuis en een slibschot. Bij extreme situaties kan plaatselijke overlast echter niet volledig worden uitgesloten. Slibophoping in de	
--	--	--	---	--

			pompput bleek eerder een beperkende factor. Jaarlijkse inspectie is onderdeel van het onderhoudsprogramma. Transport en bereikbaarheid Afgesproken is dat transport plaatsvindt via de bestaande kade, ook bij ophoging nabij de TenneT-mast. Deze afspraken worden vastgelegd en zijn met de gemeente gedeeld. Voorafgaand aan de werkzaamheden vindt een bouwkundige inspectie van de woning plaats. De bereikbaarheid van het perceel blijft tijdens en na de werkzaamheden geborgd. Afhankelijk van de situatie worden in overleg maatregelen getroffen. Ook voor hulpdiensten is blijvende bereikbaarheid gegarandeerd, onder andere via gedeeltelijke ophoging van de weg met asfalt bij hoogwater (NAP +0,18 m).	
--	--	--	--	--

70		de indieners hebben in hun zienswijze aangegeven dat sinds de aanleg van De Onlanden ze te maken hebben met water in de kruipruimte van hun woning. Ze spreken de zorg uit dat deze situatie mogelijk zal verergeren bij de uitvoering van De Onlanden II.	De grondwaterstand varieert per locatie en wordt beïnvloed door factoren zoals neerslag, verdamping en bodemopbouw. Oppervlaktewaterstanden kunnen hierop lokaal effect hebben. Waterbeheer Waterbeheer is verdeeld over verschillende bestuurslagen. Rijk en waterschappen zijn formeel waterbeheerders. Provincies stellen kaders, waterschappen voeren beleid uit en gemeenten zijn verantwoordelijk voor stedelijk grondwater en rioolbeheer. Het projectbesluit verandert niets aan deze rolverdeling. Onderhoudstaken liggen niet bij de provincie. Gesprekken met waterschap en gemeente Er is bestuurlijk en ambtelijk aandacht gevraagd voor de bestaande wateroverlast. Het onderhoud van het watersysteem ligt bij de gemeente en het waterschap. Ook is gesproken met de werkgroep en beide overheden. Op basis van de Omgevingswet geldt voor gemeenten een	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	---	---

			zorgplicht voor waterbeheer in de openbare ruimte. Voor private percelen ligt de verantwoordelijkheid bij de eigenaar. Voor kelders geldt alleen een waterdichtheidseis bij gebruik als verblijfsruimte. Afhandeling meldingen en klachten De provincie heeft geen rol in de behandeling van meldingen die onder een andere overheid vallen. Dit betreft de eigen interne taakuitoefening. De juridische kaders zijn opgenomen in de Algemene wet bestuursrecht. Grondwaterstanden De effecten van een tijdelijke waterstandverhoging van 38 cm zijn onderzocht in het MER en de geohydrologische effectanalyse (2023). De conclusie is dat op enkele locaties beperkte veranderingen in grond- en oppervlaktewater optreden. Waar dit aan de orde is, worden mitigerende maatregelen getroffen, afgestemd met bewoners. Voor de specifieke situatie waarin nu al wateroverlast wordt ervaren, blijkt uit bijlage 6 van het MER dat	
--	--	--	--	--

			er geen effect te verwachten is van de optimalisatie van De Onlanden. In de Nota van Antwoord worden de ingebrachte punten thematisch behandeld in de hoofdstukken 'Wateroverlast', 'Effecten grondwaterstanden in en om De Onlanden' en 'Grondwateroverlast Peize'.	
--	--	--	---	--

71		De indiener ervaart al langere tijd wateroverlast in Peize en omgeving, mede door hoge grondwaterstanden en gebrekkige afvoer. Volgens de indiener verergert het project De Onlanden in de huidige vorm bestaande problemen, met name in het stroomopwaartse gebied. Er wordt gewezen op structurele gebreken in het haarvatenstelsel, slecht functionerende peilbuizen en een beperkt afvoersysteem. Daarnaast zou het project zijn gebaseerd op verouderde klimaatscenario's en ondeugdelijke gegevens, wat volgens de indiener het motiveringsbeginsel en een integrale aanpak ondermijnt. De indiener roept op tot heroverweging van het projectbesluit en pleit voor aanvullend hydrologisch en ecologisch onderzoek, actualisatie van klimaatscenario's, verbetering van peilbeheer en afvoercapaciteit, en regelmatige monitoring met transparante rapportages. Ook wordt gevraagd om serieuze overweging van alternatieven die beter aansluiten bij het functioneren van het watersysteem en de bescherming van Natura 2000-gebieden.	Waterbeheer is in Nederland verdeeld over verschillende bestuurslagen met eigen wettelijke taken. Het projectbesluit verandert niets aan deze verdeling. De provincie stelt regionale kaders, waterschappen voeren het beheer uit en gemeenten zijn verantwoordelijk voor stedelijk grondwater. Onderhoud valt buiten de taken van de provincie. De optimalisatie van De Onlanden is afgestemd op het gehele stroomgebied en de effecten zijn integraal onderzocht in het MER. Daaruit blijkt dat het besluit met zorg is voorbereid. Verschillende zienswijzen benadrukken dat ook bovenstroomse maatregelen nodig zijn. Sinds 2012 zijn hoge waterstanden minder vaak voorgekomen. Bovenstrooms beekherstel helpt om water langer vast te houden, wat benedenstrooms overlast vermindert, maar bovenstrooms, zoals bij het Liefersche Diepje, kan leiden tot meer onderwaterzetting van natuurgronden.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	---	---

			Uit stikstofberekeningen blijkt dat de werkzaamheden geen relevante stikstofdepositie veroorzaken. In het Leekstermeergebied zijn geen stikstofgevoelige habitats aanwezig. De berekeningen zijn juist uitgevoerd en worden bij het definitieve projectbesluit geactualiseerd.	
--	--	--	---	--

72		De indiener stelt dat het ontwerpbesluit onvoldoende rekening houdt met de gevolgen buiten het plangebied. Er wordt nu al meerdere keren per jaar wateroverlast ervaren door slechte afwatering en gebrekkig onderhoud van het watersysteem. De voorgestelde peilverhoging van -83 cm NAP naar +20 cm NAP roept zorgen op over verdere verslechtering van de afvoercapaciteit en toename van kweldruk op landbouwgronden. De indiener verzoekt om eerst een oplossing voor deze lokale problemen te vinden voordat het project wordt uitgevoerd.	De percelen liggen bovenstrooms van een stuw met een vaste drempel op NAP -0,22 meter. Sinds de aanleg van De Onlanden is deze waterstand slechts twee keer overschreden, terwijl dat voorheen vaker gebeurde. Om benedenstrooms wateroverlast te voorkomen, is bovenstrooms ingezet op beekherstel, onder andere via meandering en verkleining van het profiel, waardoor water langer wordt vastgehouden in de beekdalen. Dit kan leiden tot tijdelijke inundatie van naastgelegen (natuur)gronden, zoals bij het Liewersdiepje. Dit is een historisch beekdal waar het behoud van waterafvoer gecombineerd moet worden met natuur- en landbouwbelangen. Het waterschap stemt het onderhoud van deze beken af met Staatsbosbeheer, waarbij de balans tussen natuur, landbouw en waterbeheer centraal staat. Specifiek zal het belang van goede afwatering via het Liewersdiepje opnieuw onder de aandacht van Staatsbosbeheer worden gebracht.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	---	---

73		De indiener ervaart sinds de komst van De Onlanden een duidelijke toename van natheid rond de woning en maakt zich zorgen over de vernatting en de gevolgen voor woning, paarden en leefomgeving. Hoewel niet tegen uitbreiding van De Onlanden, vreest de indiener dat het verhogen en langdurig vasthouden van water tot extra overlast zal leiden. Er wordt gepleit voor snellere afvoer van water, in lijn met het oorspronkelijke doel van waterberging. Daarnaast wordt erop gewezen dat historische meetgegevens uit het Dino loket niet meer beschikbaar zijn, waardoor het lastig is om ervaringen met objectieve data te onderbouwen. De indiener verzoekt om openbaarmaking van deze gegevens. Tot slot wordt gevraagd om duidelijkheid en garanties over wie verantwoordelijk is bij schade door vernatting als gevolg van projectmaatregelen, met een nadrukkelijk pleidooi voor bescherming van bewoners en dieren in Peize.	In de zienswijze wordt gewezen op zorgen in het dorp Peize over mogelijke toename van overlast, in het bijzonder grondwateroverlast, als gevolg van de uitbreiding van de waterberging. Daarbij wordt gesteld dat het huidige waterbeheer niet op orde is en dat de aanpak van klachten en meldingen tekortschiet. Ook worden de grondwaterstanden als te hoog ervaren. Er wordt aangedrongen op overleg met de betrokken partijen om tot verbetering te komen. Waterbeheer In Nederland heeft elke bestuurslaag een eigen rol in het waterbeheer. De rijksoverheid en de waterschappen zijn formeel de waterbeheerders. Waar verantwoordelijkheden zijn toegekend, is er geen ruimte voor inmenging door andere overheden. Dit projectbesluit brengt daar geen verandering in. Rijksoverheid De rijksoverheid is verantwoordelijk voor het nationale waterbeleid en stelt de veiligheidsnormen voor primaire waterkeringen, zoals dijken	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	--	---

			en duinen langs zee en grote rivieren. (bron: Waterbeheer in Nederland Water Rijksoverheid.nl) Provincies De provincie vertaalt het nationale beleid naar regionale maatregelen en heeft ook uitvoerende taken, zoals bij grondwateronttrekking en grondwaterkwaliteit. Deze taken zijn onder andere vastgelegd in de Omgevingsverordening. (bron: Waterbeheer in Nederland Water Rijksoverheid.nl) Provincies stellen de beleidskaders op voor regionale watersystemen. Waterschappen voeren deze uit en de provincie toetst de voortgang. Ook zijn provincies betrokken bij drinkwaterwinning, zwemwaterveiligheid en stemmen zij af met andere waterbeheerders. (bron: Water - IPO) Waterschappen Waterschappen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit en kwantiteit van regionale wateren. Ook beheren zij de regionale waterkeringen, bijvoorbeeld langs kanalen.	
--	--	--	--	--

			(bron: Waterbeheer in Nederland Water Rijksoverheid.nl) Gemeenten Gemeenten beheren het grondwater in stedelijk gebied en zorgen voor de afvoer van afval- en regenwater via het riool. (bron: Waterbeheer in Nederland Water Rijksoverheid.nl) Afhandeling meldingen/klachten De provincie heeft geen rol in de afhandeling van klachten over andere overheden. Dat valt onder de interne taakuitvoering van die instanties. De wettelijke basis voor handhaving is opgenomen in hoofdstuk 5 van de Algemene wet bestuursrecht. Grondwaterstanden Peize In het MER is een maximale waterstandverhoging van 38 cm meegenomen, zoals die gemiddeld eens per 25 jaar voorkomt. In de geohydrologische effectanalyse (2023), opgenomen als bijlage 5 bij het MER, is onderzocht wat de invloed daarvan is op grondwaterstanden. Bijlage 6 bevat aanvullende informatie.	
--	--	--	--	--

			De analyse toont aan dat lokaal beperkte effecten kunnen optreden in grond- en oppervlaktewater. Waar dit speelt, worden mitigerende maatregelen genomen. In overleg met bewoners zijn in zogenoemde keukentafelgesprekken oplossingen besproken. Gesprekken met Waterschap Noorderzijlvest en de gemeenten Wij hebben, zowel bestuurlijk als ambtelijk, het belang onderstreept van structurele oplossingen voor bestaande wateroverlast, mede veroorzaakt door achterstallig onderhoud. De hoofdwatgangen vallen onder beheer van het waterschap. Detailontwatering ligt bij aangrenzende eigenaren. We hebben met belangstelling kennisgenomen van het overleg tussen gemeente Noordenveld, waterschap Noorderzijlvest en de bewonerswerkgroep.	
--	--	--	--	--

74		De indiener onderschrijft het doel van het project – meer waterberging in verband met klimaatverandering – maar maakt zich zorgen over de huidige en toekomstige wateroverlast in Peize. Er wordt getwijfeld of het lokale waterbeheer op orde is, gezien herhaalde problemen met water op het achtererf, in de kruipruimte en vocht in huis. De indiener wijst op slecht onderhoud of het ontbreken van sloten en afwatering, en stelt dat het succes van De Onlanden II afhankelijk is van een goed functionerend lokaal watersysteem. Daarnaast wordt de provincie opgeroepen om verantwoordelijkheid te nemen door betrokken partijen (zoals gemeente en waterschap) aan te spreken op hun zorgplicht en eventueel een onafhankelijke toezichthouder aan te stellen. Tot slot vraagt de indiener of bewoners van Peize erop kunnen rekenen dat zij er na realisatie van De Onlanden II in waterhuishouding op vooruitgaan, en niet verder achteruit.	Invloed De Onlanden op perceel Oude Velddijk 5, Peize Het perceel ligt op NAP +2,10 meter, terwijl de maximale waterstand in De Onlanden NAP +0,18 meter is. Er is daarom geen sprake van directe invloed vanuit de waterberging. Wateroverlast ontstaat door hevige neerslag, bodemopbouw en hoge grondwaterstanden. De gemeente is samen met het waterschap en bewoners een traject gestart om via verbetering van de detailontwatering tot oplossingen te komen. Verantwoordelijkheden waterbeheer De verantwoordelijkheden zijn wettelijk verdeeld. Het Rijk stelt beleid en normen vast, de provincie vertaalt dit regionaal en houdt toezicht, waterschappen voeren het regionale waterbeheer uit en gemeenten zijn verantwoordelijk voor stedelijk grondwater en riolering. Het projectbesluit verandert niets aan deze verdeling. Klachten worden afgehandeld door de bevoegde instantie; de provincie heeft hierin geen taak.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	--	---

			Grondwater en mitigerende maatregelen De effecten van een tijdelijke extra waterstand van 38 cm zijn onderzocht in het MER en een geohydrologische analyse. Eventuele grondwaterverhogingen zijn lokaal en gering. Waar nodig worden in overleg met bewoners mitigerende maatregelen getroffen. Onderhoud en overleg Er is aandacht gevraagd voor achterstallig onderhoud als oorzaak van bestaande wateroverlast. De hoofdwatgangen vallen onder het waterschap; sloten voor detailontwatering zijn in beheer van perceeleigenaren. Er vindt overleg plaats met bewoners, gemeente en waterschap over mogelijke oplossingen.	
--	--	--	---	--

75		De indieners begrijpen de noodzaak van extra waterbergingscapaciteit, maar zijn het niet eens met de gekozen oplossing waarbij peilverhoging centraal staat. Er wordt gepleit voor verbreding van het gebied, zoals voorgesteld in optie B van Stichting Natuurbelangen De Onlanden. Sinds eerdere ingrepen wordt overlast ervaren, waaronder water in de kelder, verzadigde grond en omvallende bomen, toegeschreven aan vernatting, een niet optimaal functionerend gemaal en slecht onderhouden duikers. De indieners vragen om garantie op een goed werkend afwatersysteem, bijvoorbeeld via verbetering van gemaal, sloten of extra pompen. Daarnaast wordt verzocht om een bouwkundige nulmeting van de woning vóór aanvang van de werkzaamheden, zodat eventuele schade aantoonbaar kan worden verhaald. De zienswijze van een andere indiener (hun buurbrouw) wordt onderschreven, met nadruk op het belang van een bevoegd aanspreekpunt. Tot slot wordt betreurd dat niet is gekozen voor verbreding van de berging, wat schade aan natuur en omgeving had kunnen beperken.	Waterberging binnen bestaande begrenzing Samen met het waterschap en gebiedspartners is bewust gekozen voor extra waterberging binnen de bestaande grenzen van De Onlanden, in het kader van het programma Droge Voeten 2050. Deze optimalisatie is nodig om voorbereid te zijn op extreme neerslag. Tegelijkertijd wordt bovenstrooms gezocht naar aanvullende maatregelen in combinatie met natuurontwikkeling. Beoordeling schade en nadeelcompensatie Een aanvraag om nadeelcompensatie wordt inhoudelijk beoordeeld aan de hand van de Algemene wet bestuursrecht en de Omgevingswet. Hierbij wordt gekeken naar de oorzaak van de schade, het normale maatschappelijke risico, voorzienbaarheid en eventuele compensatie op andere wijze. Bij toekenning worden ook redelijke kosten voor rechtsbijstand en wettelijke rente vergoed. Situatie Zanddijk en grondwater Voor het perceel van indiener is in	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	--	---

			2008 al een kade aangelegd. De waterpeilen zijn sindsdien niet gewijzigd. De ondergrond bestaat uit zand en veen; stijging van de waterberging leidt tot een beperkte verhoging van de grondwaterstand (6–7 cm), die goed te reguleren is door het gemaal. Inklinking is opgetreden in droge zomers, vooral op laaggelegen delen. Ontwatering en afspraken Op basis van gesprekken in 2024 en 2025 zijn maatregelen afgesproken om de detailontwatering van het perceel te verbeteren. Deze zijn opgenomen in het projectbesluit. Capaciteit en aanpassing gemaal Zanddijk Het gemaal is berekend op 11 mm/dag voor 5 hectare. Bij hevige neerslag kan tijdelijk wateroverlast ontstaan. Daarom wordt de capaciteit vergroot met een extra pomp, een verlengde ontluchtingsbuis en een slibschot. Slibophoping in de pompput beïnvloedt de werking en wordt jaarlijks gecontroleerd. Transportbewegingen en bereikbaarheid	
--	--	--	--	--

			Alle transport verloopt over de bestaande kade, ook bij werkzaamheden nabij de TenneT-mast. Dit wordt vastgelegd in het bestek; de gemeente is geïnformeerd. Voorafgaand aan de uitvoering vindt een bouwkundige inspectie van de woning plaats. Er worden in overleg maatregelen getroffen om de bereikbaarheid van het perceel te garanderen. Ook tijdens hoogwater blijft de toegang voor hulpdiensten geborgd, onder meer via gedeeltelijke ophoging van de weg.	
--	--	--	---	--

76		De indiener begrijpt de noodzaak van extra waterbergingscapaciteit, maar is het niet eens met de gekozen oplossing waarbij peilverhoging centraal staat. Er wordt gepleit voor verbreding van het gebied, zoals voorgesteld in optie B van Stichting Natuurbelangen De Onlanden. Sinds eerdere ingrepen wordt overlast ervaren, waaronder water in de kelder, verzadigde grond en omvallende bomen, toegeschreven aan vernatting, een niet optimaal functionerend gemaal en slecht onderhouden duikers. De indiener vraagt om garantie op een goed werkend afwatersysteem, bijvoorbeeld via verbetering van gemaal, sloten of extra pompen. Daarnaast wordt verzocht om een bouwkundige nulmeting van de woning vóór aanvang van de werkzaamheden, zodat eventuele schade aantoonbaar kan worden verhaald. De zienswijze van een andere indiener wordt onderschreven, met nadruk op het belang van een bevoegd aanspreekpunt. Tot slot wordt betreurd dat niet is gekozen voor verbreding van de berging, wat schade aan natuur en omgeving had kunnen beperken.	Begrenzing en doel van de waterberging Binnen de bestaande begrenzing van De Onlanden is gekozen voor extra waterberging in het kader van het programma Droge Voeten 2050. Deze optimalisatie is nodig om extreme neerslag op te vangen volgens de laatste klimaatscenario's. Bovenstrooms wordt gewerkt aan aanvullende maatregelen voor waterberging en natuurontwikkeling. Nadeelcompensatie Een verzoek tot nadeelcompensatie wordt inhoudelijk beoordeeld op basis van de Algemene wet bestuursrecht en de Omgevingswet. Er wordt onder meer gekeken naar het maatschappelijk risico, eventuele voorzienbaarheid en of schade anderszins wordt gecompenseerd. Bij toekenning worden ook redelijke kosten voor juridische bijstand en rente vergoed. Zanddijk en grondwater Sinds 2008 is nabij de woning van indiener een voldoende hoge kade aanwezig. De peilen van het gemaal	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit gewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	--	---

			zijn onveranderd, en grondwaterstanden blijken beheersbaar te zijn gebleven bij inzet van de waterberging. Bij eerdere verhogingen was de grondwaterstijging beperkt (circa 6–7 cm). Inklinking is geconstateerd bij droge zomers, vooral nabij het gemaal. Afgesproken maatregelen Na eerdere inloopbijeenkomsten is met indiener een gesprek gevoerd. Op basis daarvan zijn maatregelen voor verbetering van de lokale ontwatering bij de woning opgenomen in het projectbesluit. Deze zorgen voor betere afvoer richting het gemaal. Capaciteit en onderhoud gemaal Het nieuwe gemaal is berekend op 11 mm neerslag per dag op 5 hectare, conform de standaardnorm. Bij zwaardere neerslag kan tijdelijke overlast optreden op lagere delen van het perceel. De capaciteit wordt versterkt door een extra pomp, een verlengde ontluchtungsbus en een slibschot. Slibophoping beïnvloedt de werking van het gemaal, daarom	
--	--	--	---	--

			is jaarlijkse inspectie onderdeel van het onderhoudsprogramma. Transport en bereikbaarheid Alle transportbewegingen vinden plaats over de bestaande kade, inclusief bij de TenneT-mast. Deze werkwijze wordt vastgelegd in het bestek en afgestemd met de aannemer. De gemeente wordt geïnformeerd. Voorafgaand aan de werkzaamheden vindt een bouwkundige inspectie van de woning van indiener plaats. Tijdens de werkzaamheden blijft het perceel bereikbaar; hierover worden nadere afspraken met indiener gemaakt. De bereikbaarheid voor hulpdiensten is altijd geborgd. Voor structurele bereikbaarheid wordt de weg ter plaatse gedeeltelijk opgehoogd met asfalt, passend bij de inzet van het maximale waterpeil van NAP +0,18 meter.	
--	--	--	---	--

77		De indiener heeft een zienswijze ingediend. In brief staat geen samenvatting van de zienswijze, alleen samenvatting van het advies en daarna beoordeling van de zienswijze. Het heeft dus ook een andere opmaak. De indiener waardeert De Onlanden en het proces rondom het ontwerp-projectbesluit. Hij onderschrijft het voorkeursalternatief en doet aanbevelingen over onder meer de borging van protocollen, monitoring van effecten, verwerking van strijdigheden met omgevingsplannen, en toepassing van bouwregels (zoals voor hekwerken). Ook wordt geadviseerd de capaciteitsvergroting van gemaal Sandebuurt en vergunning- en sloopprocedures goed vast te leggen.	Reactie op vergunning en bouwregels De omgevingsvergunning voor de technische bouwactiviteit valt buiten het projectbesluit, maar wordt al geregeld via de Omgevingswet. Het advies om de motivering over bouwhoogtes te verduidelijken wordt overgenomen, omdat hekwerken niet onder de genoemde uitzonderingen vallen en alleen zijn toegestaan als ze vergunningsvrij zijn. Sloopmelding en monitoring Een sloopmelding is vereist bij meer dan 10 m² sloopafval; dit wordt voorgesteld als voorschrift in het projectbesluit. Voor monitoring van de effecten van de waterberging wordt geadviseerd dit expliciet in het projectbesluit op te nemen. Verwerking zienswijze De reactie op de zienswijze is verwerkt in de Nota van Antwoord, in de hoofdstukken over protocollen, bereikbaarheid, wateroverlast, schadecompensatie en juridische borging.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	--	---

78		De indiener stemt in met de voorgestelde maatregelen, zoals het ophogen van kades en de gebiedsinrichting, mits de voorschriften ter bescherming van landschappelijke, natuurlijke, archeologische en aardkundige waarden worden nageleefd. Wel wordt verzocht om aanvullend advies van de leidingbeheerder bij het definitieve ontwerp nabij gasleidingen. Daarnaast wordt geadviseerd om vóór ingebruikname van de extra bergingscapaciteit verplichte besluitvormings-, inzet- en beheerprotocollen op te stellen en af te stemmen. Ook wordt gevraagd om een duidelijke monitoringaanpak en een nulmeting van infrastructuur en bebouwing vanwege verzakingsrisico's. Tot slot wordt het belang van samenwerking tussen waterschap en provincie voor bovenstroomse wateropvang benadrukt.	De reactie is in zienswijze nog niet compleet (nulmeting). Gasleidingen en hoogspanningskabels Voor de ophoging van gronden nabij gasleidingen en hoogspanningskabels is inmiddels advies met instemming ontvangen van de betreffende netwerkbeheerders. Deze adviezen worden benoemd en als bijlage opgenomen in het projectbesluit. Protocollen De besluitvormings-, inzet- en beheerprotocollen vallen onder de primaire verantwoordelijkheid van het waterschap Noorderzijlvest. Het Dagelijks Bestuur van het waterschap is bevoegd deze vast te stellen. Sommige protocollen gelden voor het volledige werkgebied van het waterschap, inclusief delen van de provincie Groningen. Nulmeting Aanvullen Bovenstroomse maatregelen De oproep om werk te maken van	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	---	---

			bovenstroomse wateropvang wordt onderschreven. Het waterschap werkt hier al concreet aan samen met gebiedspartners. Dit draagt bij aan een effectieve inzet van De Onlanden én aan de waterveiligheid in het gehele werkgebied van het waterschap.	
--	--	--	---	--

79		De indiener bezit eigendommen en erfpachtpercelen binnen het gebied van De Onlanden en uit zorgen over de wijziging van de begrenzing van het waterbergingsgebied zoals opgenomen in Artikel 4 van het ontwerp-projectbesluit. De zorgen richten zich op de nabijheid van de nieuwe grens tot de boerderij en op agrarische percelen aan de zuidzijde van het gebied, waar bij hoogwater inundatie dreigt. De indiener vreest negatieve gevolgen voor de percelen en de continuïteit van de agrarische bedrijfsvoering.	Waterberging nabij bouwperceel Ten opzichte van de huidige situatie verandert de werking van de waterberging aan de oost- en zuidzijde van het bouwperceel niet. Het water wordt tegengehouden door het natuurlijke hoogteverschil. Alleen bij volledige inzet van de geoptimaliseerde waterberging verschuift de grens van onderwaterzetting iets. Afbakening projectbesluit Na heroverweging van de ontwerpgrenzen van het projectbesluit in relatie tot de inundatiekaart is vastgesteld dat er aanzienlijke afstand bestaat tussen beide lijnen. Dit wordt gecorrigeerd: de projectbesluitgrens wordt aangepast en daarmee verder van het bouwperceel gelegd. Bescherming agrarische percelen Ook bij volledige inzet van de waterberging zullen de agrarische percelen ten zuiden van het gebied niet onder water komen te staan, omdat een tussenliggende weg een fysieke barrière vormt.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	--	---

80		De indiener is eigenaar van een perceel aan de Hoofdstraat 27 te Roderwolde en wil daar een woning realiseren. Er zijn zorgen over de verhoging van waterberging, dijken en waterstanden (tot mogelijk +18 cm NAP), vanwege mogelijke negatieve effecten op wooncomfort, uitzicht en gebruiksmogelijkheden van het perceel. Ook wordt gevreesd voor afsluiting van infrastructuur bij hoogwater, verminderde bereikbaarheid en hinder door werkzaamheden op het aangrenzende terrein. De indiener vraagt of ophoging van het perceel mogelijk is om zichtverlies te compenseren. Daarnaast worden zorgen geuit over muggenoverlast, gebaseerd op ervaringen in Leyhörn, en twijfels over de actualiteit en onderbouwing van de risicoanalyse steekmuggenoverlast. De indiener denkt constructief mee en wijst op mogelijke koppelkansen, zoals het afwateren via de havenzijde van de Schipsloot, en toont bereidheid om mee te werken aan een strandje, mits de eigen plannen doorgang vinden.	Ophoging van de kade De kade langs het perceel wordt verhoogd van NAP +0,50 meter naar NAP +0,68 meter (circa 20 centimeter), binnen het bestaande schouwpad van drie meter. De werkzaamheden worden vanaf de kade uitgevoerd, zonder transport door de bebouwde kom, waardoor de overlast beperkt blijft. Waterstand en peilbesluit De reguliere waterstand blijft NAP - 0,83 meter. Slechts eens per 25 jaar stijgt deze tijdelijk tot NAP +0,18 meter gedurende drie tot vijf dagen. Een nieuw peilbesluit is niet nodig, omdat er geen sprake is van een structurele verhoging. Muggenoverlast Onderzoeken (2007–2017 en 2023) tonen aan dat er geen structureel verhoogd risico is op steekmuggenoverlast. Worst-case scenario's geven mogelijk verhoogd risico, maar deze zijn niet aan de orde gezien de geplande inzet van waterberging alleen in winter en vroege lente. Haven van Roderwolde	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	---	---

			De bestaande situatie blijft ongewijzigd. Kunstmatige doorstroming is niet mogelijk en aanpassing van het gemaal is financieel en ruimtelijk niet haalbaar. Bovenstroomse effecten Door beekherstel stroomopwaarts wordt water langer vastgehouden, wat leidt tot frequentere onderwaterzetting van natuurgronden. Het waterschap onderhoudt de watergangen in overleg met Staatsbosbeheer, met aandacht voor afvoer en natuur. Schaderegeling Bij schade kan een aanvraag voor nadeelcompensatie worden ingediend. Toekenning hangt af van oorzaak, voorzienbaarheid, maatschappelijke risico's en eventuele bestaande compensatie. Ook kosten voor juridische bijstand en rente worden vergoed bij toekenning.	
--	--	--	---	--

81		De indiener wil dat het project wordt stopgezet, omdat het vooral de stad Groningen zou bevoordelen. Er is kritiek op de totstandkoming van de Hooiwegvariant en zorgen over bestaande wateroverlast en de capaciteit van het gemaal. Vragen worden gesteld over het peilbesluit en de besluitvorming rond stuwen. Er zijn zorgen over toename van muggen, knutten en dazen door uitbreiding van moerasgebied. Stilstaand water in de haven van Roderwolde wordt als probleem genoemd, met een voorstel voor verplaatsing van de instroom en aanleg van een speelstrandje. De bereikbaarheid bij hoogwater is al jaren een probleem en men vreest verslechtering. Tot slot wordt de schaderegeling als onvoldoende ervaren en wordt gepleit voor omgekeerde bewijslast.	Aanpassing gemaal Sandebuur Het gemaal Sandebuur wordt aangepast of vervangen om voldoende capaciteit te garanderen. Deze werkzaamheden worden naar verwachting in 2026 of 2027 uitgevoerd in opdracht van het waterschap. Tot die tijd wordt bij noodsituaties een extra pomp ingezet. Peilbesluit en waterberging Binnen De Onlanden zijn drie peilgebieden vastgesteld in het geldende peilbesluit. Deze peilen blijven gehandhaafd. Alleen bij extreme weersomstandigheden kan het peil tijdelijk stijgen. Na afloop van zo'n situatie herstelt het waterschap het peil conform het besluit. Het inzetprotocol, opgesteld en vastgesteld door het dagelijks bestuur, bepaalt wanneer de extra waterberging wordt ingezet. Haven van Roderwolde De haven is oorspronkelijk een natuurlijke watergang zonder kunstmatige doorstroming. De optimalisatie van De Onlanden verandert hier niets aan. Verversing van het water kan uitsluitend via	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	--	---	---

			het bestaande boezemsysteem. Een aanpassing via verlegging van de gemaaluitstroom is technisch en financieel niet haalbaar en daarom niet als alternatief onderzocht. Wegafsluiting en bereikbaarheid Het gebied Roderwolde blijft altijd bereikbaar voor zowel fietsers als gemotoriseerd verkeer. Ook het fietspad langs de Hooiweg blijft open, zelfs bij volledige inzet van de berging. De gemeente beslist welke wegen of paden eventueel worden afgesloten, waarbij het inzetprotocol van het waterschap richtinggevend is. Schaderegeling Bij schade kan een aanvraag voor nadeelcompensatie worden ingediend. Daarbij wordt beoordeeld of de schade het gevolg is van een besluit of handelen van het bestuursorgaan. Vervolgens wordt onderzocht: • of de schade binnen het normale maatschappelijke risico valt, • of de schade onevenredig zwaar is ten opzichte van anderen, • of voorzienbaarheid of risicoaanvaarding aan de orde is,	
--	--	--	---	--

			• en of compensatie al op andere wijze is verzekerd (waaronder compensatie in natura). Indien schadevergoeding wordt toegekend, worden ook redelijke kosten voor juridische of deskundige bijstand vergoed, evenals wettelijke rente vanaf de ontvangstdatum van de aanvraag.	
--	--	--	--	--

82		De indiener mist in het ontwerp-projectbesluit een onderdeel over monitoring. Er ontbreken bepalingen voor het volgen van effecten op onder andere oppervlakte- en grondwaterkwaliteit. Ook is er geen toetsingskader opgenomen waarin staat hoe de uitkomsten van monitoring worden beoordeeld en welke maatregelen volgen bij overschrijding van criteria.	Het waterschap heeft een uitgebreid meetnet in haar beheergebied. Het stelsel van peilbuizen rondom De Onlanden geeft inzicht in de kwantiteit van het (grond)water. In De Onlanden wordt op een aantal plekken ook de kwaliteit gemeten. Deze gegevens gebruikt het waterschap om het waterbeheer in het beheergebied uit te voeren en te monitoren wat het effect van handelen is. De gegevens worden periodiek verwerkt in het WAMportaal van het waterschap. Dit is openbare informatie en door iedereen online te raadplegen. Tijdens de inloopavonden is gebleken dat dit bij de meeste mensen niet bekend is.	Projectbesluit blijft ongewijzigd: Op basis van de beoordeling van de zienswijze is besloten dat het projectbesluit ongewijzigd wordt vastgesteld.
----	--	---	---	---